

Kanslienheten
Helena Edenborg
Kanslichef
0156-520 06
helena.edenborg@trosa.se

Kallelse
Datum
2023-03-07

Tid: Onsdagen den 15 mars, kl. 19:00
Plats: Skärborgarnas hus

Gruppmöte: Alliansen: kl. 18:30, B-salen
(S), (V) och (MP): kl. 18:30, grupprum 1
(SD): kl. 18:30, grupprum 2

Kallelse till sammanträde med kommunfullmäktige

Ärende	Dnr
1. Upprop	
2. Val av justerare	
3. Kungörelse/föredragningslista	
4. Avsägelse och val	
5. Information om hemtjänsten i Trosa kommun (Muntlig information från vård- och omsorgschef Fredrik Yllman)	
6. Borgensram och borgensavgift 2023	KS 2023/22
7. Revidering av arbetsordning för kommunfullmäktige	KS 2023/17
8. Revidering av reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län	KS 2023/5
9. Reviderad förbundsordning samordningsförbundet RAR Sörmland	KS 2023/23
10. Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Trosa kommun	KS 2023/9
11. Reviderad taxemodell för tillsyn, tillstånd och automatiska brandlarm inom Sörmlandskustens räddningstjänst	KS 2023/24
12. Revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd	KS 2023/25
13. Detaljplan för Fagerhult 2:219, Vagnhärads torg, Trosa kommun	KS 2023/26
14. Val av styrelserepresentant och ersättare till Energikontoret i Mälardalen AB från ordinarie stämma 2023 till och med ordinarie stämma 2027	KF 2022/27
15. Frågor	KF 2023/3

Forts.

16. Svar på interpellation om skolbussar för fler	KF 2023/8
17. Svar på motion – Ta bort kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor	KF 2022/5
18. Anmälan av inkomna motioner	
19. Statistik över ej verkställda gynnande biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen (SoL) och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)	KF 2023/1
20. Anmälningsärenden	KF 2023/2

Ann Larson (M)
Ordförande

Helena Edenborg
sekreterare

6

§ 8

KS 2023/22

Borgensram och borgensavgift 2023

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige:

1. Att såsom för egen skuld ingå borgen för **Trosabygdens Bostäder AB:s** låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 640 000 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
2. Att såsom för egen skuld ingå borgen för **Trosa Fibernät AB:s** låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 67 000 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
3. Borgensavgift ska uttas med 0,45 % av nyttjat borgensåtagande.

Ärendet

Borgensåtaganden preskriberas efter tio år, det innebär att ett beslut om borgen inte får vara äldre än tio år när lån beviljas. Genom att årligen besluta om en ram för totalt borgensåtagande aktualiseras dessa och åtagandena undgår att preskriberas.

Borgensavgiften föreslås vara oförändrad jämfört med föregående år.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-02-13.

Tjänsteskrivelse från kommunchef Johan Sandlund och ekonomichef Björn Alm, 2023-01-31.

Kopia till

Kommunfullmäktige

Borgensram och borgensavgift 2023

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige:

1. Att såsom för egen skuld ingå borgen för **Trosabygdens Bostäder AB:s** låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 640 000 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
2. Att såsom för egen skuld ingå borgen för **Trosa Fibernät AB:s** låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 67 000 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.
3. Borgensavgift ska uttas med 0,45 % av nyttjat borgensåtagande.

Ärendet

Borgensram

Det är kommunfullmäktige som har rätten att fatta beslut om upplåning. Kommunfullmäktige får dock enligt kommunallagen (6. kap. 33§) inte delegera beslutanderätten i frågor som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt som exempelvis frågor av större ekonomisk vikt. Det råder s.k. delegeringsförbud för dessa ärenden. Delegeringsförbudet anses dock inte gälla om kommunfullmäktige fattar beslut om årliga ramar för upplåning. Då kommunfullmäktige angett gränserna för de ekonomiska åtagandena, anses beslut om upplåning inom dessa ramar inte längre ha den principiella beskaffenhet som endast är förbehållet kommunfullmäktige.

Borgensåtaganden preskriberas efter tio år, det innebär att ett beslut om borgen inte får vara äldre än tio år när lån beviljas. Genom att årligen besluta om en ram för totalt borgensåtagande aktualiseras dessa och åtagandena undgår att preskriberas.

Borgensavgift

Vad som utgör en marknadsmässig borgensavgift (det vill säga en borgensavgift utan konkurrenssnedvridning) fick aktualitet genom lagen om allmännyttiga

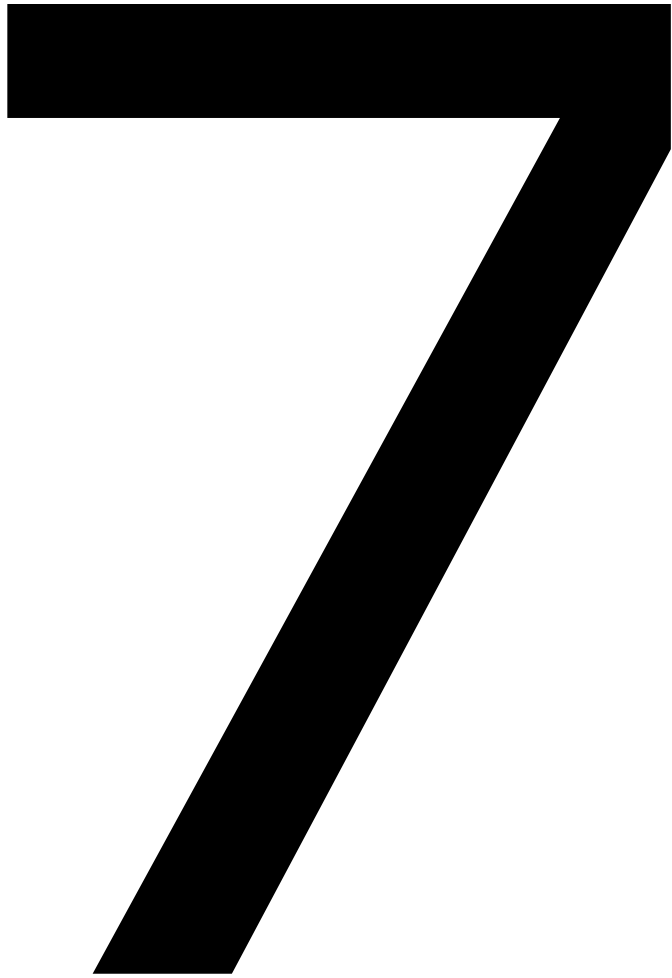
kommunala bostadsaktiebolag som började gälla från januari 2011. Lagen innebär bland annat att kommunerna, i de fall de går i borgen, ska ta ut en marknadsmässig avgift för att kompensera för den ekonomiska fördel detta innebär för det kommunala bostadsaktiebolaget. På motsvarande sätt måste villkoren för lån från kommunen till ett kommunalt bostadsaktiebolag vara marknadsmässiga. Kravet på marknadsmässighet i borgensavgiften eller i villkoren för lån från kommunen innebär även en gräns för hur hög avgiften kan vara i syfte att förhindra otillåten värdeöverföring från bostadsbolaget till kommunen.

Reglerna om att en kommuns lån till, eller borgen för, ett kommunalt bostadsaktiebolag måste vara affärsmässigt betingat, grundar sig på EU:s statsstödsregler. Med statsstöd avses alla insatser av ekonomisk art som snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna eller ge en ekonomisk fördel för visst företag eller viss produktion.

Borgensavgiften föreslås vara oförändrad jämfört med föregående år.

Johan Sandlund
Kommunchef

Björn Alm
Ekonomichef

§ 9

KS 2023/17

Reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige.

Ärendet

Med anledning av att en ny mandatperiod påbörjats har kommunfullmäktiges presidium tillsammans med kommunfullmäktiges sekreterare sett över arbetsordningen för kommunfullmäktige. SKR:s exempel på hur en arbetsordning kan se ut har beaktats vid översynen.

Mindre justeringar föreslås i arbetsordningen. Bland annat att frågor ska lämnas in senast nio dagar före sammanträdet, det för att frågorna ska hinna med i utskicket av kallelsen. Det tydliggörs också hur repliker ska användas, där föreslås det samma tid och antal som Regionfullmäktige Sörmland tillämpar.

Förslag till beslut på sammanträdet

Gitte Jutvik Guterstam (V): Bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag med följande tillägg: Arbetsordningen kompletteras med ett avsnitt med rubriken *Allmänhetens deltagande* och att det sker i samband med att motionerna om web sändning och frågestund hanterats.

Daniel Portnoff (M): Avslag till Gitte Jutvik Guterstams tilläggsförslag samt bifall till kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Beslutsgång

Ordförande frågar först om kommunstyrelsen kan besluta enligt Gitte Jutvik Guterstams tilläggsförslag. Ordförande finner att det avslås.

Därefter frågar ordförande om kommunstyrelsen kan besluta enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag. Ordförande finner att kommunstyrelsen beslutar enligt kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-02-13.

Tjänsteskrivelse från kanslichef Helena Edenborg 2023-02-07.

Förslag till reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige.

Kopia till

Kommunfullmäktige

Kansliheten

Helena Edenborg
Kanslichef
0156-520 06
helena.edenborg@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2023-02-07
Diarienummer
KS 2023/17

Reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige.

Ärendet

Med anledning av att en ny mandatperiod påbörjats har kommunfullmäktiges presidium tillsammans med kommunfullmäktiges sekreterare sett över arbetsordningen för kommunfullmäktige. SKR:s exempel på hur en arbetsordning kan se ut har beaktats vid översynen.

Mindre justeringar föreslås i arbetsordningen. Bland annat att frågor ska lämnas in senast nio dagar före sammanträdet, det för att frågorna ska hinna med i utskicket av kallelsen. Det tydliggörs också hur repliker ska användas, där föreslås det samma tid och antal som Regionfullmäktige Sörmland tillämpar.

Arbetsordningens regler avser att komplettera lagens bestämmelser. Fullmäktige har relativt stor frihet att själv bestämma arbetsordningens utformning och innehåll. I sakens natur ligger att fullmäktige inte bör tyngas av onödiga regler. Vissa frågor har dock ansetts vara av sådan vikt att de inte får lämnas oreglerade. I 5 kap. 72 § KL uppställs därför krav på att arbetsordningen ska innehålla bestämmelser om

1. antalet ledamöter i fullmäktige,
2. när sammanträden ska hållas,
3. anmälan av hinder att delta i sammanträden.
4. inkallande av ersättare och deras tjänstgöring,
5. vem som ska föra ordet, tills ordförande utsetts,
6. rätten att delta i fullmäktiges överläggningar,
7. förfarandet vid omröstningar,
8. handläggningen av motioner, interpellationer och frågor,
9. formerna för justeringen av protokollen, samt
10. fullmäktigepresidiets arbetsuppgifter.

Helena Edenborg
Kanslichef

Bilagor

Förslag till reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige (ändringar är gulmarkerade).

Arbetsordning för kommunfullmäktige i Trosa kommun

Antagen av:	Kommunfullmäktige 2023-xx-xx, § x, Dnr KS 2023/17
Dokumentkategori:	Styrdokument
Dokumenttyp:	Reglemente

Innehållsförteckning

Antalet ledamöter	3
Fullmäktiges presidium	3
Ålderspresident	3
Fyllnadsval till presidiet	3
Upphörande av uppdraget	3
Tid och plats för sammanträdena	4
Extra sammanträde	4
Ändringar i sammanträdesordningen	4
Tillkännagivande av sammanträdena	4
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde	5
Deltagande på distans	5
Sammanträdena	5
Ärenden och handlingar till sammanträde	5
Anmälan om hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare	6
Upprop	6
Protokollsjusterare	6
Turordning för handläggning av ärendena	7
Yttranderätt vid sammanträdena	7
Talarordning och ordningen vid sammanträdena	8
Yrkanden	9
Deltagande i beslut	9
Omröstningar	9
Motioner	10
Företagens initiativrätt	11
Interpellationer	11
Frågor	12
Beredning av ärenden	12
Återredovisning från nämnderna	12
Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning	12
Beredning av revisorernas budget	13
Valberedning	13
Protokollet	13

Justering av protokollet	13
Reservation och protokollsanteckning	13
Expediering och publicering	14

Antalet ledamöter

§ 1

Fullmäktige har 35 ledamöter.

I vallagen finns bestämmelser om antalet ersättare.

Fullmäktiges presidium

§ 2

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer fullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande som tillsammans utgör fullmäktiges presidium.

Val av presidium ska förrättas på det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige.

Presidiet väljs för fullmäktiges löpande mandatperiod.

Viceordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ålderspresident

§ 3

Till dess att val av presidiet har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i fullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

Fyllnadsval till presidiet

§ 4

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidepost, bör fullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandes uppgifter.

Upphörande av uppdraget

§ 5

Om en förtroendevald, som valts av fullmäktige, ~~upphör att vara~~ inte längre är valbar upphör uppdraget vid nästa fullmäktigesammanträde om inte fullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden. En sådan ansökan ska vara skriftlig och innehålla

skälen för att uppdraget ska bestå. Ansökan ska göras i så god tid att den hinner behandlas av fullmäktige innan uppdraget upphör. Ansökan ges in till kommunstyrelsens kansli.

Tid och plats för sammanträdena

§ 6

För varje år bestämmer fullmäktige dag och tid för sammanträdena.

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena plats för fullmäktiges sammanträden.

De år då val av fullmäktige har ägt rum i hela landet, sammanträder nyvalda fullmäktige första gången i oktober **innevarande år**.

Ålderspresidenten bestämmer dag och tid för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

Extra sammanträde

§ 7

Ett extra sammanträde hålls på den tid som ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena.

En begäran om ett extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och ska innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlade på det extra sammanträdet.

Ändringar i sammanträdesordningen

§ 8

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, låter ordföranden omgående underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet. Uppgift om beslutet ska tillkännages på **lämpligt sätt kommunens anslagstavla**.

Tillkännagivande av sammanträdena

§ 9

Ordföranden ska tillkänna tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Fullmäktiges sammanträden ska tillkännages på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen.

Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för

sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas. Kallelsen skickas via e-post, om inte skäl talar däremot.

15 kap. 14 och 15 § KL finns undantagsbestämmelser för brådskande ärenden.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

§ 10

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen kan fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I sådant fall beslutar fullmäktige genast om när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt. Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka behöver någon ny kungörelse inte utfärdas. I sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Deltagande på distans

§ 11

Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 7 dagar före sammanträdet anmäla detta till fullmäktiges kansli.

Sammanträdena

Ärenden och handlingar till sammanträde

§ 12

Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena och kommunstyrelsens presidium vid vilket sammanträde fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

§ 13

Kommunstyrelsens, övriga nämnders och beredningars förslag till beslut eller yttrande i de ärenden som tagits in i tillkännagivandet bör skickas till varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer efter samråd med sekreteraren i vilken omfattning övriga

handlingar i ett ärende ska skickas till ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Kallelse och övriga handlingar skickas digitalt.

Handlingar i varje ärende bör finnas tillgänglig för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Anmälan om hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

§ 14

En ledamot eller ersättare som är förhindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till fullmäktiges sekreterare.

§ 15

Om en ledamot utan föregående anmälan uteblir från ett sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är tillgänglig och står i tur att tjänstgöra.

Ledamot är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring.

§ 16

Det som sagts om ledamot i § 14 och 15 gäller också för ersättare, som kallas till tjänstgöring.

§ 17

Ordföranden bestämmer när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl för det bör dock inträde ske under pågående handläggning av ett ärende.

Upprop

§ 18

En uppropslista som utvisar de ledamöter och ersättare som tjänstgör ska finnas tillgänglig under sammanträdet.

I början av varje sammanträde förrättar sekreteraren upprop enligt uppropslistan och kallar in de ersättare som står i tur att tjänstgöra enligt gällande inkallelseordning. Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anser att det behövs.

Protokollsjusterare

§ 19

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justering av protokollet från sammanträdet.

Sedan uppropet har skett enligt § 18, väljer fullmäktige två ledamöter och två ersättare för dessa att tillsammans med ordföranden justera protokollet och att vid behov biträda ordföranden och sekreteraren vid röstsammanräkningar.

Turordning för handläggning av ärendena

§ 20

Fullmäktige behandlar ärendena i den turordning som de tagits upp i tillkännagivandet. Fullmäktige kan dock besluta om ändrad turordning för ett eller flera ärenden.

Ordföranden bestämmer när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i tillkännagivandet.

Fullmäktige får besluta att avbryta handläggningen av ett ärende under ett sammanträde för att återuppta det senare under sammanträdet.

Yttranderätt vid sammanträdena

§ 21

Inte tjänstgörande ersättare i fullmäktige har rätt att delta i överläggningarna, dock utan förslags- och beslutanderätt.

Ordförande och vice ordförandena i en nämnd eller utskott vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i det ärendet.

Ordföranden och vice ordförandena i en fullmäktigeberedning får delta i överläggningen när fullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.

Ordföranden i en nämnd, utskott eller i en fullmäktigeberedning eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Ordföranden i en styrelse för ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL, har rätt att delta i överläggning när fullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget.

§ 22

Kommunens revisorer ska ges tillfälle att delta i överläggningen när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen när fullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas granskning eller revisorernas egen förvaltning.

Sakkunnigt biträde ska ges tillfälle att yttra sig vid fullmäktiges behandling av revisionsberättelsen.

Förtroendevald, som inte är ledamot i fullmäktige men mot vilken anmärkning riktas, får delta i överläggningarna när revisionsberättelsen över den verksamhet som den förtroendevalde ansvarar för behandlas.

Ordförande och vice ordförande i en nämnd får delta i överläggningarna när revisionsberättelsen över verksamheten i den egna nämnden behandlas.

§ 23

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna, utskotten och fullmäktigeberedningarna, ordförandena i styrelserna, revisorerna, kommunanställda och utomstående sakkunniga för att lämna upplysningar vid sammanträdena.

Om fullmäktige inte beslutar annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning dessa får yttra sig under överläggningarna.

§ 24

Kommunchefen får delta i överläggning vid samtliga ärenden.

Fullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena samt ställa och besvara frågor rörande mötesformalia och protokollsformuleringar.

Talarordning och ordningen vid sammanträdena

§ 25

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar får ordet i den ordning i vilken han eller hon anmält sig och blivit uppropad.

Den som har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst en minut för en replik med anledning av vad en talare anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet då begäran om att få göra inlägget framställs, högst två repliker är tillåtet.

Om någon i sitt yttrande skulle avlägsna sig från ämnet och inte rättar sig efter tillsägelse av ordföranden får ordföranden ta från talaren ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans eller hennes anförande.

Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra får denne ajournera eller upplösa sammanträdet.

Talarordning vid hantering av årsredovisning och budget

När fullmäktige hanterar ärenden om årsredovisning och budget har varje parti rätt till ett inledningsanförande. Talarordning och tid fördelas enligt följande:

1. Kommunalråd, 10 min.
2. Oppositionsråd, 10 min.
3. Gruppledare från parti som inte har kommunalråd eller oppositionsråd, 5 min vardera.

Presentationsbilder

I det fall en ledamot eller ersättare vill visa ett mindre antal presentationsbilder i samband med sitt anförande ska det meddelas till ordförande senast kl. 12:00 dagen före sammanträdesdagen innan kl. 12:00 sammanträdesdagen. Ordförande har rätt att neka ledamot eller ersättare att visa bilder om de avviker från ärendet.

Yrkanden

§ 26

Annat yrkande än bifall eller avslag av ärende ska i samband med att yrkandet framställs lämnas skriftligen till sekreteraren.

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras, läggas till eller återtas, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Deltagande i beslut

§ 27

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om fullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstningar

§ 28

Vid omröstningar biträds vid behov ordföranden och sekreteraren av de två ledamöter som har utsetts att justera protokollet.

Öppna omröstningar genomförs genom att ledamöterna avger sina röster efter upprop. Uppropet sker enligt uppopslistan.

Ordföranden avger alltid sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

§ 29

En valsedel som avlämnas vid en sluten omröstning ska uppta så många namn som valet avser samt vara omärkt, enkel och sluten.

En valsedel är ogiltig om den

- upptar namnet på någon som inte är valbar,
- upptar flera eller färre namn än det antal personer som ska väljas,
- upptar ett namn som inte klart utvisar vem som avses.

Det som nu sagts gäller inte vid val som sker med tillämpning av proportionellt valsätt. För sådana val finns särskilda föreskrifter i lag.

Motioner

§ 30

En motion ska vara skriftlig och **egenhändigt undertecknad vara ställd** av en eller flera ledamöter.

Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma motion.

En motion väcks genom att den ges in till kommunstyrelsens kansli eller vid ett sammanträde med fullmäktige.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Kommunstyrelsen ska två gånger varje år redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden, **en gång på våren och en gång under hösten i april och oktober.**

En motion och kommunstyrelsens förslag till svar på densamma skickas ut i samband med kallelsen till sammanträde. Varje motionsärende inleds med att motionären med en *kort* sammanfattning föredrar motionens innehåll. Sedan föredrar kommunstyrelsens ordförande styrelsens förslag till motions svar. Därefter ges motionären möjlighet att göra ett första debattinlägg. Efterföljande debatt sker enligt upprättad talarlista.

Företagens initiativrätt

§ 31

Styrelsen i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL får väcka ärenden i fullmäktige i sådana ärenden som företaget är skyldig att se till att fullmäktige får ta ställning till.

Interpellationer

§ 32

En interpellation ska vara skriftlig och **undertecknad vara ställd** av en ledamot eller ersättare som tjänstgör i ledamots ställe och ska riktas till ordföranden i nämnd, styrelse, utskott eller fullmäktigeberedning. En interpellation ska avse ett ämne som hör till fullmäktiges eller en nämnds handläggning, den får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild.

Interpellationen ska ha ett visst bestämt innehåll och vara försedd med motivering. Den bör ställas endast i angelägenheter av större intresse för kommunen och syfta till att skapa debatt i fullmäktige. Interpellationens frågeställning bör vara utformad så att den interPELLERADE inte avkrävs omfattande detaljkunskaper eller ett större utredningsarbete.

En interpellation ska ges in till kommunstyrelsens kansli senast 21 dagar före det sammanträde vid vilken ledamot avser att ställa den. Den interPELLERADE ska senast 9 dagar före detta sammanträde inge skriftligt interPELLATIONSSVAR till kommunstyrelsens kansli eller annars meddela att interPELLATIONEN besvaras på nästkommande sammanträde.

Om en interPELLATION avser förhållandena i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL får den ordförande till vilken interPELLATIONEN har ställts överlämna till en av fullmäktige utsedd ledamot i företagets styrelse att besvara interPELLATIONEN.

Kallelsen bör innehålla uppgift om interPELLATIONER och interPELLATIONSSVAR. Vidare bör interPELLATION och interPELLATIONSSVAR tillsändas ledamöter och ersättare i samband med att kallelsen skickas ut.

Fullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en interPELLATION får ställas.

En ersättare har endast rätt att inge en interPELLATION under det sammanträde vid vilket denne tjänstgör. Fullmäktige ska omedelbart ta ställning till om denna interPELLATION får ställas. Sådan interPELLATION besvaras vid nästkommande sammanträde. En ersättare som har ställt en interPELLATION får delta i överläggningen då svaret på interPELLATIONEN behandlas. Detta gäller oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller inte.

Interpellanten inleder och föredrar en *kort* sammanfattning av sin interpellation. Därefter föredrar den interPELLERADE en kort sammanfattning av sitt interpellationssvar. Efterföljande debatt sker enligt upprättad talarlista.

Frågor

§ 33

En fråga ska vara skriftlig och ~~egenhändigt undertecknad~~ vara ställd av en ledamot eller ersättare som tjänstgör i ledamots ställe. Frågan ska vara riktad till ordförande i en nämnd, styrelse, utskott eller en fullmäktigeberedning.

Frågan ska ges in till kommunstyrelsens kansli senast **8 9** dagar före det sammanträde vid vilken ledamoten avser att ställa den. Kansliet vidarebefordrar frågan till den som ska svara. Vad som sägs i 32 § gäller i tillämpliga delar också fråga. Svar på frågan behöver dock inte vara skriftlig.

Beträffande fråga gäller dessutom följande:

1. En fråga ska ställas i syfte att erhålla sakupplysning. Frågan bör vara utformad så att den kan besvaras utan inhämtande av omfattande detaljuppgifter.
2. Den tillfrågade ska vara närvarande vid sammanträdet
3. Fullmäktige ska utan föregående överläggning besluta om frågan får ställas.
4. En fråga bör besvaras under det sammanträde vid vilket den har ställts.

I debatt med anledning av frågan får endast den som ställt frågan och den tillfrågade delta.

Beredning av ärenden

§ 34

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska behandla ska beredas.

Återredovisning från nämnderna

§ 35

Fullmäktige beslutar om omfattningen och formerna för nämndernas återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser härom anges i respektive nämnds reglemente.

Prövning av ansvarsfrihet och anmärkning

§ 36

Fullmäktiges presidium bereder frågor och ärenden om ansvarsfrihet och anmärkning.

Beredning av revisorernas budget

§ 37

Fullmäktiges presidium bereder revisorernas budget.

Valberedning

§ 38

På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige en valberedning för den löpande mandatperioden.

Valberedningen består av tre ledamöter och lika många ersättare. Bland ledamöterna väljer fullmäktige vid samma tillfälle en ordförande och en vice ordförande för den tid de valts att vara ledamöter.

Valberedningen ska lägga fram förslag i alla valärenden som fullmäktige ska behandla med undantag av valen av fullmäktiges presidium, valberedning eller fyllnadsval som inte är ordförandeval.

Fullmäktige kan dock besluta att förrätta även annat val utan föregående beredning.

Valberedningen väljer själv sina arbetsformer.

Protokollet

Justering av protokollet

§ 39

Protokollet justeras av ordföranden och två ledamöter.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som ordföranden lett.

Fullmäktige får besluta att en paragraf ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan fullmäktige justerar den.

Reservation och protokollsanteckning

§ 40

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt.

I anslutning till ett ärende kan ledamot med fullmäktiges medgivande få sin mening antecknad till protokollet (protokollsanteckning, särskilt yttrande, röstförklaring).

Anteckningens innehåll ska vara känt för fullmäktige genom att det antingen anförts i debatten, varit uppläst för fullmäktige eller framgår av beslutsunderlaget, till exempel som protokollsanteckning eller motsvarande under beredningen av ärendet.

Såväl motivering till reservation som protokollsanteckning ska lämnas skriftligen till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justering av protokollet.

Reservationer och protokollsanteckningar bör vara kortfattade.

Expediering och publicering

§ 41

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.

§ 42

Tillkännagivande av justering av fullmäktiges protokoll ska göras i enlighet med vad som föreskrivs i 8 kap. 12 § KL. Härutöver ska hela protokollet publiceras på kommunens anslagstavla i den utsträckning hinder inte möter på grund av lag eller annan författning.

8

§ 10

KS 2023/5

Revidering av reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar revidering av reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län.

Ärendet

Gemensamma patientnämnden har i beslut 2022-09-08 § 14/22 rekommenderat samtliga kommuner i länet att godkänna förslag till förändrat reglemente för den gemensamma patientnämnden. Reglementet föreslås börjar gälla 1 januari 2023 och förändringen som avses är att det gemensamma arbetsutskottet ska sammanträda vid minst fyra tillfällen per år istället för vid minst sex tillfällen. Den föreslagna ändringen innebär att gemensamma arbetsutskottets sammanträden överensstämmer med den gemensamma patientnämndens antal sammanträden.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-02-13.

Tjänsteskrivelse från kanslichef Helena Edenberg och nämndsekreterare Sandra Berwing 2023-01-04.

Protokollsutdrag gemensam patientnämnd 2022-09-08 § 14/22.

Förslag till reviderat reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län.

Nuvarande reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län.

Kopia till:

Kommunfullmäktige

Kommunkontoret
Sandra Berwing
Nämndsekreterare
0156-522 78
Sandra.berwing@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2023-01-04
Diarienummer
KS 2023/5

Revidering av reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar revidering av reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län.

Ärendet

Gemensamma patientnämnden har i beslut 2022-09-08 § 14/22 rekommenderat samtliga kommuner i länet att godkänna förslag till förändrat reglemente för den gemensamma patientnämnden. Reglementet föreslås börjar gälla 1 januari 2023 och förändringen som avses är att det gemensamma arbetsutskottet ska sammanträda vid minst fyra tillfällen per år istället för vid minst sex tillfällen. Den föreslagna ändringen innebär att gemensamma arbetsutskottets sammanträden överensstämmer med den gemensamma patientnämndens antal sammanträden.

Helena Edenborg
Kanslichef

Sandra Berwing
Nämndsekreterare

Bilagor

Protokollsutdrag gemensam patientnämnd 2022-09-08 § 14/22.
Förslag till reviderat reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län.
Nuvarande reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län.

§ 14/22 Revidering av reglemente för gemensamma patientnämnden

Diarienummer: PN22-0011

Gemensamma patientnämndens förslag till regionstyrelsens förslag till regionfullmäktiges beslut

1. Reviderat reglemente godkänns.
2. Beslutet gäller från och med den 1 januari 2023.

Gemensamma patientnämndens beslut för egen del

1. Länets kommuner rekommenderas att fatta likalydande beslut om förändrat reglemente före den 1 januari 2023 då beslutet föreslås träda ikraft.

Proposition

Ordförande Tomas Fors (C) ställer förvaltningens förslag under proposition och finner att det bifalls.

Ärendet

Den föreslagna ändringen innebär att gemensamma arbetsutskottets sammanträden överensstämmer med gemensamma patientnämndens antal sammanträden. Det betyder att arbetsutskottet ska sammanträda vid minst fyra tillfällen per år, istället för vid minst sex tillfällen per år.

Beslutsunderlag

Förslag till reviderat reglemente för gemensamma patientnämnden
Nuvarande reglemente för gemensamma patientnämnden

Beslutet expedieras till

Carolina Sandberg, enhetschef, Patientnämndens kansli
Anna Ericson, controller för styrande dokument
Alla länets kommuner
Nämndsekreterarna
Akten

Reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län

Efter särskild överenskommelse mellan Landstinget Sörmland (numera Region Sörmland) samt Eskilstuna, Flen, Gnesta, Katrineholm, Nyköping, Oxelösund, Strängnäs, Trosa och Vingåkers kommuner har en gemensam patientnämnd bildats.

§ 1 Uppgifter enligt speciallagstiftning

Patientnämndens uppgifter regleras av lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården. Lagen om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården anger att nämndens huvudsakliga uppgift är att på ett lämpligt sätt hjälpa patienter att föra fram klagomål till vårdgivare inom hälso- och sjukvården samt tandvården samt att få klagomål besvarade av vårdgivaren.

Nämnden ska även 1) tillhandahålla eller hjälpa patienter att få den information patienterna behöver för att kunna ta till vara sina intressen i hälso- och sjukvården och hjälpa patienter att vända sig till rätt myndighet, 2) främja kontakterna mellan patienter och vårdpersonal, 3) rapportera iakttagelser och avvikelser av betydelse för patienterna till vårdgivare och vårdenheter, samt 4) informera allmänheten, hälso- och sjukvårdspersonalen och andra berörda om sin verksamhet.

Nämnden ska bidra till kvalitetsutveckling, hög patientsäkerhet och till att verksamheterna inom hälso- och sjukvården anpassas efter patienternas behov och förutsättningar genom att årligen analysera inkomna klagomål och synpunkter samt uppmärksamma Region Sörmland eller kommunen på riskområden och hinder för utveckling av vården.

Patientnämnden handhar även rekrytering, utbildning och förordnanden av stödpersoner till patienter som vårdas enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård eller enligt smittskyddslagen (2004:168).

§ 2 Befogenhet, ansvar, rapporteringsskyldighet med mera

Patientnämnden ingår i Region Sörmlands organisation och följer därmed de bestämmelser som gäller inom regionen.

Patientnämnden är självständig i förhållande till nämnd eller motsvarande som beslutar om hälso- och sjukvård.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som huvudmännen har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelserna i detta reglemente.

För att fullgöra sina uppgifter har patientnämnden rätt att från huvudmännens organ och dess tjänstemän erhålla de uppgifter, upplysningar och den hjälp som nämnden behöver.

Nämnden ska ansvara för allmän och riktad information till huvudmännens personal.

Nämnden ska fortlöpande till huvudmännen rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är.

§ 3 Sammansättning och mandat

Patientnämnden består av 12 ledamöter. Av dessa utser Region Sörmland tre och kommunerna nio ledamöter. För varje ledamot utses en personlig ersättare.

Region Sörmland utser ordförande och 1:a vice ordförande. Kommunerna utser 2:a vice ordförande.

Ledamöter och ersättare väljs för fyra år räknat från och med 1 januari året efter det år då val i hela riket av fullmäktige ägt rum.

Inom patientnämnden utses ett arbetsutskott. Det består av ordföranden, två vice ordföranden samt ytterligare en ledamot från Region Sörmland och en från kommunerna.

§ 4 Ersättarnas tjänstgöring

Om ledamot inte kan närvara vid sammanträde eller del av ett sammanträde, ska ledamoten snarast anmäla detta till nämndens sekreterare som kallar in ersättare.

Om ordinarie ledamot infinner sig vid sammanträde där ersättare tjänstgör, fullgör denne tjänstgöringen t o m beslut i det ärende som behandlas.

Ersättare som ej tjänstgör får delta i överläggningarna men ej i besluten.

§ 5 Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§ 6 Sammanträden

Nämnden sammanträder på tid och plats som nämnden bestämmer, dock minst fyra sammanträden per år.

Arbetsutskottet sammanträder på tid och plats som nämnden bestämmer, dock minst ~~sju~~ **fyra** sammanträden per år.

Nämnden och arbetsutskottet får, vid extraordinära händelser/situationer, sammanträda med samtliga ledamöter och ersättare närvarande på distans. Presidiet och protokollförare ska dock befinna sig i, eller i anslutning till, utlyst sammanträdeslokal. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma att sammanträdet ska genomföras med samtliga ledamöter och ersättare närvarande på distans i enlighet med villkoren i detta stycke.

§ 7 Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelsen utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt skickas till varje ledamot och ersättare minst sju dagar före sammanträdesdagen. Kallelsen ska skickas till respektive huvudman för kännedom. Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller någon vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra det.

§ 8 Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

§ 9 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

§ 10 Delgivning

Delgivning med patientnämnden sker med ordföranden eller annan som nämnden bestämmer.

§ 11 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser i patientnämndens namn ska, försedda med kontrasignation av nämndens sekreterare, undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordförande eller särskilt utsedd ledamot. Nämnden kan bestämma om annan ordning för undertecknande av handlingar.

Dokumentansvarig

Staben för demokrati och insyn

Eva André

Avser

Processområde: Styra och besluta

Beslutad av

Regionfullmäktige den 27 april 2021, § 14/21

Giltig från

2022-01-01

Dokumentnummer

RS-LED21-0950-8

Dokumentkategori

Huvuddokument (styrande dokument)

Reglemente för gemensam patientnämnd i Sörmlands län

Efter särskild överenskommelse mellan Landstinget Sörmland (numera Region Sörmland) samt Eskilstuna, Flen, Gnesta, Katrineholm, Nyköping, Oxelösund, Strängnäs, Trosa och Vingåkers kommuner har en gemensam patientnämnd bildats.

§ 1 Uppgifter enligt speciallagstiftning

Patientnämndens uppgifter regleras av lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården. Lagen om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården anger att nämndens huvudsakliga uppgift är att på ett lämpligt sätt hjälpa patienter att föra fram klagomål till vårdgivare inom hälso- och sjukvården samt tandvården samt att få klagomål besvarade av vårdgivaren.

Nämnden ska även 1) tillhandahålla eller hjälpa patienter att få den information patienterna behöver för att kunna ta till vara sina intressen i hälso- och sjukvården och hjälpa patienter att vända sig till rätt myndighet, 2) främja kontakterna mellan patienter och vårdpersonal, 3) rapportera iakttagelser och avvikelser av betydelse för patienterna till vårdgivare och vårdenheter, samt 4) informera allmänheten, hälso- och sjukvårdspersonalen och andra berörda om sin verksamhet.

Nämnden ska bidra till kvalitetsutveckling, hög patientsäkerhet och till att verksamheterna inom hälso- och sjukvården anpassas efter patienternas behov och förutsättningar genom att årligen analysera inkomna klagomål och synpunkter samt uppmärksamma Region Sörmland eller kommunen på riskområden och hinder för utveckling av vården.

Patientnämnden handhar även rekrytering, utbildning och förordnanden av stödpersoner till patienter som vårdas enligt lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård eller enligt smittskyddslagen (2004:168).

§ 2 Befogenhet, ansvar, rapporteringsskyldighet med mera

Patientnämnden ingår i Region Sörmlands organisation och följer därmed de bestämmelser som gäller inom regionen.

Patientnämnden är självständig i förhållande till nämnd eller motsvarande som beslutar om hälso- och sjukvård.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som huvudmännen har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelserna i detta reglemente.

För att fullgöra sina uppgifter har patientnämnden rätt att från huvudmännens organ och dess tjänstemän erhålla de uppgifter, upplysningar och den hjälp som nämnden behöver.

Nämnden ska ansvara för allmän och riktad information till huvudmännens personal.

Nämnden ska fortlöpande till huvudmännen rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är.

§ 3 Sammansättning och mandat

Patientnämnden består av 12 ledamöter. Av dessa utser Region Sörmland tre och kommunerna nio ledamöter. För varje ledamot utses en personlig ersättare.

Region Sörmland utser ordförande och 1:a vice ordförande. Kommunerna utser 2:a vice ordförande.

Ledamöter och ersättare väljs för fyra år räknat från och med 1 januari året efter det år då val i hela riket av fullmäktige ägt rum.

Inom patientnämnden utses ett arbetsutskott. Det består av ordföranden, två vice ordföranden samt ytterligare en ledamot från Region Sörmland och en från kommunerna.

§ 4 Ersättarnas tjänstgöring

Om ledamot inte kan närvara vid sammanträde eller del av ett sammanträde, ska ledamoten snarast anmäla detta till nämndens sekreterare som kallar in ersättare.

Om ordinarie ledamot infinner sig vid sammanträde där ersättare tjänstgör, fullgör denne tjänstgöringen t o m beslut i det ärende som behandlas.

Ersättare som ej tjänstgör får delta i överläggningarna men ej i besluten.

§ 5 Ersättare för ordföranden

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden på grund av sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

§ 6 Sammanträden

Nämnden sammanträder på tid och plats som nämnden bestämmer, dock minst fyra sammanträden per år.

Arbetsutskottet sammanträder på tid och plats som nämnden bestämmer, dock minst sex sammanträden per år.

Nämnden och arbetsutskottet får, vid extraordinära händelser/situationer, sammanträda med samtliga ledamöter och ersättare närvarande på distans. Presidiet och protokollförare ska dock befinna sig i, eller i anslutning till, utlyst sammanträdeslokal. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Ordföranden får efter samråd med vice ordförandena bestämma att sammanträdet ska genomföras med samtliga ledamöter och ersättare närvarande på distans i enlighet med villkoren i detta stycke.

§ 7 Kallelse

Ordföranden ansvarar för att kallelsen utfärdas till sammanträdena. Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt skickas till varje ledamot och ersättare minst sju dagar före sammanträdesdagen. Kallelsen ska skickas till respektive huvudman för kännedom. Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller någon vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra det.

§ 8 Justering av protokoll

Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

§ 9 Reservation

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

§ 10 Delgivning

Delgivning med patientnämnden sker med ordföranden eller annan som nämnden bestämmer.

§ 11 Undertecknande av handlingar

Avtal, andra handlingar och skrivelser i patientnämndens namn ska, försedda med kontrasignation av nämndens sekreterare, undertecknas av ordföranden eller vid förfall för denne av vice ordförande eller särskilt utsedd ledamot. Nämnden kan bestämma om annan ordning för undertecknande av handlingar.

9

§ 11

KS 2023/23

Revidering av förbundsordning samordningsförbundet RAR i Sörmland

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar den reviderade förbundsordningen för samordningsförbundet RAR Sörmland.

Ärendet

Gällande förbundsordning fastställdes 2009 och behövde uppdateras. Uppdateringen har skett utifrån den mall för förbundsordning som Nationella rådet tagit fram.

Utöver anpassningen till Nationella rådets rekommendationer har förändringar gällande ersättning till ledamöter och ersättare i styrelsen gjorts. Ersättningen följer de principer som gäller för förtroendevalda i Region Sörmland.

Mindre justeringar av redaktionell karaktär har gjorts, exempelvis har landsting bytts ut mot region.

Samtliga förändringar redovisades som förslag på förändringar på samordningsförbundets medlemsmöte den 6 oktober 2022 och har skickats till förbundets medlemmar för antagande.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-02-13.

Tjänsteskrivelse från kanslichef Helena Edenberg och nämndsekreterare Sandra Berwing 2023-01-04.

Protokoll, Förbundsstyrelsen RAR i Sörmland 2022-12-08.

Förbundsordning för samordningsförbundet RAR i Sörmland, beslutad av förbundsstyrelsen 2022-12-08.

Kopia till:

Kommunfullmäktige

Kommunkontoret
Sandra Berwing
Nämndsekreterare
0156-522 78
Sandra.berwing@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2023-01-04
Diarienummer
KS 2023/23

Revidering av förbundsordning samordningsförbundet RAR i Sörmland

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar den reviderade förbundsordningen för samordningsförbundet RAR Sörmland.

Ärendet

Gällande förbundsordning fastställdes 2009 och behövde uppdateras. Uppdateringen har skett utifrån den mall för förbundsordning som Nationella rådet tagit fram.

Utöver anpassningen till Nationella rådets rekommendationer har förändringar gällande ersättning till ledamöter och ersättare i styrelsen gjorts. Ersättningen följer de principer som gäller för förtroendevalda i Region Sörmland.

Mindre justeringar av redaktionell karaktär har gjorts, exempelvis har landsting bytts ut mot region.

Samtliga förändringar redovisades som förslag på förändringar på samordningsförbundets medlemsmöte den 6 oktober 2022 och har skickats till förbundets medlemmar för antagande.

Helena Edenborg
Kanslichef

Sandra Berwing
Nämndsekreterare

Bilagor

Protokoll, Förbundsstyrelsen RAR i Sörmland 2022-12-08.
Förbundsordning för samordningsförbundet RAR i Sörmland, beslutad av förbundsstyrelsen 2022-12-08.

PROTOKOLL**fört vid sammanträde med Förbundsstyrelsen RAR i Sörmland**

Datum: 2022-12-08 kl. 13.00-16.00

Plats: Sunlight hotell, Nyköping

Ordinarie ledamöter

Namn	Organisation	Närvarande	Frånvarande
Jacob Sandgren	Region Sörmland	X	
Ingrid Jerneborg Glimne	Gnesta kommun	X	
Ulrica Truedsson	Katrineholm kommun	X	
Marie Svensson	Eskilstuna kommun	X	
Linus Fogel	Oxelösunds kommun	X	
Robert Skoglund	Vingåkers kommun	X	
Helena Koch	Trosa kommun	X	
Maj-Britt Magnusson	Strängnäs kommun		X
Daniel Ljungkvist	Flens kommun	X	
Carina Wallin	Nyköpings kommun	X	
Sam Farsani	Arbetsförmedlingen	X	
Oleg Kosovic	Försäkringskassan	X	

Ersättare

Namn	Organisation	Närvarande	Frånvarande
Michael Swedberg	Region Sörmland	X	
Harke Steenbergen	Gnesta kommun		X
Birgitta Carlheim Gyllensköld	Katrineholms kommun	X	
Majo Kuusikoski	Eskilstuna kommun		X
Patrik Renfors	Oxelösunds kommun	X	
Irene Sandqvist	Vingåkers kommun	X	
Anders Lindblad	Trosa kommun		X
Mikael Lagergren	Strängnäs kommun	X	
Hans Åfeldt	Flens kommun	X	
Marjo Gustafsson	Nyköpings kommun		X
Nicklas Lantz	Arbetsförmedlingen		X
Åsa Brodd	Försäkringskassan		X

§ 27 Mötets öppnande

Ordförande Jacob Sandgren hälsade alla välkomna och förklarade dagens möte öppnat.

§ 28 Dagordningens godkännande

Dagordningen godkändes.

§ 29 Val av protokolljusterare

Ingrid Jerneborg Glimne valdes att justera dagens protokoll.

§ 30 Information

Ny ekonom

Viola Westberg presenterade sig och informerade om att lönerna/arvodena fortsättningsvis kommer att betalas ut via Kivra eller via en app. Instruktioner skickas ut till styrelsen. Viola uppmuntrade styrelsen till att komma med önskemål om hur man önskar få ekonomin presenterad.

ESF

Lena Hallberg informerade om det pågående ESF-projektet React EU Ung comeback. Förbundet väntar på besked om en ansökan riktad till UVAS-gruppen med en budget på 59 miljoner, varav 31 miljoner från ESF. Ny ansökningsprocess har inletts för projekt riktad till personer med upprepade sjukskrivningar med namnet Bryt mönstret.

SIKTA

Micke Bejmar, insatsledare för SIKTA, informerar om SIKTA med de två inriktningarna, SIKTA Unga och SIKTA Arbetsmarknad och hur en typisk deltagare ser ut i respektive inriktning. Vidare om vad som kan räknas som en stegförflyttning och hur man kan se på resultat.

Projektägare till den länsövergripande insatsen

Förbundschefen beskriver de möjliga projektägarna med dess för- och nackdelar. Arbetsgivarfrågan nämns. Det är 12 personer som ska rekryteras enligt förslaget.

§ 31 Förbundsordning

Beslut: Styrelsen beslutar att godkänna förbundsordningen och sända till medlemmarna för antagande.

§ 32 Längre, länsgemensam insats

Beslut: Styrelsen beslutar att godkänna den längre, länsgemensamma insatsen.

§ 33 Styrelsemöten 2023

Styrelsemöten år 2023: 5/4, 17/5, 31/8, 13/10, 8/12 kl 09.00-12.00.
Medlemsmöte 23/3 kl 09.00-10.30.

Samordningsförbundet
RAR Sörmland

Charlotta Skålén
Förbundschef

Justeras

Jacob Sandgren
Ordförande

Ingrid Jerneborg Glimne
Ledamot

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

FILNAMN

Styrelseprotokoll 2022-12-08.pdf

SIGNERADES

2023-01-16 12:07:29 +01:00

ÄRENDET SKAPADES AV

Charlotta Skälén

ÄRENDEREFERENS

1528208

Följande undertecknare har godkänt innehållet i detta dokument och försäkrat att lämnade personuppgifter är korrekta.

UNDERTECKNARE

IDENTIFIERINGSMETOD

CS

Charlotta Skälén

charlotta@rarsormland.se

Tidsstämpel: 2023-01-11 15:41:02 +01:00

Identifieringsmetod: HogiaID

Referens: 38bb76ca-1a03-445f-b8b1-cf7bc088d6a0

iJ

ingrid Jerneborg Glimne

ingrid.jerneborg.glimne@regionsormland.se

Tidsstämpel: 2023-01-11 15:53:06 +01:00

Identifieringsmetod: Webblänk

Referens: E2963E38C2B3F893

JS

Jacob Sandgren

jacob.sandgren@regionsormland.se

Tidsstämpel: 2023-01-16 12:07:23 +01:00

Identifieringsmetod: Webblänk

Referens: 310A7C7CBE0AD053

Förbundsordning	Dnr: 2023 /
Skapad av: Charlotta Skålén, förbundschef	Beslutad av: Förbundsstyrelsen 2022-12-08

FÖRBUNDSORDNING

FÖR SAMORDNINGSFÖRBUNDET RAR I SÖRMLAND

Samordningsförbundet RAR i Sörmland (nedan kallat förbundet) har inrättats med stöd av lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (FinsamL) mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, länets kommuner och Region Sörmland.

1 § FÖRBUNDETS NAMN

Förbundets namn är Samordningsförbundet RAR i Sörmland.

2 § FÖRBUNDETS SÄTE

Förbundets säte är Nyköping.

3 § FÖRBUNDETS MEDLEMMAR

Förbundets medlemmar är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Sörmland samt länets nio kommuner.

4 § FÖRBUNDETS ÄNDAMÅL

Förbundets ändamål är att inom det geografiska området för Sörmland svara för en finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Sörmland och länets kommuner i syfte att underlätta och uppnå en effektiv resursanvändning. Medlemmarna ska använda förbundets medel till gemensamma samordnade insatser och genomförande av dessa i syfte att individer, som står långt från arbetsmarknaden, ska uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete.

5 § STYRELSEN

Samordningsförbundet ska ledas av en styrelse. Styrelsen ska bestå av 12 ledamöter och 12 ersättare. Varje förbundsmedlem utser minst en ledamot och en ersättare. Ersättarna har närvaro- och yttranderätt. Ledamöter och ersättare väljs för fyra år räknat från och med den 1 april året efter det att val av fullmäktige i region och kommuner har ägt rum. Styrelsen utser ordförande.

6 § UPPGIFTER OCH BESLUTANDERÄTT

Styrelsen är beslutsför när fler än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Innan beslut om budget ska ett samråd med medlemmarna ske.

Förbundet har till uppgift att

1. besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen
2. stödja samverkan mellan samverkansparterna
3. finansiera insatser för individer som behöver samordnade rehabiliteringsinsatser
4. besluta på vilket sätt de medel som finns för finansiell samordning ska användas
5. svara för uppföljning och utvärdering av beslutade åtgärder
6. upprätta budget och årsredovisning för den finansiella samordningen

Samordningsförbundet får inte besluta i frågor om förmåner eller rättigheter för enskilda eller vidta åtgärder i övrigt som innefattar myndighetsutövning eller att tillhandahålla tjänster som är avsedda för enskilda.

7 § PERSONAL

Förbundsstyrelsen utser en tjänsteman som leder arbetet inom förbundet enligt styrelsens anvisningar.

8 § INITIATIVRÄTT

En medlem i förbundet har rätt att väcka ett ärende i förbundsstyrelsen (enligt respektive huvudmans beslutsordning).

9 § SAMRÅD

Styrelsen ska hålla förbundsmedlemmarna underrättade om den allmänna planläggningen av förbundets verksamhet och om frågor av större ekonomisk eller organisatorisk betydelse. Styrelsen har rätt att från förbundsmedlemmarna få de yttranden och upplysningarna som behövs för att styrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

10 § KUNGÖRELSER

Förbundets kungörelser, protokoll och andra tillkännagivanden ska anslås på förbundets officiella hemsida.

11 § ANDELAR I TILLGÅNGAR OCH SKULDER SAMT FÖRDELNING AV KOSTNADER

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till vad man tillskjutit för att täcka kostnaderna.

Fördelningen mellan medlemmarna är att Försäkringskassan bidrar med hälften av medlen, Region Sörmland med en fjärdedel samt kommunerna med en fjärdedel. Fördelningen mellan kommunerna ska göras utifrån invånarantalet den 1 november året före det år som fördelningen avser.

12 § STYRNING OCH INSYN

Uppföljningar med helårsprognos presenteras för medlemmarna i samband med medlemsmöte två gånger per år. Bokslut skickas för godkännande till förbundets medlemmar tillsammans med hemställan om medlemsavgift.

Förbundet får inte ingå borgen och inte heller sätta sig i skuld utöver vad som är sedvanliga krediter för verksamheten.

13 § BUDGET

Förbundsstyrelsen ska varje år upprätta en plan för förbundets verksamhet och ekonomi för de kommande tre åren. För det första av de tre åren ska styrelsen upprätta en preciserad årsbudget. Överskott eller underskott överförs till nästa verksamhetsår. Årsbudgeten ska också åtföljas av mål för verksamheten.

Förbundsstyrelsen fastställer senast den 30 november budgeten för nästkommande kalenderår. Förbundsstyrelsen ska dessförinnan samråda med förbundsmedlemmarna om budgeten. För första verksamhetsåret fastställs budgeten av medlemmarna i samband med att förbundet bildas.

14 § REVISORER OCH REVISION

Förbundets räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning ska granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning. För Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska Försäkringskassan utse en gemensam revisor. För länets nio kommuner och Region Sörmland utser Nyköpings kommun en gemensam revisor.

Revisorer utses i övrigt i enlighet med bestämmelserna i 25 § FinsamL.

Revisorer utses första gången för tiden från och med den 1 maj 2005 till och med den 31 mars 2007. Därefter väljs revisorer för fyra år räknat från och med den 1 april året efter det att val av fullmäktige i region och kommuner har ägt rum. Mandattid för statens revisorer hanteras i särskild ordning. Vid revision tillämpas bestämmelserna i 26 § FinsamL.

15 § UTTRÄDE

En förbundsmedlem har rätt att efter uppsägning utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år. Vid en förbundsmedlems utträde upplöses förbundet och medlemmarnas ekonomiska mellanhavanden regleras enligt 11 § i denna förbundsordning. Om det efter utträde på den kommunala sidan återstår minst en kommun ska upplösning ske endast om det beslutas enligt 16 §.

16 § LIKVIDATION OCH UPPLÖSNING

Förbundet kan träda i likvidation om medlemmarna är överens om det eller om en eller flera medlemmar utträder ur förbundet. Ett sådant beslut ska alltid föregås av ett samråd mellan huvudmännen.

När förbundet trätt i likvidation ska skulderna betalas och egendomen avyttras. Därefter ska kvarvarande tillgångar fördelas enligt principerna i 11 § i denna förbundsordning. Förbundsstyrelsen svarar för likvidationen.

När styrelsen har fullgjort sitt uppdrag ska den avge en slutredovisning för sin förvaltning. Det görs genom att styrelsen visar en förvaltningsberättelse över likvidationen i sin helhet som redovisar betalning av skulder, försäljning av egendom och skiftet av resterande tillgångar därefter. Till berättelsen ska bifogas redovisningshandlingar för hela likvidationen. Förbundet är upplöst när förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgivits medlemmarna.

17 § TVISTER

Tvister mellan förbundet och dess medlemmar ska avgöras vid en allmän domstol i Sverige.

18 § ERSÄTTNING TILL LEDAMÖTER, ERSÄTTARE OCH REVISORER

Arvode och andra ersättningar till ledamöter och ersättare i samordningsförbundets styrelse utgår från samma principer som gäller för förtroendevalda i Region Sörmland. Till ordförande utgår 3% och till vice ordförandena utgår 1,5% av referensarvodet. Referensarvodet är 100 % av gällande riksdagsledamotsarvode.

För den revisor som Försäkringskassan utser betalas ersättning i särskild ordning.

19 § ARKIVTILLSYN

Kommunstyrelsen i Nyköpings kommun ansvarar för tillsynen av att samordningsförbundet fullgör sina skyldigheter enligt arkivlagen (1990:782).

20 § FÖRBUNDETS BILDANDE

Förbundets bildades den 1 maj 2005.

10

§ 12

KS 2023/9

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Trosa kommun

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Trosa kommun.

Ärendet

I kommunallagen (5 kap. 3 § KL) finns bestämmelser som innebär att kommunfullmäktige för varje mandatperiod ska anta ett program med mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare.

Syftet med bestämmelserna är att förbättra uppföljningen och kontrollen av privata utförare, öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet samt stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Programmet omfattar all verksamhet som utförs av privata utförare där kommunen är huvudman och ansvarig för verksamheten inför kommuninvånarna. Fristående förskolor och skolor omfattas inte av programmet eftersom de är egna huvudmän för verksamheten.

De krav som anges i programmet gäller för förfrågningsunderlag och avtal i upphandlingar som ligger framåt i tiden och kan inte få genomslag på gällande avtalsrelationer där villkoren redan är reglerade.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-02-13.

Tjänsteskrivelse från kanslichef Helena Edenberg och nämndsekreterare Sandra Berwing 2023-01-12.

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Trosa kommun.

Kopia till:

Kommunfullmäktige

Kommunkontoret
Kanslienheten
Sandra Berwing
Nämndsekreterare
0156-522 78
Sandra.berwing@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2023-01-12
Diarienummer
KS 2023/9

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Trosa kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Trosa kommun.

Ärendet

I kommunallagen (5 kap. 3 § KL) finns bestämmelser som innebär att kommunfullmäktige för varje mandatperiod ska anta ett program med mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare.

Syftet med bestämmelserna är att förbättra uppföljningen och kontrollen av privata utförare, öka allmänhetens insyn i privata utförarens verksamhet samt stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas.

Programmet omfattar all verksamhet som utförs av privata utförare där kommunen är huvudman och ansvarig för verksamheten inför kommuninvånarna. Fristående förskolor och skolor omfattas inte av programmet eftersom de är egna huvudmän för verksamheten.

De krav som anges i programmet gäller för förfrågningsunderlag och avtal i upphandlingar som ligger framåt i tiden och kan inte få genomslag på gällande avtalsrelationer där villkoren redan är reglerade.

Johan Sandlund
Kommunchef

Sandra Berwing
Nämndsekreterare

Bilaga

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Trosa kommun

Program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av privata utförare i Trosa kommun

---

Antagen av:	Kommunfullmäktige 2023-XX-XX, § x Dnr KS 2023/9
Dokumentkategori:	Styrdokument
Dokumenttyp:	Föreskrift

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Privata utförare	3
Programmets omfattning	3
Kommunstyrelsens och nämndernas ansvar	4
Avtalsuppföljning	4
Information – allmänhetens rätt till insyn	4

Bakgrund

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Syftet är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

Kommunen ska följa upp verksamhet som genom avtal lämnats över till en privat utförare. Genom avtalet ska kommunen tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över.

Allmänheten har rätt till information om olika utförare när kommunal verksamhet är konkurrensutsatt och valbar för den enskilde.

Enligt kommunallagen ska kommunen:

- kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare,
- genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn,
- se till att kommunala bolag ger allmänheten insyn i verksamhet som de lämnar till privata utförare,
- tillgodose en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare.

De krav som anges i programmet gäller för förfrågningsunderlag och avtal i upphandlingar som ligger framåt i tiden och kan inte få genomslag på gällande avtalsrelationer där villkoren redan är reglerade.

Privata utförare

Privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som har hand om ansvaret av en kommunal angelägenhet. Det kan till exempel handla om olika företagsformer som aktiebolag, stiftelser och enskilda firmor. Formellt överlämnas verksamheten oftast efter en offentlig upphandling eller genom valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) samt att avtal tecknas med de privata utförarna.

Kommunen är huvudman för verksamheten och ansvarig inför kommuninvånarna oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller av privata utförare.

Programmets omfattning

Programmet gäller all den verksamhet som upphandlats och omfattar framför allt verksamheter som tydligt riktar sig till kommunens medlemmar. Det kan handla om såväl *hela* verksamheter som *delar av* en verksamhet med stor betydelse för medlemmen.

Uppföljnings- och informationsskyldigheten omfattar inte den del av verksamheten som lyder under statlig tillsyn. Fristående förskolor och skolor är själva huvudmän för sin utbildningsverksamhet och omfattas inte av programmet.

Kommunstyrelsens och nämndernas ansvar

Nämnderna ska i samband med upphandlingar reglera på vilket sätt avtal med privata utförare ska följas upp.

Kommunens uppföljning av den privata utföraren ska ske i samband med redovisning av den interna kontrollen. All uppföljning och kontroll ska dokumenteras.

Kommunstyrelsen ansvarar för att följa hur nämndernas uppföljningar utfaller.

Kommunstyrelsen får utfärda riktlinjer för uppföljningarna.

Avtalsuppföljning

Uppföljningen har två övergripande syften:

- Kontroll av att uppdrag utförs i enlighet med mål, uppdragsbeskrivningar, förfrågningsunderlag, anbud och avtal.
- Underlag för att utveckla och förbättra verksamheten och tjänsterna till invånarna.

Avtal ska utformas på så sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå:

- hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och
- hur brister i verksamheten ska hanteras.

Den kommunala huvudmannens möjligheter att besluta om sanktioner eller häva ett avtal ska vara tydligt reglerat i avtal.

I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter och rapporterar in andra uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen.

Information – allmänhetens rätt till insyn

Varje nämnd ska i avtal tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare.

Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter bör begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete, inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag.

När enskilda kan välja mellan olika utförare av kommunala tjänster ansvarar nämnden för att information lämnas om samtliga utförare. Informationen ska finnas tillgänglig på kommunens webbplats och på andra sätt som bedöms lämpliga utifrån målgruppen.

1

1

§ 13

KS 2023/24

Reviderad taxemodell för tillsyn, tillstånd och automatiska brandlarm inom Sörmlandskustens räddningstjänst

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslag till reviderad taxemodell för tillsyn, tillstånd och automatiska brandlarm inom Sörmlandskustens räddningstjänst.
2. Revideringar i taxan träder ikraft när Kommunfullmäktiges beslut vinner laga kraft

---

Ärendet

Vid en genomgång av taxorna för tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) samt automatiska brandlarm har konstaterats att en översyn och modernisering är nödvändig.

Från och med år 2023 ändrar Sörmlandskustens räddningstjänst system för nyckelhantering kopplat till automatiska brandlarm, då vanliga nycklar ersätts med digitala nycklar. Nya kunder kommer att ha digitala nycklar, och de medför en årlig kostnad. Befintliga kunder kan byta från vanliga nycklar till digitala nycklar. Prisökningen blir 108 kronor per objekt och år för dem som har ett automatiskt brandlarm. Bytet till digitala nycklar innebär högre säkerhet då nycklarna endast är aktiverade, och går att använda, under en tidsbegränsad period i anslutning till att det automatiska larmet har utlösts. För Sörmlandskustens räddningstjänst innebär det också att antalet nycklar som ska hanteras minskas. Avgiftsbeloppen i taxan är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla. Nämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret. Basår för indexuppräkningsår är oktober 2022.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-02-13.

Samhällsbyggnadsnämnden 2023-01-31, § 11.

Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott 2023-01-17.

Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschef Mats Gustafsson 2022-12-23.

Reviderad taxemodell för tillsyn, tillstånd och automatiska brandlarm inom Sörmlandskustens räddningstjänst.

Kopia till:

Kommunfullmäktige

§ 11

SBN 2023/10

Reviderad taxemodell för tillsyn, tillstånd och automatiska brandlarm inom Sörmlandskustens räddningstjänst

Beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslag till reviderad taxemodell för tillsyn, tillstånd och automatiska brandlarm inom Sörmlandskustens räddningstjänst
2. Revideringar i taxan träder ikraft när Kommunfullmäktiges beslut vinner laga kraft.

Ärendet

Vid en genomgång av taxorna för tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) samt automatiska brandlarm har konstaterats att en översyn och modernisering är nödvändig.

I dagsläget faktureras alla verksamheter samma summa för tillsyn oavsett tidsåtgång. Detta bedöms inte rimligt utan nu föreslås en taxekonstruktion som är beroende av hur resurskrävande tillsynen är. Detta gör att vissa verksamheter kommer att få en lägre avgift än tidigare medan andra kommer få en högre.

Utöver detta föreslås ett antal mindre justeringar i taxan kopplade till regelförändringar från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Detta handlar exempelvis om att man har tagit bort möjligheten att förnya tillstånd enligt LBE, och verksamheter måste i stället söka nytt tillstånd när det gamla löper ut. Därför tas avgiften för "förnyat tillstånd" bort ur taxan.

Från och med år 2023 ändrar Sörmlandskustens räddningstjänst system för nyckelhantering kopplat till automatiska brandlarm, då vanliga nycklar ersätts med digitala nycklar. Nya kunder kommer att ha digitala nycklar, och de medför en årlig kostnad. Befintliga kunder kan byta från vanliga nycklar till digitala nycklar. Prisökningen blir 108 kronor per objekt och år för dem som har ett automatiskt brandlarm. Bytet till digitala nycklar innebär högre säkerhet då nycklarna endast är aktiverade, och går att använda, under en tidsbegränsad period i anslutning till att det automatiska larmet har utlösts. För Sörmlandskustens räddningstjänst innebär det också att antalet nycklar som ska hanteras minskas.

Avgiftsbeloppen i taxan är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Forts.

forts. § 11

Nämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.
Basår för indexuppräkning är oktober 2022.

Ärendets beredning

Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott 2023-01-17.
Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadschef Mats Gustafsson 2022-12-23.
Reviderad taxemodell för tillsyn, tillstånd och automatiska brandlarm inom Sörmlandskustens räddningstjänst.

Kopia till:
Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadskontoret

Mats Gustafsson

Samhällsbyggnadschef

0156-520 27

mats.gustafsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2022-12-23

Diarienummer

SBN 2023/10

Reviderad taxemodell för tillsyn, tillstånd och automatiska brandlarm inom Sörmlandskustens räddningstjänst

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslag till reviderad taxemodell för tillsyn, tillstånd och automatiska brandlarm inom Sörmlandskustens räddningstjänst
2. Revideringar i taxan träder ikraft när Kommunfullmäktiges beslut vinner laga kraft.

Ärendet

Vid en genomgång av taxorna för tillsyn enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), tillstånd enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) samt automatiska brandlarm har konstaterats att en översyn och modernisering är nödvändig.

I dagsläget faktureras alla verksamheter samma summa för tillsyn oavsett tidsåtgång. Detta bedöms inte rimligt utan nu föreslås en taxekonstruktion som är beroende av hur resurskrävande tillsynen är. Detta gör att vissa verksamheter kommer att få en lägre avgift än tidigare medan andra kommer få en högre.

Utöver detta föreslås ett antal mindre justeringar i taxan kopplade till regelförändringar från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Detta handlar exempelvis om att man har tagit bort möjligheten att förnya tillstånd enligt LBE, och verksamheter måste i stället söka nytt tillstånd när det gamla löper ut. Därför tas avgiften för "förnyat tillstånd" bort ur taxan.

Från och med år 2023 ändrar Sörmlandskustens räddningstjänst system för nyckelhantering kopplat till automatiska brandlarm, då vanliga nycklar ersätts med digitala nycklar. Nya kunder kommer att ha digitala nycklar, och de medför en årlig kostnad. Befintliga kunder kan byta från vanliga nycklar till digitala nycklar. Prisökningen blir 108 kronor per objekt och år för dem som har ett automatiskt brandlarm.

Bytet till digitala nycklar innebär högre säkerhet då nycklarna endast är aktiverade, och går att använda, under en tidsbegränsad period i anslutning till att det

automatiska larmet har utlösts. För Sörmlandskustens räddningstjänst innebär det också att antalet nycklar som ska hanteras minskas.

Avgiftsbeloppen i taxan är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Nämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.
Basår för indexuppräknung är oktober 2022.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Bilaga

Reviderad taxemodell för tillsyn, tillstånd och automatiska brandlarm inom Sörmlandskustens räddningstjänst

Beslut till

Kommunfullmäktige

Taxor inom Sörmlandskustens räddningstjänst

Antagen av kommunfullmäktige 20XX-XX-XX

Gäller från och med 20XX-XX-XX

Innehållsförteckning

1	Generellt.....	1
2	Indexreglering av taxan	1
3	Taxor för tillsyn och tillstånd	1
4	Taxor för Automatlarm.....	2

1 Generellt

Avgifterna i dokumentet är i SEK.

Summor är exkl. moms.

1.1.1 Tillämpningsområde

Taxor i dokumentet avser räddningstjänstens debitering inom Nyköping-, Oxelösund-, Gnesta- och Trosa-kommun.

2 Indexreglering av taxan

Avgiftsbeloppen i detta dokument är bestämda med utgångspunkt från kostnadsläge och Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) oktober månad året före det år taxan börjar gälla.

Samhällsbyggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) därefter besluta att höja avgiftsbeloppen med den procentsats för PKV som är publicerad på SKR:s webbplats för oktober månad året före avgiftsåret.

Basår för indexuppräknung är oktober 2022.

3 Taxor för tillsyn och tillstånd

3.1.1 Grund för avgift

Enligt kap 5 §4 Lag (2003:778) om skydd mot olyckor får kommunen föreskriva att en avgift skall betalas för tillsyns som föranletts av bestämmelserna i 2 kap 2§.

Enligt 27§ Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor får avgifter tas ut för tillståndsprövning, tillsyn, provtagning och undersökning av prov, godkännande av föreståndare, godkännande av explosiv vara och beslut huruvida en vara är att anse som en explosiv vara.

3.2 Tillsyn

Taxan avser tillsyn som föranletts av bestämmelserna i 2 kap 2§ LSO, samt tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor.

3.2.1 Beräkning av avgift

Kostnadsuttaget bygger på uttag av en fast grundavgift och en rörlig timavgift som beror på tidsåtgången för det specifika ärendet.

Avgiften beräknas enligt formeln: $A_{\text{Totalt}} = A_{\text{Grundavgift}} + A_{\text{Timavgift}}$

I grundavgiften ingår 1 timmes handläggning samt kostnader för transport till och från tillsynsobjektet, detta eftersom avgiftens storlek inte ska vara beroende av verksamhetens geografiska läge. Därutöver debiteras en rörlig timavgift för varje påbörjad halvtimme.

Räddningstjänsten debiterar all tid från förarbeten till efterarbeten. Det vill säga förarbeten, platsbesök, upprättande av tjänsteanteckning och föreläggande samt uppföljning.

Vid flera objekt med samma ägare/nyttjanderättshavare på samma fastighet, debiteras en grundavgift. I övriga fall debiteras en grundavgift per objekt.

Om en ägare eller nyttjanderättshavare har ett eller flera objekt där den totala tillsynen blir väldigt omfattande rent tidsmässigt, finns möjlighet att teckna speciell överenskommelse om avgiften och vad som ska ingå. Räddningschefen äger rätt att träffa sådan överenskommelse.

Grundavgift och timavgift framgår av Bilaga 1.

3.3 Tillstånd

Taxan avser ansökan om tillstånd som föranletts av bestämmelser enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor.

3.3.1 Beräkning av avgift

Kostnadsuttaget bygger på uttag av en fast grundavgift och en rörlig timavgift som beror på tidsåtgången för det specifika ärendet.

Avgiften beräknas enligt formeln: $A_{\text{Totalt}} = A_{\text{Grundavgift}} + A_{\text{Timavgift}}$

Räddningstjänsten debiterar för förarbeten, granskning av riskutredning, samt upprättande av tillståndsbeslut.

Avslag av tillståndsansökan eller lämplighetsprövning, då personer med betydande inflytande, föreståndare eller personer som får delta i verksamheten byts ut, i befintliga verksamheter som har ett giltigt tillstånd faktureras enligt samma modell, fast grundavgift + timavgift.

I grundavgiften ingår 1 timmes handläggning samt kostnader eventuell för transport till och från tillståndsobjektet, detta eftersom avgiftens storlek inte ska vara beroende av verksamhetens geografiska läge. Därutöver debiteras en rörlig timavgift för varje påbörjad halvtimme.

Grundavgift och timavgift framgår av Bilaga 1.

4 Taxor för Automatlarm

Räddningstjänster debiterar en årlig grundavgift samt avgift för onödigt larm. Grundavgiftens storlek beror på objektets storlek och komplexitet. Storleken på avgift för onödigt larm beror på behov av enheter.

Grundavgift samt avgift för onödigt larm framgår av bilaga 2.

Taxa för tillsyn

Avgifter för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor samt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Timavgift tillsyn	974 kr
Grundavgift tillsyn	2435 kr

Taxa för tillstånd

Avgifter för tillståndshantering enligt lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Timavgift tillstånd	974 kr
Grundavgift tillstånd	Se tabeller nedan

Brandfarlig vara

Hantering av brandfarlig vara (vätska eller gas) i cisterner

Mängd (liter)	Grundavgift	Kommentar
V <10 000	5849	Ca 1 cistern, ex mindre åkeri.
10 000 – 50 000	7799	Ca 2 cisterner, ex större åkeri, detaljhandel, bensinstation.
50 000 – 200 000	10 724	Ca 3 cisterner, ex detaljhandel, bensinstation.
V >200 000	19 499	Industri.

Hantering av brandfarlig vara (vätska eller gas) i lösa behållare

Mängd (liter)	Grundavgift	Kommentar
V <3000	3899	Skola, sjukvård, restaurang, butik, mindre industri.
3000 – 10 000	5849	Större butik.
V >10 000	7799	Större industri, lager.

Explosiv vara

Innehav, förvärv och förvaring av explosiva varor

	Grundavgift	Kommentar
Fyrverkeriförsäljning	5849	Försäljning i butik eller utomhus.
Explosiv vara, mindre omfattning	7799	Sprängkista, ammunitionsförsäljning,
Explosiv vara, större omfattning	9749	Förvaring i större container eller förråd.

Övrigt

	Grundavgift	Kommentar
Lämplighetsprovning	2924	Sökanden alt. personer med betydande inflytande, föreståndare eller personer som får delta i verksamhet.
Avslag	3899	

Årlig grundavgift för automatiska brandlarm

Objekt	Grundavgift
Litet okomplicerat objekt på 500 kvm i markplan:	2395
Objekt på max 1000 kvm, max 2 st. våningar	4112
Objekt på max 2000 kvm, max 2 st. våningar	5824
Objekt på 2000 kvm eller mer, upp till 4 våningar	7580
Objekt på 2000 kvm eller mer, upp till 8 våningar	9356
Komplicerade objekt	10 964
Objekt som utgör farlig verksamhet enligt LSO 2 kap 4§	12 681
Objekt som utgör farlig verksamhet enligt LSO 2 kap 4§ med verksamhetsyta över 50 000 kvm	15 539

Räddningstjänstens avgift för onödigt larm

Enhet	Avgift
Större enhet (släckbil eller motsvarande)	5716
Mindre enhet (övriga enheter)	2863
Utebliven anläggningsskötare	1712

12

§ 14

KS 2023/25

Revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderade *Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd*.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade senast om revidering av *Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd* 2021-12-08 §83. Det nya förslaget till riktlinjer är en ytterligare revidering av detta dokument.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att alla personer som ansöker om ekonomiskt bistånd får en rättssäker handläggning. En individuell prövning ska alltid göras och avsteg ska motiveras. Det ska framgå vad i individens situation som gör att avsteg görs. Vem som får fatta vilka beslut framgår av delegationsordningen. Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning i arbetet med ekonomiskt bistånd. Riktlinjerna bygger i första hand på socialtjänstlagen, förarbetena och socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd. Denna revidering avser avsnittet gällande avveckling av CSN-lån för bosättning och medborgare i Storbritannien som tidigare jämfördes med medborgare i EU genom det tidigare gällande övergångsavtalet vid Brexit samt beslutsfattare enligt delageringsordning. Dessutom stryks referenserna då dessa snabbt blir inaktuella.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-02-13.

Humanistiska nämnden 2022-11-29, § 80.

Tjänsteskrivelse från socialchef Lisbeth Lampinen, och verksamhetsutvecklare för socialkontoret Ola Nordqvist 2022-10-27.

Revidering av handläggning av ekonomiskt bistånd.

Kopia till:

Kommunfullmäktige

§ 80

HN 2022/55

Revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Beslut

Humanistiska nämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderade *Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd*.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade senast om revidering av *Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd* 2021-12-08 §83. Det nya förslaget till riktlinjer är en ytterligare revidering av detta dokument.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att alla personer som ansöker om ekonomiskt bistånd får en rättssäker handläggning. En individuell prövning ska alltid göras och avsteg ska motiveras. Det ska framgå vad i individens situation som gör att avsteg görs. Vem som får fatta vilka beslut framgår av delegationsordningen. Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning i arbetet med ekonomiskt bistånd. Riktlinjerna bygger i första hand på socialtjänstlagen, förarbetena och socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd. Denna revidering avser avsnittet gällande avveckling av CSN-lån för bosättning och medborgare i Storbritannien som tidigare jämfördes med medborgare i EU genom det tidigare gällande övergångsavtalet vid Brexit samt beslutsfattare enligt delageringsordning. Dessutom stryks referenserna då dessa snabbt blir inaktuella.

Ärendets beredning

Tjänsteskrivelse från socialchef Lisbeth Lampinen, och verksamhetsutvecklare för socialkontoret Ola Nordqvist 2022-10-27.

Revidering av handläggning av ekonomiskt bistånd. Revideringarna är rödmarkerade alternativt överstrukna.

Kopia till:

Kommunstyrelsen

socialkontoret
Ola Nordqvist
Verksamhetsutvecklare
0156-522 73
Ola.nordqvist@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2022-10-27
Diarienummer
HN 2022/55

Revidering av riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Förslag till beslut

Humanistiska nämndens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderade Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade senast om revidering av *Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd* 2021-12-08 §83. Det nya förslaget till riktlinjer är en ytterligare revidering av detta dokument.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att alla personer som ansöker om ekonomiskt bistånd får en rättssäker handläggning. En individuell prövning ska alltid göras och avsteg ska motiveras. Det ska framgå vad i individens situation som gör att avsteg görs. Vem som får fatta vilka beslut framgår av delegationsordningen. Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning i arbetet med ekonomiskt bistånd. Riktlinjerna bygger i första hand på socialtjänstlagen, förarbetena och socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd.

Denna revidering avser avsnittet gällande avveckling av CSN-lån för bosättning och medborgare i Storbritannien som tidigare jämfördes med medborgare i EU genom det tidigare gällande övergångsavtalet vid Brexit samt beslutsfattare enligt delageringsordning. Dessutom stryks referenserna då dessa snabbt blir inaktuella. Dessa förslag till revideringar är rödmarkerade.

Lisbeth Lampinen
Socialchef

Ola Nordqvist
Verksamhetsutvecklare

Bilaga

Förslag till revidering av handläggning av ekonomiskt bistånd. Revideringarna är rödmarkerade alternativt överstrukna.

Beslut till:

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd

Antagen av: Kommunfullmäktige 2023-XX-XX § XX,
Dokumentkategori: Styrdokument
Dokumenttyp: Riktlinje

Innehållsförteckning

Inledning	2
Riktlinjernas inriktning	4
Målsättning	5
Principer för handläggning	5
Genomförandeplan	6
Handläggning	6
Lagstiftning	11
Socialtjänstlagens paragrafer om ekonomiskt bistånd	11
Dokumentation	15
Beslut	16
Försörjningsstöd	20
Bistånd för livsföring i övrigt	28
Olika grupperns rätt till försörjningsstöd	36
Anvisningar för handläggningen	48
Budget- och skuldrådgivning	50
Referenser	51

Inledning

Detta dokument innehåller anvisningar för arbetet med ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att alla personer som ansöker om ekonomiskt bistånd får en rättssäker handläggning. En individuell prövning ska alltid göras och avsteg ska motiveras. Det ska framgå vad i individens situation som gör att avsteg görs. Vem som får fatta vilka beslut framgår av delegationsordningen. Riktlinjerna ska ge stöd och vägledning i arbetet med ekonomiskt bistånd. Riktlinjerna bygger i första hand på socialtjänstlagen, förarbetena och socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd.

Riktlinjerna är utformade så att medborgaren ska förstå vilka rättigheter och skyldigheter den enskilde har vid en ansökan om ekonomiskt bistånd. Viktiga utgångspunkter i arbete är:

Arbetsperspektivet

Utgångspunkten är att människor både vill och kan ta ansvar för sin egen försörjning.

Arbetsperspektivet innebär att individens förmågor snarare än oförmågor sätts i fokus. Den enskilde ska därför i första hand stödjas i att tillvarata sin egen förmåga för att få ett arbete genom relevant stöd.

Låginkomstperspektivet

Genom det ekonomiska biståndet ska den enskilde tillförsäkras en skälig levnadsnivå. I förarbeten till socialtjänstlagen sägs att nivån inte ska överstiga vad en låginkomsttagare i allmänhet har råd att kosta på sig. Med låginkomsttagare menas en person som har en inkomst 50 procent lägre än den normala förvärvsmedianinkomsten (enligt SCB:s definition).

Likabehandling

I socialtjänstens mål i 1 kap 1 § socialtjänstlagen föreskrivs att socialtjänsten på demokratins och solidaritetens grunder ska främja människors jämlikhet i levnadsvillkor. Människor som kommer i kontakt med kommunen ska behandlas på ett likvärdigt sätt, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder.

Likabehandlingsperspektivet ska ligga till grund vid varje bedömning av bistånd och en målmedveten strävan att motverka all särbehandling måste finnas inom nämndernas alla verksamheter. Vid bedömning av rätten till bistånd och av vad som behövs för att den sökande ska klara sin egenförsörjning ska den enskilde erbjudas likvärdig bedömning och likvärdiga insatser utifrån dennes behov och förutsättningar.

Likabehandlingsperspektiv ska aktivt motverka diskriminering på grund av exempelvis:

- kön
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck¹
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- ålder

Barnperspektivet

Barnens bästa bör alltid uppmärksammas när vuxna vänder sig till socialtjänsten med ansökan om ekonomiskt bistånd. Regeringen har angivit att även om barnens bästa inte alltid är avgörande för vilket beslut som fattas, ska det alltid beaktas, utredas och redovisas.

En viktig aspekt för att tillämpa ett barnperspektiv är att särskilt hjälpa föräldrarna att bli självförsörjande. I familjer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd (längre än 10 månader) ska barnkonsekvensanalys göras och dokumenteras. När en barnkonsekvensanalys görs används barnchecklista (se nedan). Fokusering ska då ske på barnets situation med tydlig koppling till familjens ekonomiska situation.

I handläggningen avseende försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd ska barnperspektivet beaktas. Följande rubriker ska tas upp och dokumenteras:

- Vad gäller ansökan – beskriv hur barnet berörs i ansökan, kortsiktigt och långsiktigt, vilka behov finns, konsekvenser och risker om behovet inte tillgodoses för barnet, omfattningen av det sökta biståndet.
- Hur gammalt är barnet/barnen – ta ställning till om barnet ska höras, samtalet redovisas i utredningen.
- Familjens totala situation – beskriv hur den totala ekonomiska situationen ser ut ekonomiskt och socialt, förekommer missbruk eller andra sociala problem, föräldrarnas förmåga att ta ansvar, har familjen kontakt med någon annan enhet inom socialtjänsten.
- Beslutsmotivering/bedömning – gör en helhetsbedömning av barnets situation och behov, väg in för- och nackdelar med att bevilja/avslå det sökta biståndet. Vid beslutsmotivering kan barnchecklistan användas som stöd.

Barnchecklista

Före beslut fattas i ett ärende görs en bedömning utifrån följande frågeställningar:

- Innebär beslutet att barns och ungdomars bästa sätts i främsta rummet?
- Innebär beslutet att barns och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter beaktas?
- Innebär beslutet att barns och ungdomars rätt till god hälsa och utveckling

- beaktas?
- Innebär beslutet att barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening?
- Har särskild hänsyn tagits till fysiskt och psykiskt funktionsnedsatta barns och ungdomars behov?

Dokumentation ska finnas om hur barnets behov har beaktats, vilka eventuella överväganden som gjorts och hur detta påverkar beslutet. Detta gäller såväl negativa och positiva beslut, och framför allt el- och hyresskulder. Ytterligare vägledning kan fås av Socialstyrelsens rapport "Barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd"

Relationsvåld

När personer utsatts för våld i nära relationer ska socialtjänsten erbjuda stöd och hjälp i form av lämpligt, tillfälligt boende till den som behöver det. Det framgår av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:4) om våld i nära relationer. Socialtjänsten bör också kunna erbjuda våldsutsatta personer stöd och hjälp att ordna stadigvarande boende. Se allmänna råd till 7 kap. 1 § SOSFS 2014:4.

Ibland kan det finnas skäl att beräkna kostnader till en högre nivå än riksnormen samt livsföringen i övrigt och våld mot närstående bör särskilt beaktas i bedömningen av den enskildes rätt till ekonomiskt bistånd. Det kan till exempel gälla vid tillfälligt höga kostnader eller när det finns ett behov av att omedelbart flytta till en ny eller dyrare bostad. Det framgår av Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2013:1) om ekonomiskt bistånd.

I övrigt hänvisas till kommunens dokument Handlingsplan relationsvåld och Handlingsplan hedersrelaterat våld och förtryck.

Riktlinjernas inriktning

Riktlinjerna anger vad som är skälig levnadsnivå i normalfallet men ska inte tolkas som absoluta regler. Möjligheter att göra avvikelser från riktlinjerna kan göras efter en individuell bedömning och vid starka sociala skäl. Huvudprincipen är att bistånd över riktlinjerna inte beviljas och bedömningen ska göras restriktivt. Undantag kan göras i akuta situationer eller för situationer när någon riskerar att hamna i nöd. De krav som ställs på den biståndssökanden ska anpassas efter dennes individuella förmåga och förutsättningar. Om avvikelser görs från riktlinjerna ska skälen till det tydligt dokumenteras. I dessa fall ska samråd ha skett med enhetschef eller socialchef och skälen till bedömning ska dokumenteras.

Det är inte möjligt att i dessa riktlinjer beskriva alla olika sorters situationer eller behov som kan tänkas uppstå. Riktlinjerna beskriver vanligt förekommande situationer och behov. Finns anledning att göra undantag från den normala handläggningen och undantaget är av principiell betydelse ska Individ- och familjeutskottet fatta beslut i frågan. Vägledning bör sökas genom att frågan underställs Individ- och familjeutskottet. Rättsliga utslag i domstol samt lagförändringar finns inte kontinuerligt inarbetade i riktlinjerna men måste fortlöpande beaktas. Prejudicerande domar kan exempelvis sökas på i aktuell rättsdatabas. Vägledning ska inhämtas från Socialstyrelsens Allmänna råd och Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd, stöd för rättstillämpning och handläggning av ärenden inom den kommunala socialtjänsten och från förarbeten till socialtjänstlagen.

Målsättning

Utgångspunkten i arbetet med försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd ska vara individens eget ansvar för att förändra sin situation. Försörjningsstöd är ett tillfälligt stöd och ett sista alternativ till egen försörjning om den enskilde inte kan få försörjning tillgodosedd på annat sätt. Individen bör se försörjningsstöd som det yttersta skyddsnetet.

Försörjningsstödet ska vara en hjälp till självhjälp. Ett av de viktigaste inslagen i arbetet med försörjningsstöd är att motverka den passivitet som kan uppkomma vid långvarig arbetslöshet. Relevanta och rimliga krav ska alltid ställas i syfte att stödja den enskilde att finna en väg till eget arbete och därmed egen försörjning. Arbetet med försörjningsstöd ska utgå från principen arbete/sysselsättning i stället för bidrag.

Principer för handläggning

Arbetet ska bedrivas rättssäkert och med tro på människans resurser. Handläggning och beslut ska präglas av respekt för den enskilde. Det ska finnas personal tillgängligt för att svara på frågor eller göra en akut bedömning. Lättillgänglig information om villkor och förutsättningar ska tillhandahållas på nybesök samt i form av en informationsbroschyr.

En helhetsbedömning av den sökandes behov och förmåga ska alltid göras. Finns det behov av flera typer av bistånd ska samverkan ske inom enheterna och nämndens övriga verksamheter inom socialtjänsten. Samverkan ska också ske med andra samhällsorgan men då efter samtycke från den enskilde. Lämnar den sökande inte sådant samtycke kan det påverka möjligheten att få bidrag.

När det gäller hushåll som har försörjningsstöd under en lång period måste man ta särskild hänsyn till detta.

Genomförandeplan

För människor som bedöms bli beroende av ekonomiskt bistånd längre tid än tre månader ska en genomförandeplan göras tillsammans med den sökande där målsättning, resurser, hinder, insatser, ansvar och uppföljning framgår. Syftet med insatserna ska vara att öka den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Socialtjänsten har ansvaret för upprättandet av och uppföljningen av arbetsplanen så länge personen har kontakt med socialtjänsten.

Handläggning

Rätten till bistånd regleras i 4 kap Socialtjänstlagen (SoL). Rätten till försörjningsstöd preciseras i SoL 4 kap 1 och 3 §. Enligt SoL 4 kap 2 § har en kommun rätt att ge bistånd utöver det som anges i SoL 4 kap 1 §. Ekonomiskt bistånd är en behovsprövad bidragsform. Rätt till ekonomiskt bistånd har den som har gjort vad som kan göras för att försörja sig men som ändå inte kan tillgodose sina och familjens behov. Den enskilde har ansvar för att planera sin ekonomi. Egna tillgångar ska användas i första hand.

Försörjningsstödet delas upp i en för hela riket gällande norm (riksnorm) samt en del som avser rätt till ersättning för skälig kostnad för ett antal andra behov.

Riksnormen ska täcka hushållets normala kostnader för:

- Livsmedel
- Kläder och skor
- Lek och fritid
- Hygien
- Barn- och ungdomsförsäkring
- Förbrukningsvaror
- Dagstidning och telefon

Socialtjänstförordningen (2001:937) fastställer inga enskilda belopp för dessa kostnadsposter, utan endast totalbeloppen för olika hushållstyper och åldersgrupper.

De fyra första posterna benämns personliga kostnader och de två sista gemensamma hushållskostnader. Riksnormen för ett hushåll per månad utgör summan av de personliga kostnaderna för samtliga medlemmar i hushållet och de gemensamma hushållskostnaderna.

Posten *livsmedel* förutsätter att all mat tillreds hemma för vuxna och barn upp till ett (1) år. Vissa halvfabrikat ingår samt inköp av allt matbröd. Kostnader för saft, godis, chips ingår inte. Kostnader för ensamhushåll är något högre med hänsyn till att vissa kostnader kan bli dyrare för flerpersonshushåll.

Kläder och skor

Denna post täcker det vardagliga behovet av kläder och skor under hela året. Även

kostnader för skoreparationer och viss kemtvätt ingår samt tillbehör som paraply, armbandsur och väskor. Ryggsäckar för barn och skolungdomar ingår.

Lek- och fritid för barn

Utgiftsposten gäller kostnader för sådana aktiviteter som är rimligt att alla får möjlighet till. Aktiviteter gäller både för inomhus och utomhus, viss motion och kultur. För äldre barn och vuxna ingår kostnader för att t.ex. gå på bio, lyssna på musik, läsa böcker, dansa eller gå på disko och besöka simhall. För yngre barn ingår leksaker, spel, pussel, böcker, biobesök m.m. I posten ingår också begagnad cykel, skidutrustning och skridskor. I beräkningen finns inga kostnader för semester eller dyrare fritidsintressen.

Barn och ungdomsförsäkring

Denna post skall täcka kostnaden för barn- och ungdomsförsäkring gällande skada och sjukdom.

Hygien

Avser kostnader för den personliga hygien, t.ex. tvål, tandkräm, blöjor och mensskydd.

Förbrukningsvaror

Här ingår varor som behövs för rengöring av bostad samt vård och skötsel av kläder och skor t.ex. disk- och tvättmedel, dammsugarpåsar och glödlampor.

Dagstidning

Här ingår en helårsprenumeration på dagstidning.

Telefon

Här ingår kvartals- och samtalsavgift för telefon samt vissa kostnader för att kunna skicka brev och kort. Kostnaden för mobiltelefon ingår i normen, däremot inte internetuppkoppling och dator som bedöms efter särskild prövning (se rubrik Bredband/Internet).

Därutöver kan följande poster ingå i försörjningsstödet. Beloppen ska vara faktiska och godtagbara kostnader:

- Boende
- Hushållsel
- Hemförsäkring
- Arbetsresor
- Avgift för fackförening och erkänd arbetslöshetskassa
- Mediciner och sjukvård
- Barnomsorg

Boende

Utgångspunkten vid bedömningen av vad som är skälig boendekostnad bör vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig.

Behovsprövning ska omfatta både kostnad och bostadsstorlek.

Hushållsel

Kostnad för den faktiska hushållselen ska godtas om kostnaderna är skäliga. Om förbrukningen väsentligt överstiger vad som kan anses rimligt ska orsaken till det klarläggas. Vissa elbolag erbjuder även telefoni och Internetuppkoppling men kostnader för detta beviljas inte.

Hemförsäkring

Bistånd ska beviljas till faktisk kostnad för grundförsäkring (ibland kallad basförsäkring) som även omfattar rättsskydd, ansvar, överfall och egendomsskydd.

Arbetsresor

Bistånd ska beviljas till arbetsresor. I begreppet arbetsresor avses även kostnad för behov av resor för att aktivt kunna söka arbete eller delta i andra aktiva åtgärder som kommunen eller arbetsförmedlingen anordnar. Där ingår t.ex. resor till och från arbetsförmedlingen eller anställningsintervjuer samt resor i samband med studier, praktik, arbetsträning. I första hand beviljas kostnad med allmänna kommunikationer.

Behov av bil utreds av handläggaren och synnerliga skäl måste förekomma för att bevilja kostnader med bil. Om den enskilde behöver bil och har egen bil för arbetsresor ska bistånd utgå enligt Skatteverkets normer för kostnader för bil, f.n. 18:50kr/mil. Då ingår alla kostnader för bilen och detta kan inte sökas separat t.ex. bensin, skatt, reparationer, besiktning och försäkring.

Om den enskilde bedöms ha synnerliga skäl att låna bil eller få skjuts av någon, görs en bedömning vid varje ansökan om kostnader.

Medlemskap i fackförening och a-kassa.

Bistånd beviljas för faktiska kostnader för avgift till fackföreningen och arbetslöshetskassa för den organisationen som den sökanden tillhör. För arbetslösa och sjuka ska möjlighet till reducerad avgift alltid undersökas.

Vistelsebegreppet

Bestämmelsen i 2a kap. 2 § SoL har också avgörande betydelse för ansvarsfördelningen mellan kommunerna. Här fastslås huvudregeln att det är vistelsekommunen som ska lämna den enskilde det stöd och hjälp som hen behöver. Den kommun som någon mer eller mindre tillfälligt vistas i när hjälpbehovet inträder kallas för vistelsekommun.

Kommunens skyldighet att pröva en persons behov av ekonomiskt bistånd påverkas inte av vistelsetidens längd. Detta ansvar gäller även om en person vistas helt tillfälligt i en kommun men är bosatt i en annan. Omfattningen av det bistånd som vistelsekommunen kan ha skyldighet att ge kan däremot påverkas av den tid som hen vistas där och under vilka förhållanden. Har den sökande vistats i annan

kommun en längre tid är det normalt en anledning till att avslå ansökan med motiveringen att sökanden inte vistas i kommunen. Den sökande bör då söka biståndet i den kommun som hen vistas i. För att nämnden ska kunna lämna information till den nya kommunen om ärendet ska det finnas ett uttalat och dokumenterat samtycke.

Kommunens ansvar då en person tillfälligt vistas i kommunen begränsas normalt till bistånd till en hemresa och eventuellt annat bistånd för att avvärja en nödsituation.

Vistelsebegreppet vid kvarskrivning

En person som av synnerliga skäl kan antas bli utsatt för brott, förföljelser eller allvarliga trakasserier på annat sätt, får vid flyttning medges att vara folkbokförd på den gamla folkbokföringsorten. Om en flyttning innebär byte av kommun ska den nya kommunen, vistelsekommunen, normalt ge bistånd. I vissa fall kan det finnas anledning att göra undantag från princip av sociala skäl.

Med hänsyn till vistelsebegreppet ligger det yttersta ansvaret för att ge bistånd på vistelsekommunen men kommunerna kan tillsammans göra en bedömning av vad som är bäst i det individuella fallet.

Noggrannhet vid handläggningen

Handläggningen ska präglas av tydlig information, noggranna kontroller och korrekt registrering.

Ärendet ska aktualiseras av handläggare så snart ärendet inkommer. Socialstyrelsens handbok "Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten" ger ramarna för handläggningen.

Av ansökan framgår vilka kontroller som handläggaren gör samt uppgift om att sökandens personuppgifter kommer att användas för handläggning av ansökan, Lag (2001:454) om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten. Vidare lämnas med varje ansökan information där det framgår vilka uppgifter som behövs för att kunna handlägga ärendet och för att kunna fatta rätt beslut. Ansökan ska lämnas in korrekt ifylld samt undertecknas med sökandens/medsökandens namnteckning.

Förebygga felaktiga utbetalningar

Genom noggrann handläggning ska felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd motverkas. Felaktiga utbetalningar kan uppkomma av olika orsaker. De kan uppstå till följd av brister i ärendehantering, genom att den sökande saknar kunskap om regelsystemet eller den sökande medvetet lämnar oriktiga uppgifter. Felaktiga utbetalningar ska förebyggas genom tydlig information och vägledning till de sökande om vad som gäller och genom noggranna kontroller.

Uppgifter som alltid ska kontrolleras är:

- Identitet och medborgarskap
- Folkbokföringsadress

- Civilstånd
- Vårdnadshavare för barn i hushållet
- Om individen är anmäld som arbetsökande på arbetsförmedlingen
- Kontroll av inkomster och tillgångar
- Deklaration

Förhållanden som kan leda till felaktiga utbetalningar och som särskilt bör uppmärksammas:

- Om sökande egentligen är sammanboende.
- Att barn som uppges ingå i hushållet inte vistas där eller inte vistas i landet.
- Att sökanden samtidigt uppbär ekonomiskt bistånd i annan kommun.
- Att sökanden har inkomster av svartarbete eller undanhåller tillgångar.

I de fall den enskilde obehörigt fått ekonomiskt bistånd eller fått bistånd med för högt belopp ska biståndet alltid återkrävas när det är möjligt enligt lag.

Anmälan vid misstänkt bidragsbrott/Anmälningsskyldighet

Den som misstänks ha lämnat felaktiga uppgifter eller genom grov oaktsamhet orsakar fara för att felaktigt bidrag betalas ut ska polisanmälas för bidragsbrott. Polisanmälan enligt 6 § Bidragsbrottslagen ska ske när det finns anledning att anta att ett brott har begåtts.

Utredning före anmälan

Innan socialkontoret gör en anmälan ska en utredning av vad som hänt och hur det påverkar rätten till bistånd göras. Utredningen ska besvara om den sökande har fått tillfredsställande information om vilka regler som gäller och om den sökande varit medveten om konsekvensen av sitt handlande.

Vid bedömningen av om en anmälan ska göras bör myndigheten, kommunen, göra en preliminär bedömning av om det föreligger uppsåt eller grov oaktsamhet. Någon bedömning av om den bevisning som finns är tillräcklig för lagföring ska däremot inte göras av den anmälande myndigheten. Det är viktigt att dessa utredande åtgärder vidtas så att varje brottsanmälan är välgrundad. Den interna utredningen bör göras så fort som möjligt sedan indikationen uppstått.

Vad en brottsanmälan bör innehålla

En brottsanmälan enligt 6 § bidragsbrottslagen ska innehålla följande:

- uppgift om brottsmisstanke
- uppgift vilken förmån det gäller, ersättnings storlek och vilken tidsperiod som avses
- uppgift om den misstänkte, namn, personnummer, adress, telefonnummer
- uppgift om vem som handlagt ärendet

- en dokumentation av samtliga eventuella kontakter med den som anmälts före och under utredningen
- en redogörelse för vilken information som myndigheten har lämnat till den anmälda om rätten till förmånen och uppgift om när, hur och av vem informationen lämnats
- om tolk används, namn, adress och telefonnummer till denne
- en redogörelse för de regler som har betydelse för ärendet
- uppgift om vem som polis och åklagare kan diskutera de aktuella reglerna med
- uppgift om eventuella återbetalningskrav
- original eller kopior av relevanta handlingar som bifogas brottsanmälan

Utredningen ska delges den sökande. Delegat att polisanmäla brott mot den egna verksamheten (ekonomiskt bistånd, avgifter m.m.) är enhetschef och socialchef.

Lagstiftning

De lagar som främst reglerar verksamheten är socialtjänstlagen (SoL), förvaltningslagen (FL), Offentlighets- och sekretesslag (OSL) och kommunallagen (KL). Dessutom omfattas regler i en rad andra lagar som äktenskapsbalken (ÄktB), sambolagen, lag om registrerat partnerskap, föräldrabalken (FB), lag om mottagande av asylsökande med flera (LMA), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), lag om allmän försäkring (AFL), bidragsbrottslagen m.fl.

Socialtjänstlagens paragrafer om ekonomiskt bistånd

4 kap. Socialtjänstlagen (SoL)

1 §

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Vid prövningen av behovet av bistånd för livsföringen i övrigt får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap.

Den enskilde skall genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet skall utformas så att det stärker hens möjligheter att leva ett självständigt liv.

Följande frågeställningar ska utredas:

- Är förutsättningarna för bistånd uppfyllda? De allmänna förutsättningarna för att ha rätt till försörjningsstöd är att man har behov av insatser. En

bedömning ska göras av om den sökande kan anses uppfylla de krav som kan ställas på hen i syfte att nå självförsörjning.

- Kan behovet av bistånd tillgodoses på annat sätt? Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av Humanistiska nämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde har i första hand ett eget ansvar för att försörja sig. Annat sätt kan exempelvis vara genom inkomster eller tillgångar, genom socialförsäkringsförmåner, studiestödsformer eller andra ersättningar. I vissa fall ska behovet tillgodoses genom andra huvudmän såsom Försäkringskassan, Regionen, Migrationsverket eller Kriminalvården.
- Vilket bistånd ska beviljas? Utöver riksnormen som fastställs av regeringen ska med utgångspunkt från lagen och riktlinjer en bedömning göras av vilket behov som föreligger och vad som är en skälig levnadsnivå för den enskilde.

1a § Hemmavarande barns och ungdomars inkomster

Följande inkomster ska inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd:

- hemmavarande barns inkomster av eget arbete
- hemmavarande skolungdomars inkomster av eget arbete, om skolungdomarna är under 21 år. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning. Inkomster som avses i första stycket får dock beaktas vid tillämpning av 1 § till den del de överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

1b § Särskild beräkningsregel

För den som har fått försörjningsstöd under sex månader i följd ska 25 procent av inkomsterna av anställning inte beaktas vid bedömningen av rätten till bistånd enligt 1 § (särskild beräkningsregel). Den särskilda beräkningsregeln gäller under två år. Därefter måste kravet på att försörjningsstöd ska ha lämnats under sex månader i följd uppfyllas på nytt för att den särskilda beräkningsregeln ska gälla igen. Den särskilda beräkningsregeln gäller inte inkomster som anges i 1 a.

1c § Rätt att sammanbo

För den som har beviljats eller beviljas bistånd i form av boende i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 §, ska det ingå i en skälig levnadsnivå att kunna sammanbo med make eller sambo. Detta gäller under förutsättning att paret varaktigt har sammanbott eller, om den ena parten redan bor i ett sådant boende, att paret dessförinnan varaktigt har sammanbott. Första stycket gäller oavsett om maken eller sambon har behov av boende i särskild boendeform.

2§ Övrigt bistånd – frivilligt bistånd

Humanistiska nämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

Observera att ur rättssäkerhetssynpunkt är det viktigt att Humanistiska nämnden först prövar en ansökan om ekonomiskt bistånd enligt 1 § och därefter prövar om förutsättningar föreligger för att bevilja bistånd med stöd av 2 §. Om nämnden underlåter att fatta ett formellt avslagsbeslut på en ansökan om ekonomiskt bistånd enligt 1 § medför det att den enskilde inte kan överklaga beslutet enligt förvaltningslagen.

Beslut om bistånd enligt 2 § kan inte överklagas med stöd av bestämmelserna om förvaltningsbesvär i 16 kap. 3 § SoL.

3§ Behov som skall täckas av försörjningsstöd, riksnorm

Försörjningsstöd lämnas för skäliga kostnader för:
livsmedel, kläder och skor, lek och fritid, förbrukningsvaror, hygien samt dagstidning, telefon, boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa.

Skäliga kostnader enligt första stycket 1 ska i enlighet med vad regeringen närmare föreskriver beräknas enligt en för hela riket gällande norm (riksnorm) på grundval av officiella prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Om det i ett enskilt fall finns synnerliga skäl, ska Humanistiska nämnden dock beräkna dessa kostnader till en högre nivå. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns synnerliga skäl för detta.

4§ Kompetenshöjande verksamhet

Humanistiska nämnden får begära att den som får försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetens- höjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat erbjudas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Den praktik eller kompetenshöjande verksamhet som avses i första stycket ska syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv. Verksamheten ska stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden eller, där så är lämpligt, på en fortsatt utbildning. Den ska utformas med skälig hänsyn till den enskildes individuella önskemål och förutsättningar.

Humanistiska nämnden ska samråda med Arbetsförmedlingen innan beslut fattas enligt första stycket.

5§ Uteblivet deltagande i kompetenshöjande verksamhet

Om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer att delta i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet som anvisats enligt 4 §, får fortsatt försörjningsstöd vägras eller nedsättas. Detsamma gäller om hen utan godtagbart skäl uteblir från praktiken eller den kompetenshöjande verksamheten.

6§ Arbetstagarbegreppet

Den som deltar i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet enligt 4 § ska i det sammanhanget inte anses som arbetstagare. I den utsträckning den enskilde utför uppgifter som stämmer överens med eller till sin art liknar sådant som vanligen utförs vid förvärsarbete, ska hen dock likställas med arbetstagare vid tillämpning av 2 kap. 1–9 §§, 3 kap. 1–4 och 6–13 §§, 4 kap. 1–4 och 8–10 §§ samt 7–9 kap. arbetsmiljölagen (1977:1160) och av bestämmelserna om arbetsskadeförsäkring i socialförsäkringsbalken.

9 kap 1 § Socialtjänstlagen (SoL)

Enligt 9 kap 1 § första stycket SoL får Humanistiska nämnden återkräva bistånd som den enskilde fått felaktigt eller med för högt belopp på grund av:

- Oriktiga uppgifter
- Genom underlåtenhet att lämna uppgifter.
- På annat sätt förorsakat att ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § utgetts obehörigen eller med för högt belopp.

Om någon i annat fall än som avses som stycket ovan tagit emot sådant ekonomiskt bistånd obehörigen eller med för högt belopp och skäligen borde ha insett detta, får Humanistiska nämnden återkräva vad som har betalats ut för mycket.

9 kap. 2 § Socialtjänstlagen (SoL)

Enligt 9 kap 2 § SoL får Humanistiska nämnden kräva tillbaka bistånd som lämnats, som förskott på en förmån eller ersättning, till den som är indragen i arbetskonflikt och till den som på grund av förhållanden som hen inte kunnat råda över, hindrats från att förfoga över sina inkomster och tillgångar.

Har ekonomisk hjälp lämnats i annat fall än som avser 4 kap 1 § SoL får Humanistiska nämnden återkräva hjälpen, om den har getts under villkor om återbetalning.

9 kap 3 § Socialtjänstlagen

Vill nämnden föra talan om ersättning som en enskild inte återbetalar frivilligt för ekonomisk hjälp som avses i 1 eller 2 § eller för kostnader som kommunen har haft enligt 8 kap 1 § första eller andra stycket, ska talan väckas hos förvaltningsrätten inom tre år från det kommunens kostnader uppkom. Talan väcks vid den förvaltningsrätt inom vars domkrets den enskilde är bosatt. Talan om ersättning får inte bifallas, om den ersättningskyldige genom att återbetala kostnaden eller en del av denna kan antas bli ur stånd att klara sin försörjning eller sin dagliga livsföring i övrigt eller annars synnerliga skäl talar mot bifall till ersättningsanspråket. Lag (2009:836).

9 kap 4 § Socialtjänstlagen (SoL)

Humanistiska nämnden får helt eller delvis efterge den ersättningskyldighet som avses i 1 och 2 § § samt 8 kap 1 § andra stycket om det är uppenbart att

förhållandena ändrats så att den enskilde inte inom rimlig tid kommer att kunna göra återbetalning för kommunen helt eller delvis.
Detta beslut går inte att överklaga.

Handläggning, bistånd enligt 9 kap 2 § med villkor om återbetalning
skriftlig överenskommelse ska upprättas med den enskilde;

- beslutet ska innehålla uppgift om den eller de omständigheter som enligt denna paragraf utgör grund för återbetalningsplikten
- beslutet ska delges den enskilde skriftligt innan biståndet utbetalas
- den enskilde ska informeras om att ifall återbetalning inte sker kan frågan om återbetalningsplikt prövas i Förvaltningsrätten på initiativ av kommunen
- den enskilde ska informeras om att beslutet inte kan överklagas genom förvaltningsbesvär
- den som beviljas bistånd med återbetalning, ska skriva under överenskommelsen.

Dokumentation

11 kap. 5 och 6 § § SoL

”Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande och beslut om stödinsatser, vård och behandling ska dokumenteras. Dokumentation ska utvisa beslut och åtgärder som vidtas i ärendet samt faktiska omständigheter och händelser av betydelse. Handlingar som rör enskildas personliga förhållanden ska förvaras så att den som är obehörig inte får tillgång till dem.”

Socialtjänsten har skyldighet att dokumentera sin verksamhet. Särskilt viktigt är det i samband med myndighetsutövning. All dokumentation sker i verksamhetssystemet. Den enskilde ska hållas underrättad om den dokumentation som förs om hen och rätten att ta del av all dokumentation. Om den enskilde anser att någon uppgift i dokumentationen är oriktig ska detta antecknas. Fördjupad vägledning kan erhållas från Socialstyrelsens handbok ”Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten”, 2006.

Med handläggning avses alla de åtgärder som vidtas från det att ett ärende har uppkommit genom en anmälan, en ansökan eller på ett annat sätt, tills det att utredning avslutas med ett beslut. Ett ärende avgörs alltid genom ett beslut eller ett återtagande av ansökan.

Med verkställighet av beslut menas genomförandet av de insatser som beslutet omfattar.

Utredning ska ske så enkelt och snabbt som möjligt. I samband med att ett ärende aktualiseras ska en grundutredning alltid göras. Grundutredningen ska utgöra underlag för den arbetsplan som alltid ska upprättas. Ny grundutredning ska göras då sökandens/familjens situation väsentligt förändras.

Följande ska beaktas för att uppnå syftet med dokumentationen:

- ansökan ska finnas och vara undertecknad, av båda sökande om ansökan är gemensam, om muntlig ansökan, antecknas detta
- ekonomisk utredning/beräkning ska finnas i datastödet
- anteckningar om gjorda inkomst- och utgiftskontroller ska finnas/om inga inkomster finns skall detta markeras i ansökan med 0 eller streck
- beslut ska överensstämma med ansökan
- beslut ska antecknas med egen rubrik
- alla beslut ska motiveras, gäller särskilt vid avslag eller då del av ansökan avslås
- utbetalt bistånd ska överensstämma med beviljat bistånd
- beslut ska fattas av behörig delegat
- delegationsbeslut ska anmälas till kommande Humanistiska nämndens sammanträde

Rubriker vid dokumentation i utredningen:

- Ansökan/aktuell fråga: ansökningsdatum och framställt behov.
- Aktuell situation: som är relevant för ärendets art samt objektivt, viktigt att skriva det som gäller.
- Ekonomi: se journal, ekonomiskt beräkning i datastödet, datum
- Motivering till beslut: obligatoriskt vid avslag. I barnfamiljer, ska barnens situation särskilt uppmärksammas.
- Beslut: se journal, bistånd, avslag samt vilket lagrum som gäller.
- Beslutsmeddelande: om beslutet går den enskilde emot helt eller delvis samt då detta bedöms behövt.
- Besvärshänvisning vid avslagsbeslut.

Om ansökan avser försörjningsstöd och beviljas i sin helhet skickas beslutet. Om sökanden inte önskar få beslut och beräkning dokumenteras det i akt. Vid nybesök ska den sökande informeras om rutiner och handläggningstiden. Observera skyldigheten att kommunicera samt att se till att sökanden löpande får ta del av den dokumentation som förekommer.

Beslut

Beslut om ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen är myndighetsutövning. Vem som har rätt att besluta i ärendet framgår av delegationsförteckningen, se beslut i ärende om ekonomiskt bistånd, 4 kap. 1 § SoL, 4 kap. 4 och 5 §§ SoL, 4 kap 2 § SoL. Beslutfattare kan vara, socialsekreterare, ~~bitr. socialchef~~, **enhetschef**, Individ- och familjeutskott.

Om ärendet är delegerat till Individ- och familjeutskottet och beslut inte kan vänta till nästa sammanträde kan utskottets ordförande vice ordförande samt ledamot i utskottet fatta så kallade ordförandebeslut.

Ordförandebeslut ska anmälas vid nästa Individ- och familjeutskottssammanträde. Enhetschef har ansvar att ärendet redovisas vid nästkommande Individ- och

familjeutskott.

Varje ansökan ska leda till ett beslut. Efter utredning ska varje ärende avgöras. Alla beslut, både bifall och avslag ska alltid vara motiverade och skriftliga. Beslutet ska innehålla uppgifter om:

- vad ansökan avser
- vad som beviljas respektive avslås och enligt vilken bestämmelse,
- hänvisning till lag § i socialtjänstlagen
- eventuell tidsperiod
- motivering till avslaget, beslutsmotiveringen ska vara sådan att orsaken till avslagsbeslut tydligt framgår. I fall det finns flera skäl till avslag ska samtliga avslagsgrunder skrivas in i beslutet, och en närmare motivering i det enskilda fallet ska framgå av texten.
- att beslutets konsekvenser för eventuella barn har övervägts, viktig framför allt vid avslag.

Ett ärende kan även avgöras genom att den sökande återtar sin ansökan. Då ska handläggaren i aktualiseringsbilden eller i ärendet anteckna återtagandet. Efter det beslutar handläggaren att inte inleda utredning.

Ansökan samt beslut att inte inleda utredning (aktualiseringsbilden) ska sparas i kronologisk pärm.

Underrättelse av beslut

För beslut som kan överklagas med förvaltningsbesvär gäller Förvaltningslagens 33 §, underrättelse av beslut. Paragrafen anger att nämnden bestämmer själv om underrättelse ska ske muntligt, genom vanligt brev, genom delgivning eller på annat sätt. En underrättelse ska alltid vara skriftlig om en part begär det.

I de fall beslutet går sökanden emot delges beslutet till denne alltid genom brev med post tillsammans med en besvärshänvisning. Det är också viktigt att förvissa sig om att den som berörs av beslutet har förstått dess innehåll.

Om ett beslut på grund av dess art eller på grund av annan omständighet i det enskilda fallet, behöver delges med iakttagande av reglerna i delgivningslagen kan detta ske genom att brevet sänds rekommenderat med mottagningsbevis. Detta kallas för ordinär delgivning. Beslut kan även delges genom stämningssman som utses av polismyndighet, kallas stämningssmannadelgivning.

Det är handläggaren som har ansvaret att den sökande får beslutet (gäller även då ärendet har beslutats av Individ- och familjeutskottet).

Att tänka på:

- besvärshänvisning ska lämnas vid avslag
- att beslut enligt 4 kap 2 § socialtjänstlagen inte kan överklagas med förvaltningsbesvär

- viktigt att informera den sökanden om vad som gäller samt skillnaden med 4 kap 1 § SoL och 4 kap. 2 § SoL.

Överklagan med förvaltningsbesvär

16 kap. 3 § SoL

"Humanistiska nämndens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol, om nämnden har meddelat beslut i fråga om"

- bistånd enligt 4 kap 1 § SoL
- vägran eller nedsättning av fortsatt försörjningsstöd enligt 4 kap 5 § SoL

Beslut i frågor som avses i första stycket gäller omedelbart. En förvaltningsrätt eller kammarrätt får dock förordna att dess beslut ska verkställas först sedan det har vunnit laga kraft. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till Kammarrätten.

Tidsfrist vid överklagande med förvaltningsbesvär

När ett överklagande av beslut enligt 4 kap.1 § socialtjänstlagen med förvaltningsbesvär kommer in har nämnden att pröva om det kommit in i rätt tid eller inte, det vill säga inom tre (3) veckor från det att beslutet meddelats/delgivits klienten. För beräkning av tidsfrist är det viktigt att journalanteckning finns om när beslutet meddelades eller delgavs.

I de fall prövningen utfaller så att överklagandet bedöms ha inkommit för sent ska det avvisas. Även detta är ett beslut som kan överklagas. Det innebär att beslutet om avvisning måste meddelas klienten som även ska erhålla en besvärshänvisning.

Anteckning görs i akten: "*Överklagandet bedöms av nämnden ha inkommit för sent och avvisas därför. Detta beslut inklusive besvärshänvisning har dags dato meddelats NN.*" Överklagande av detta beslut sker enligt 45 § Förvaltningslagen.

Överklagan som inkommit inom rätt tid

En överklagan ska ställas till förvaltningsrätten, men sändas eller lämnas till Humanistiska nämnden (handläggaren i ärendet). Skulle överklagan innehålla nya uppgifter av sådant slag att en omprövning med stöd av 27 § förvaltningslagen ska göras, måste följande förutsättningar finnas:

- beslutet är uppenbart felaktigt i något väsentligt hänseende på grund av det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning
- beslutet kan ändras snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part

Om dessa förutsättningar är uppfyllda ska en ändring av det överklagade beslutet ske. Om det nya beslutet är i överensstämmelse med den enskildes begäran behövs inget överklagande. Sker ingen ändring av beslutet i sin helhet ska handläggaren sända överklagandet till Förvaltningsrätten i Linköping.

~~När delegat, i samråd med enhetschef, har beslutat att förutsättningar är uppfyllda~~

~~ska en ändring av det överklagade beslutet ske. Om det nya beslutet är i överensstämmelse med den enskildes begäran behöver överklagandet inte skickas vidare till förvaltningsrätten.~~

Sker ingen ändring av beslutet i sin helhet ska ärendet, överklagandet, sändas till förvaltningsrätten. När överklagandet avgörs av Individ- och familjeutskottet förbereder handläggaren ärendet till sammanträdet. Om sammanträdet inte kan avvaktas ska beslutet fattas som ordförandebeslut. Överklagan ska sändas till förvaltningsrätten snarast, inom en vecka. För att garantera rättssäkerheten för den enskilde, skickas överklagan till förvaltningsrätten snarast även då oklarheter finns. Handläggare kan komplettera utredningen senare.

Till Förvaltningsrätten sänds följande handlingar:

- överklagan original, kopia till akten
- Individ- och familjeutskottets protokoll, i fall beslutet tas av utskottet
- ansökan kopia, original kvar i akten
- beslut, beräkning, utredning, journalanteckningar, beslutsmeddelandet, allt detta tas från datastödet, övriga handlingar i original, kopia till akten.

Lämpligt är att en kopia av utredningen skickas till sökanden. Om överklagan innehåller en begäran om inhibition, d.v.s. verkställighetsförbud, föreligger ingen omprövningsskyldighet. Ärendet ska då omedelbart översändas till förvaltningsrätten.

Individuell prövning

Behovet av bistånd provas alltid individuellt. Det gäller att fastställa den enskilde sökande och dennes familjs eventuella behov för att kunna göra en prövning av rätten till bistånd i enlighet med reglerna i 4 kap 1 och 2 §§.

För att utreda rätten till bistånd samt utröna den sökandes egna resurser och eventuella hinder måste ett antal kontrollfunktioner sättas in. Särskild hänsyn ska tas för familjer där det finns barn.

Vidare är det viktigt att personer som behöver skydd, kvinnor och män, får den hjälpen de behöver. I dessa fall kan behov av ekonomiskt bistånd tillfälligt behövas.

Att tänka på:

- Samtliga biståndssökande och övriga familjemedlemmar kontrolleras via bilregistret i avsikt att utröna ev. möjligheter till att avyttra kapitaltillgångar såsom bil, husbil eller husvagn.
- Eventuell kontroll via Skatteverket för att se fastighetstillgångar.
- Ingen omedelbar behovstillfredsställelse. Ett beslut behöver alltid tänkas igenom noga och motiveras väl.
- Det är viktigt att rätt person/personer i den sökandes familj kommer till besöket. Identifiering med godkänd legitimation ska ske vid alla nybesök.
- Tillsammans med den sökande utröna möjlighet till utökad arbetstid för de

sökande som uppger deltidsarbete. Enligt arbetslagstiftningen har deltidsarbetande förtur till heltidsarbete framför nyanställning.

Aktiv ekonomisk rådgivning och/eller hänvisning till kommunens budget- och skuldrådgivare ska användas som ett alternativ eller komplement till att bevilja ekonomiskt bistånd eller för att i ett långsiktigt tidsperspektiv ge valmöjligheter och konsekvenser av ekonomisk planering, och på så sätt förebygga ett längre bidragsberoende.

Ett fortlöpande ekonomiskt bistånd kan komma att verka passiviserande och motverka den enskildes möjlighet att försörja sig själv. Ett viktigt inslag i arbetet måste därför vara att motverka detta. Ett nära samarbete med kommunens arbetsmarknadsenhet, arbetsförmedling, försäkringskassa och sjukvården måste ske i syfte att nedbringa bidragstidens längd och underlätta för den enskilde att försörja sig själv.

Med utgångspunkt från att det ekonomiska biståndets storlek alltid ska beräknas utifrån det enskilda behovet ska förutom de anvisningar som lämnas här beaktas:

- rättsdatabas, finns vid samtliga arbetsplatser innehållande för verksamheten nödvändig lagstiftning, rättsfall från Förvaltningsrätt, Kammarrätt, Högsta förvaltningsdomstolen samt JO-uttalanden om socialtjänsten
- allmänna råd från socialstyrelsens handbok, Ekonomiskt bistånd - Stöd för rättstillämpning och handläggning av ärenden i den kommunala socialtjänsten, Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten, Socialstyrelsens meddelandeblad, förarbeten till socialtjänstlagen.

Försörjningsstöd

Anställningsintervju, resor/söka arbete, resor

Ekonomiskt bistånd utgår efter prövning till sökande som är kallad till anställningsintervju utanför kommunen, om ersättning inte erhålls från Arbetsförmedling, arbetsgivare eller annan. Undantag kan göras om resorna är ett led i den sökandes handlingsplan och överenskommelse med handläggare har gjorts innan resan.

Arbetsresor

Arbetsresor betraktas som godtagbar kostnad. Försörjningsstöd till arbetsresor med egen bil kan beviljas endast om billigare färd sätt saknas eller om arbetstider är sådana att allmänna kommunikationsmedel inte är möjliga. Vid en ansökan om ersättning prövas om programresor erhålls från Arbetsförmedling. Vi beviljar endast egenavgiften om man har beslut om programresor från AF. Det görs i dessa fall en individuell prövning av biståndsbehovet.

Arbetsresor beviljas med bistånd enligt Skatteverkets regler. I det ingår skatt,

försäkring, besiktning och underhåll av bilen.

Avgift till fackförening och erkänd arbetslöshetskassa

Fackföreningsavgift godtas som utgift. Även avgift för enskild anslutning till arbetslöshetskassa godtas.

Observera att fackföreningsavgiften ofta är frändragen på lönen eller ersättning från A-kassa. För arbetslösa och sjuka ska möjlighet till reducerad avgift alltid undersökas.

Barnomsorg

Avgift för barnomsorg godtas enligt kommunal taxa. I första hand ska den sökande undersöka möjligheter till avgiftsbefrielse.

Boendekostnad

Utgångspunkten vid bedömningen om vad som är skälig boendestandard är vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Vad gäller bostadens storlek hämtas vägledning från de maxgränser för bidragsgrundande bostadsyta som gäller vid beräkningen av bostadsbidrag (se bilaga). Dock ska varje ärende bedömas individuellt.

En förutsättning för att kunna beviljas bistånd för hyra eller del av hyra är att man är folkbokförd på adressen.

Krav på byte av bostad är främst motiverat vid långvarigt biståndsbehov. Förutsättningen för krav på flyttning eller reduktion av ersättningen för bostadskostnaderna är att det finns faktiska möjligheter för den enskilde att erhålla en annan bostad som uppfyller skäliga krav samt att oskäliga sociala konsekvenser inte uppstår. Den enskilde skall visa upp att de aktivt försökt att byta till en bostad med skälig kostnad samt skälig elförbrukning. Den enskilde måste dessutom få skälig tid att byta bostad, i normalt fall 4 månader, samt redovisa aktivt bostadssökande. Observera att rådrum är ett avslagsbeslut med besvärshänvisning och beslutet kan överklagas.

För umgängesberättigad förälder med regelbundet umgänge tas hänsyn till behov av större bostad.

Hemmavarande vuxet barn med egna inkomster

Ett vuxet barn som bor hemma ska bidra till boendekostnaden. Hyreskostnaden ska i dessa fall delas på antalet boende i lägenheten.

Hemmavarande vuxet barn som gått ut skolan

Om ett vuxet barn gått ut skolan och är utan någon annan inkomst än försörjningsstöd kan beviljas bistånd till hyreskostnad med belopp motsvarande tidigare beviljat bostadsbidrag om förälder blivit av med det. Detta gäller om man bott hemma under hela tiden innan.

Vuxet barn som varit utflyttat hemifrån och varit självförsörjande
Om ett vuxet barn som varit utflyttad hemifrån och varit självförsörjande återvänder hem ska hyreskostnaden beräknas med hänsyn till hur många enheter av lägenheten/huset man disponerar. (se RFFS 1998:9).

Förälder boende hos barn

Då bostaden inskaffas för att förälder ska få plats och boendekostnaden då ökat ska bistånd till hyresdel beviljas. Hyresdelen beräknas då som för hemmaboende vuxet barn.

Inneboende

Samma regler gäller vid inneboende. Inneboendekontrakt ska upprättas och uppvisas där det tydligt framgår för vilken tid kontraktet gäller, vilken hyra det är och vad som ingår och att individen är folkbokförd på adressen. Socialtjänsten i Trosa kommun godtar inte hyresförhållanden som är att betrakta som "svart uthyrning". De som lever i en hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren betraktas inte som inneboende. Förstahandskontraktets innehavare måste vara folkbokförd på adressen för att den sökande ska räknas som inneboende.

Andrahandskontrakt

Andrahandskontrakt kan endast godkännas som kontrakt på lägenhet om det är godkänt av hyresvärden. Giltig blankett ska användas och vara undertecknad av hyresvärden. Detta är en förutsättning även för att kunna söka och bli beviljat bostadsbidrag.

Intäkt av uthyrning

Om den enskilde har en boendekostnad som överstiger högsta godtagbara nivå och hyr ut en del av lägenheten för att minska kostnaden, ska hyresintäkten reducera boendekostnaden och inte räknas som inkomst för den enskilde. Intäkt av uthyrning reducerar hyran även i de fall ett kvarboende vuxet barn betalar hyra.

Om boendekostnaden trots intäkt av uthyrning fortfarande överstiger högsta godtagbara nivå, bör den enskilde göra vad han/hon kan för att skaffa en billigare bostad. Under förutsättning att så sker, godtas under en övergångsperiod (rådrum är fyra månader) boendekostnaden (reducerad med hyresintäkten) i avvaktan på bostadsbyte.

Boende på kriminalvårdsanstalt

I första hand ska den enskilde hyra ut sin bostad. I vissa fall kan ekonomiskt bistånd utgå till boendekostnad om strafftiden är högst sex månader om personen annars riskerar att bli bostadslös. Det kan även vara nödvändigt att pröva rätten till bistånd utöver sex månader om särskilda omständigheter föreligger. För personer som vistas på kriminalvårdsanstalt och är folkbokförda i annan kommun är folkbokföringskommunen ansvarig för insatser enligt socialtjänstlagen under fängelsevistelsen och i samband med frigivningen.

Övriga boendeformer

Till exempel campingboende, hyra av stuga, husvagn eller båt, boende hos kamrat och hotell. Bistånd till boendekostnader skall i dessa fall prövas mycket restriktivt och beviljas endast om den sökanden har mycket stora svårigheter att få annat boende och om socialtjänsten inte kan erbjuda något alternativ.

Eget boende för ungdomar

Försörjningsstöd till eget boende för ungdomar beviljas endast då den unge själv har betalat hyran under minst 6 månader eller då sociala skäl bedöms föreligga.

Vuxna personer med gemensam bostad

Makar är underhållsskyldiga mot varandra enligt äktenskapsbalken 6 kap 2 §. Ogifta sammanboende likställs med gifta om de sammanlever under äktenskapsliknande förhållanden. Man bör utgå från att sökanden sammanlever under äktenskapsliknande förhållanden om de har barn tillsammans eller har levt tillsammans under en längre tid.

Om det av omständigheterna klart framgår att två vuxna personer, som delar bostad, har helt skilda hushåll ska försörjningsstöd utgå som till två enskilda personer.

Att tänka på:

Kostnad för dubbel hyra i samband med exempelvis flyttning godkänns generellt inte. I särskilda fall kan kostnaden godkännas som utgift i max tre månader vilket motsvarar normal uppsägningstid. Flyttningen ska då vara motiverad av ekonomiska, sociala eller medicinska skäl.

Gäller ansökan en bostad sökanden ska flytta till, måste vid prövningen beaktas sökandens möjligheter att i framtiden klara bostadskostnaden när hushållet blir självförsörjande. En sådan prövning kan ibland innebära att bistånd inte beviljas till den aktuella bostaden även om kostnaden understiger högsta godtagbara.

I de fall man hyr lägenhet med kallhyra skall elkostnaden läggas på tillsammans med hyran för att beräkna skälig nivå på boendekostnaden. Ett överslag på året görs då.

Glasögon

Bistånd till glasögon utgår efter att behovet styrks av läkare/optiker. Glasögon beviljas utifrån det billigaste alternativet. Bistånd till kontaktlinser beviljas endast efter läkarutlåtande. Terminalglasögon ska bekostas av arbetsgivare. Bistånd till läsglasögon pga. av avtagande synskärpa beviljas inte.

Hemförsäkring

Bistånd till hemförsäkring grundförsäkring även kallad basförsäkring godtas

månadsvis. Försäkringsbrev ska uppvisas.

Hemtjänst/färdtjänst

Avgift för hemtjänst godtas. Möjlighet till avgiftsbefrielse ska undersökas. Gällande färdtjänst utreds behovet vid varje ansökan, grunden för att godkänna färdtjänst resor är arbetslinje, praktik, färdtjänst till apotek, affär och fritidsaktiviteter.

Hemutrustning

Avgörande för om ekonomiskt bistånd till hemutrustning ska utgå är bedömningen av när den sökande kommer att ha ekonomiska förutsättningar att själv kunna skaffa nödvändig utrustning med egen inkomst samt sökandens ålder.

Huvudprincipen är att ekonomiskt bistånd ska täcka det omedelbara behovet av grundutrustning. Till denna räknas utrustning som krävs för att sova, äta, laga mat och rengöring. Utrustning som har med trivsel att göra beviljas i begränsad omfattning. För barnfamiljer utgår bidrag för inköp av begagnad TV. Hushåll utan barn kan erhålla bistånd till inköp av TV om särskilda sociala skäl finns.

Kompletterande hemutrustning kan erhållas efter särskild prövning. Klienten ska komma med ett eget specificerat kostnadsförslag på nödvändig hemutrustning. Vid skilsmässa är utgångspunkten att de vuxna delar på det gemensamma bohaget. Likaså att barnens möbler och övrig utrustning följer med den förälder som barnet/barnen ska bo hos.

Hembesök ska ske i samband med utredning om behov av hemutrustning. Begagnade möbler kan vara ett alternativ till nyförvärv. Den sökande ska med kvitto redovisa inhandlade varor. Om behov finns beviljas bistånd till hemkörningsavgift.

~~Flyktingar/nyanlända hänvisas till att ansöka om hemutrustningslån genom CSN i första hand.~~

Hälso- och sjukvård

Ekonomiskt bistånd kan utgå för skäligen kostnader för hälso- och sjukvård som är medicinskt påkallad. Ekonomiskt bistånd bör omfatta skäligen kostnader för bland annat:

- hjälpmedel och förbrukningsmaterial som föreskrivits av behörig hälso- och sjukvårdspersonal
- läkemedel som omfattas av lagen (2002:160) om läkemedelsförmåner mm och som föreskrivits av behörig hälso- och sjukvårdspersonal
- resor som är nödvändiga för att vården skall kunna genomföras, eller
- resor som är nödvändiga för att hämta ut förskrivna läkemedel, hjälpmedel och förbrukningsmaterial
- Kostnader för läkemedel som inte innefattas av högkostnadsskyddet ska bedömas restriktivt.

Kosttillägg

Kosttillägg utgår endast till vid konstaterat sjukdomstillstånd. Behovet ska styrkas av läkare eller dietist. Konsumentverkets rekommendationer ska beaktas när det gäller vilka kosttillägg som kan accepteras. Enligt Konsumentverket är det enbart gluten och mjölkprotein kost som godkänns med extra kosttillägg (se bilaga 2).

Kostnad för egen fastighet/bostadsrätt

Vid beräkning av den faktiska boendekostnaden i jämförelse med de belopp som anges under förra punkten, ska alltid räknas med nettoräntan, dvs. räntekostnaden minus skattejämkning = 70 % av ränta. I boendekostnaden ingår även uppvärmningskostnad, villaförsäkring, vatten, sophämtning, underhåll. Amorteringar ligger däremot utanför normen för högsta godtagbara boendekostnad.

Kostnaden för egen fastighet överstiger i vissa fall högsta godtagbara boendekostnad och det måste även beaktas att fastigheten kan utgöra realiserbart kapital. Vid långvarigt behov av försörjningsstöd kan det bli nödvändigt att tillsammans med den enskilde planera för en förändring av boendet och hitta en billigare bostad. För amorteringsdelen bör i regel uppskov begäras hos vederbörande bank.

Särskilt bör uppmärksammas förekomsten av starka sociala skäl för det aktuella boendet, hjälpbehovets längd, huruvida den normala ekonomin klarar boendekostnaden samt hur dyrt, godtagbart eller möjligt ett alternativt boende är. Om biståndsbehovet bedöms bli långvarigt utgör detta skäl för försäljning av bostaden. Krav ska då ställas på att bostaden lämnas till mäklare för försäljning. I övrigt gäller vad som sägs om hyreslägenheter beträffande skälig kostnad, krav på flyttning och överväganden i samband med det. Beräkning av bostadskostnader för egen fastighet följer samma princip.

Den som bor i bostadsrätt eller eget hus skall alltid bifoga en egnahemsutredning till ansökan.

Sjukhusvistelse

Sjukhusvårdsavgiften är att betrakta som en viss kostnad för kost. Den utgör en del av kostnaden för livsmedel. Vid beräkning av försörjningsstöd görs avdrag per dygn med den av riksnormen som motsvarar livsmedel.

Spädbarnsutrustning

Spädbarnsutrustning kan beviljas med högst 10 % av basbeloppet för första barnet. Beloppet inkluderar ligg/sittvagn och babysäng.

Begagnad utrustning kan vara ett alternativ till nyförvärv. Den sökande ska med kvitto redovisa inhandlade varor. Vid prövning bör det redovisas vilken utrustning som redan finns.

Studielitteratur

Ekonomiskt bistånd till studielitteratur kan beviljas endast för studier på grundskolenivå med faktisk kostnad. Försäljning av böcker från föregående termin ska beaktas och redovisas som en inkomst.

Tandvård

Allmänt

Vid nybesök om ekonomiskt bistånd för tandvård som redan är utförd ska kostnaden betraktas som skuld och ej beviljas då den sökande vid undersökningstillfället ej varit berättigad ekonomiskt bistånd. Har den sökande haft ekonomiskt bistånd för sin livsföring i mer än ett år har denne möjlighet att ansöka om en undersökning av tandstatus, detta för att förebygga högre kostnader i framtiden. Det är under förutsättning att den sökande själv undersöker och har rätt till det allmänna tandvårdsbidraget och använder det för undersökningen.

Akut tandvård

Ekonomiskt bistånd beviljas till akut tandvård som innebär åtgärder för att avhjälpa svåra smärttillstånd eller tillstånd som medför betydande obehag. Det ska framgå av inlämnat kvitto/faktura att tandvården varit av akut karaktär. Framgår det inte på ett tydligt sätt ska kontakt tas med tandläkaren för klargörande av karaktären av den genomförda behandlingen.

Nödvändig uppehållande tandvård

Ekonomiskt bistånd till nödvändig tandvård kan beviljas för personer som under minst 1 år haft försörjningsstöd eller inkomster i nivå med riksnorm och som under överskådlig tid inte förväntas öka sina inkomster.

Personer med införsel ska uppvisa ett beslut på kronofogdens bedömning innan behov av försörjningsstöd till akut eller nödvändig tandvård utreds och bedöms. Personer som har införsel och lever på Kronofogdens förbehållsbelopp och är i behov av akut eller nödvändig tandvård ska kontakta Kronofogden för att få nedsatt införsel för motsvarande kostnad. De ska styrka behovet med det billigaste alternativet för tandvård genom att lämna ett kostnadsförslag till kronofogden. Personer med införsel ska uppvisa ett beslut på kronofogdens bedömning innan behov av försörjningsstöd till akut och nödvändig tandvård utreds och bedöms. När det gäller personer med pågående skuldsanering inkluderats akut och nödvändig tandvård det belopp som de har till sin försörjning varje månad. Sökanden som har egna inkomster i nivå med försörjningsstödsnormen men ändå söker ekonomiskt bistånd för tandvård, kan beviljas bistånd i vissa fall. Om tandvårdskostnaden är skälig beviljas bistånd till den del av kostnaden som överstiger vad han eller hon själv kan betala med sitt normöverskott under 6 månader. I första hand ska den sökande hänvisas till avbetalningsplan med behandlande tandläkare. Vid bedömning av omfattning och kostnad av den sökta tandvården ska den jämföras med vad en låginkomsttagare har råd med. Behandlingen ska syfta till att personen uppnår en godtagbar tuggförmåga och ges möjlighet att fungera socialt. I undantagsfall kan kostnader för narkos eller annan motsvarande smärtlindring godtas för personer med extrem tandvårdsrädsla. Detta ska vara styrkt med

läkarintyg och personen ska inte kunnat tillgodogöra sig sjukvårdens behandling för tandvårdsrådsåla.

Rätt till bistånd

Vid bedömning av rätten till bistånd tas ställning till dels den föreslagna behandlingen och dels till kostnaderna för denna. Den kostnad som godtas ligger till grund för prövningen av den sökandes rätt till ekonomiskt bistånd. En bedömning görs också av den sökandes inkomst under en längre tid och sökandes möjlighet att själv betala (del av) den godtagbara kostnaden. Vid tillfälligt behov av ekonomiskt bistånd (högst 3 månader) beviljas ekonomiskt bistånd i normalfallet endast till kostnad för akut tandvård. Vid förväntad egen försörjning inom nära framtid (c:a 3 månader) görs övervägande om den sökande kan vänta med hela eller del av tandvårdsbehandlingen tills han/hon blir självförsörjande. Vid normöverskott förväntas den enskilde spara till mer sällan förekommande utgifter, och bör i normalfallet själv kunna betala sina tandvårdskostnader. Han/hon hänvisas att om möjligt göra en avbetalningsplan med sin tandläkare.

Om kostnaden och behandlingens omfattning är skälig, kan ekonomiskt bistånd beviljas till den del av kostnaden, som överstiger vad den sökande själv kan betala med sitt normöverskott under sex månader.

Beslut

Beslut om bistånd till tandvårdskostnad ska tidsbegränsas att gälla för den angivna behandlingsperioden (i normalfallet tre månader, kan vid synnerliga skäl förändras). Rätten till ekonomiskt bistånd prövas månad för månad. Ett förbehåll om återkallelse ska skrivas in i beslut som avser behandling som sträcker sig över mer än en månad. Biståndet beviljas enbart enligt Tandvårds- och läkemedelsförmånsverkets referensprislista. Kostnader som överstiger denna lista bekostas av den sökande själv.

Betalning

I normalfall får den enskilde en specificerad faktura som denne får lämna in till ansvarig socialsekreterare vid månatliga ansökan om ekonomiskt bistånd, eller utifrån förfalldatum. Socialsekreteraren betalar vanligtvis fakturabeloppet direkt till behandlande tandläkare. I övriga fall får socialsekreteraren komma överens med den enskilde om hur fakturan ska betalas. I de fall socialsekreteraren bedömer att den enskilde saknar möjlighet att själv betala till tandläkaren, kan faktura – som ska vara adresserad till den enskilde godtas på utförd och godkänd behandling. Eventuell fakturaavgift godtas i dessa fall.

Övrigt om tandvård

I Sörmland är det avgiftsfri tandvård till och med det år man fyller 23 år. För att kunna ta del av den kostnadsfria tandvården måste man vara folkbokförd i Sörmland.

Personer med sjukdom eller funktionsnedsättning kan få tandvårdsstöd som består av två delar. - Den ena delen av stödet riktar sig till personer som har stora

tandvårdsbehov på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning. De som uppfyller förutsättningarna för denna del av stödet kan, efter prövning av landstinget, få tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift. - Den andra delen är ett bidrag som kan användas till förebyggande tandvård. Bidraget, som hanteras av Försäkringskassan kallas särskilt tandvårdsbidrag, STB, och riktar sig till personer som på grund av sin sjukdom eller funktionsnedsättning riskerar att få en försämrad tandhälsa.

Om en intagen avtjänar ett straff som är längre än två år kan den enskilde få grundläggande tandvård i Kriminalvården. Det får den intagne betala med egna medel. Kriminalvården kan ibland betala för akut tandvård.

Kronofogdemyndigheten kan bevilja anstånd vid pågående utmätning för att möjliggöra betalning av tandvårdskostnad. Se avsnitt Nödvändig uppehållande tandvård.

Umgänge med barn

Barn och ungdomar ska i ekonomiska biståndssammanhang inte missgynnas av att föräldrar inte lever tillsammans. Vid beräkning av umgängeskostnad ska reducerad riksnorm beviljas för de antal dagar barnet är hos umgängesföräldern. Förälder som har kortare umgänge med barn beviljas för varje dag den del av riksnormen som motsvarar livsmedel, hygien och fritidskostnad för barnet räknat per dag. Vid längre umgänge ska i första hand undersökas om försäkringskassan reglerar underhållsstödet.

Kostnader för umgängesresor måste framstå som rimliga med hänsyn till vad en låginkomsttagare kan bekosta. Huvudprincipen är att båda föräldrar ska dela på resekostnaderna. För barn som behöver göra långa umgängesresor för att träffa sin förälder görs en individuell prövning. För umgängesresor avseende placerade barn svarar placerande kommun. Vid bedömning om umgängesresor bör man beakta vad som reglerats genom dom eller beslut av domstol eller avtal om umgänge.

Bistånd för livsföring i övrigt

Även bistånd för livsföring i övrigt ska prövas enligt SoL 4:1 och beviljas om det krävs för att sökanden ska uppnå en skälig levnadsnivå. Handläggare ska motivera varför biståndet krävs för att individen ska uppnå en skälig levnadsnivå. Bistånd utöver skälig levnadsnivå kan lämnas i enlighet med SoL 4 kap 2 §.

Advokatkostnader

Ekonomiskt bistånd utgår generellt inte till advokatkostnad. Möjligheterna att få ersättning via hemförsäkring ska undersökas. Undantag kan förekomma om juridisk expertis behövs för att det har med nödvändig livsföring att göra. Ett skäl för att bevilja bistånd till kostnader för juridisk hjälp kan vara att tvisten avser ett familjerättsligt ärende (jfr RÅ 1989 not. 120). Det ska beaktas hur långvarigt den sökandens behov av försörjningsstöd är.

Avbetalningar och skulder

Biståndet bedöms enligt 4 kap.1 och 2 § § SoL

Ekonomiskt bistånd till betalning av skulder utgår endast i undantagsfall. För att ekonomisk hjälp till skuld ska lämnas gäller att betalning av skulden har avgörande betydelse för den hjälpsökandes fortsatta livsföring och att denna på ett avsevärt sätt skulle försvåras om skulden inte betalades. Socialtjänsten bör inte ge ekonomiskt bistånd till skatteskulder, böter eller skadestånd. Detta gäller även skulder, kvarskatt, som uppstått under period då den sökande haft bistånd och bistånd beviljats med lägre belopp än som skulle ha blivit fallet om rätt skatteavdrag gjorts. (Se RÅ 1996 ref 14) Ovanstående princip ska vara vägledande även för ställningstagande ifråga om avbetalningsköp.

Att en person har skulder är inte ovanligt och är i sig inget skäl för bistånd. Den biståndssökande ska uppmanas att undersöka möjligheten att få uppskov med betalningen eller att få skulderna avskrivna.

Möjlighet att ansöka om skuldsanering enligt skuldsaneringslagen samt samarbete med budget- och skuldrådgivare ska alltid beaktas.

Observera att prövning enligt 4 kap 1 § ska ske innan ställningstagande enligt 4 kap 2 §.

Bil

Bilen betraktas som en avyttringsbar tillgång vid bedömning om rätt till ekonomiskt bistånd. Även om bilen är belånad ska bilen säljas till förmån för att förfoga över kontanter. Försäljningssumman tas upp som en inkomst.

Rådsumbeslut med besvärshänvisning skall ges individen för att möjlighet till att överklaga skall ges.

Begravningskostnader

Vid ansökan om ekonomiskt bistånd till begravningskostnader ska socialtjänsten initiera en dödsboudredning som ska ligga till grund för biståndsbedömningen. Även om förutsättningar finns för dödsboanmälan är det inte självklart att det finns förutsättningar att bevilja ekonomiskt bistånd till begravningskostnader. Rätten till bistånd måste utredas i varje enskilt fall. Begravningskostnader ska i första hand täckas av tillgångarna i dödsboet eller genom försörjningsskyldiges inkomster eller tillgångar.

Gäller begravningskostnaden en avliden maka/make/registrerad partner eller sambo ska även den efterlevande makan/makens/registrerade partners eller sambons ekonomi omfattas av utredningen. Gäller ansökan ett avlidet minderårigt barn ska kostnaden prövas mot föräldrarnas ekonomi. Vid bedömning av försörjningsskyldiges betalningsförmåga prövas rätten till bistånd mot gällande försörjningsstödsnorm.

Ekonomiskt bistånd till begravningskostnader bör motsvara kostnaden för en

begravning i Sverige och i regel inte vara högre än ett halvt basbelopp.

Förutom kostnader för det som hör samman med att ta hand om stoftet och begravningsakten, bör biståndet även kunna omfatta kostnad för annons, gravsten och inskription. De kostnader som i regel inte ersätts är handbuketter, övriga buketter, solist, middag, minnesalbum och tackannons.

Rätten till bistånd omfattar begravningskostnader som är nödvändiga för att begrava den avlidne på bostadsorten. Merkostnader för transport till annan ort eller till transport till utlandet ingår inte i rätten till bistånd.

Om det är osäkert ifall det finns försäkringar som kan täcka begravningskostnaderna helt eller delvis, kan ekonomiskt bistånd beviljas som förskott på förmån.

Begravningskostnader går före alla andra kostnader som kan belasta dödsboet till exempel obetald hyra, elräkning, telefon eller kostnader för utflyttning och städning. Alla kända tillgångar som finns på dödsdagen avräknas vid ansökan om begravningskostnad, även eventuellt kommande skatteåterbäring.

Begravningskostnader ska som huvudregel endast beviljas vid ansökan från dödsbodelägare eller från den som är försörjningskyldig för den avlidne. Socialtjänsten ska ta i beaktande om den avlidne har gett bort eller sålt tillgångar förmånligt till en dödsbodelägare strax före dödsfallet (RÅ 1994 ref 53). Kostnader för begravningsakt i kyrkan med präst, organist och vaktmästare för de som inte är medlemmar i Svenska kyrkan beviljas inte.

Om en svensk resenär avlider på utlandsresa är det antingen personens hem- eller reseförsäkring eller de anhöriga som får betala kostnaden för transport av den avlidna till Sverige. Om försäkring saknas och anhöriga inte har ekonomisk möjlighet att betala för hemtransport, hjälper ambassaden till att ordna en enkel och värdig begravning utomlands.

Bredband/internetuppkoppling/dator

Ekonomiskt bistånd till bredband/internetuppkoppling/dator bedöms efter särskild prövning. Generellt så beviljas inte sådant bistånd om inte synnerliga skäl föreligger. Sådana särskilda skäl kan vara skälig kostnad till internetuppkoppling för barnfamiljer för att barnen ska kunna delta i skolarbetet. Enligt kammarrättsdom (kammarrätten i Jönköping, mål nr 3081-17) kan en skälig kostnad för internet/bredband uppgå till 200 kr per månad. Denna kostnad ansågs täcka kostnaden för nödvändig uppkoppling till skolarbete, myndighetskontakter, arbetssökande och betalning av fakturor. Utred om aktuell skola/skolor delar ut läsplattor till eleverna och ifall de täcker behovet för att barnet ska kunna sköta skolarbetet. Vid ansökan om bistånd till kostnad för dator skall det utredas om behov av dator verkligen finns och om behovet kan tillgodoses genom exempelvis mobiltelefon vilket i det flesta fall är möjligt.

Flyttkostnader

Vid flyttningar av arbetsmarknadsskäl ska möjligheten att få bidrag från arbetsförmedlingen till flyttkostnaden undersökas. Efter särskild prövning kan ekonomiskt bistånd beviljas. Kostnadsförslag ska införskaffas från mer än en flyttfirma. Kostnad för adressändring godtas inte. Vanlig adressändring är gratis, endast eftersändning av post kostar extra och detta godkänns inte. Utgångspunkten är att de flesta människor organiserar sin flyttning med hjälp av släkt och vänner.

Bistånd ska prövas utifrån följande:

- Behov och orsak till flyttningen, arbetsmarknadsskäl, hälsa, sociala omständigheter
- Egen förmåga att ordna flytt med hjälp av släkt och vänner
- Vid flytt av arbetsmarknadsskäl ska möjligheten att få bidrag från arbetsförmedlingen undersökas.

Ekonomiskt bistånd till flyttkostnader bör i regel omfatta:

- Hyra av bil eller släp, inklusive försäkring
- Bensin/diesel
- Hyra av flyttlådor
- Flytt av telefonabonnemang gäller då synnerliga skäl föreligger
- Kostnad för flytt med hjälp av flyttfirma, gäller då synnerliga skäl föreligger. Läkarintyg ska styrka de medicinska skälen.

Förstärkt försörjningsstöd för barn under december månad

Förstärkt försörjningsstöd får beslutas med 500 kronor per barn till familjer som uppfyller villkoren för försörjningsstöd för december månad samt har beviljats försörjningsstöd under minst två månader perioden september-december aktuell år. För umgängesbarn gäller 250 kr men samma villkor gäller.

Beslut enligt SoL 4 kap 2§ ej besvärshänvisning.

Försäkringar

Arbetslöshetsförsäkring godkänns som utgift enligt 4 kap 1 §. Hemförsäkring, se kostnad för det. Avseende villaförsäkring, se kostnader för egen fastighet. Olycksfallsförsäkring för barn täcks av riksnormen för försörjningsstöd.

Hyresskuld

Bistånd bedöms enligt 4 kap 1 och 2 § § SoL

När någon ansöker om bistånd till reglering av hyresskuld ska ett sådant ärende handläggas skyndsamt. Prövning görs enligt 4 kap.1 och 2 § § SoL och rätten till bistånd avgörs av det behov den sökande har vid tidpunkten för ansökan.

Att tänka på

- Skuld för obetald hyra eller avgift till bostadsrättsförening kan efter särskild prövning beviljas under förutsättning att sökanden får bo kvar om skulden regleras.
- Om skulden uppstått under tid då den enskilde inte haft bistånd till

- kostnaden, men hade haft rätt till bistånd om hen hade ansökt om detta.
- Om de sociala konsekvenserna för barnen i en familj skulle bli för stora vid eventuell avhysning.
  - Konsekvenserna för gamla, sjuka och/eller funktionshindrad person där alternativt boende inte går att ordna eller där bostaden särskilt anpassats till någon i hushållet.
  - I vissa fall kan det vara rimligt alternativ att den biståndssökande flyttar till annan bostad.
  - Om sökanden har inkomster ska rätten till bistånd med återbetalning prövas,
  - Prövning görs enligt 4 kap 2 § SoL.

I fall depositionsavgift krävs ska utredning innefatta ställningstagande i det särskilda fallet.

Hushållsel/el-skuld

Bistånd bedöms enligt 4 kap. 1 och 2 § § SoL. Bistånd kan utgå med faktisk godkänd kostnad som bedöms skälig.

I fråga om skäliga kostnader måste det göras en individuell bedömning av vad som är skäligt för just den biståndssökande.

Vid boende med eluppvärmning kan elkostnad utöver dessa normalbelopp läggas in i boendekostnaden upp till högsta godtagbara boendekostnad.

Ekonomiskt bistånd till el-skuld kan beviljas efter särskild prövning där avstängning av elleverans kan medföra stora sociala konsekvenser.

Om sökanden har inkomster ska rätten till bistånd med återbetalning prövas. Prövning görs då enligt 4 kap 2 § SoL.

Då depositionsavgift krävs för hushåll som beviljats kostnad för el-skuld, eller som har behov av nytt el-abonnemang, ska detta beviljas då särskilda skäl föreligger.

Depositionsavgiften betalas direkt till elleverantören och återbetalning ska ske till kommunen.

Kläder och skor utöver vad som ingår i försörjningsstödet

Bistånd bedöms enligt 4 kap. 1 § SoL

Kläder ingår i riksnormen. Föreligger det starka medicinska, sociala eller andra starkt vägande skäl till behov av kläder och skor, kan bistånd beviljas utöver normbeloppet. Bedömningen ska vara restriktiv och en individuell prövning görs.

Magasineringskostnad

För personer som saknar permanent bostad bör kostnaden för magasinering av egna tillhörigheter under skälig tid ingå i den faktiska boendekostnaden.

Pass/ID-kort

Som huvudregel utgår ersättning för identitetshandling för den som saknar sådan. Ekonomiskt bistånd till pass utgår normalt inte.

Psykoterapikostnad

Psykoterapi är sjukvårdshuvudmannens ansvar. Huvudprincipen är därför att bistånd till kostnad för psykoterapi inte ska beviljas. Den som ansöker sådant bistånd ska hänvisas till vårdcentral eller psykiatrisk öppenvårdsmottagning.

Rekreation

Om synnerliga skäl föreligger kan ekonomiskt bistånd utgå till rekreationsresor, dock inte till resor som betingas av ett direkt sjukvårdsbehov där Regionen har ett ansvar. Möjlighet att få bidrag från olika fonder ska beaktas.

Om barn finns i familjen kan bistånd sökas till koloni/lägersvistelse. Detta under förutsättning att familjen gått på ekonomiskt bistånd under en längre tid och biståndet är till för att ge familjen en skälig levnadsnivå.

Skulder

Den enskilde är inte berättigad till ekonomiskt bistånd avseende skulder såvida det inte finns särskilda skäl. Andra alternativa lösningar ska vara uttömda. Budget- och skuldrådgivning ska erbjudas.

I vissa fall kan ekonomiskt bistånd till skulder beviljas om det har en avgörande betydelse för den sökandens fortsatta försörjning. Det kan t.ex. röra sig om skuld av hyra eller el som måste betalas för att den enskilde inte ska hamna i en oacceptabel situation, en barnomsorgsskuld som måste regleras för att den enskilde kan påbörja utbildning etc. Även omständigheten då skulden uppstod bör beaktas. Skulden kan t.ex. avse utgifter som skulle ha beaktats om den enskilde i ett tidigare skede ansökte om ekonomiskt bistånd.

Att en person har skulder är inte ovanligt och är i sig inget skäl för bistånd.

Telefon

Kostnad för telefon, fasta avgifter och en viss rörlig del, ingår i riksnormen, bistånd därutöver ska endast utgå i sådana fall då sociala, medicinska eller andra godtagbara skäl föreligger. Individuell restriktiv prövning ska göras.

Mobiltelefon med telefonkort kan jämföras och utgöra ett billigare alternativ till fast installation. I vissa fall kan behov av stationär telefon motiveras:

- personer som på grund av ålder, sjukdom eller skada inte har förmåga att använda en mobiltelefon
- fast telefon är en förutsättning för att tekniska hjälpmedel, som trygghetslarm, ska kunna installeras.

Kostnad för telefoninstallation på grund av intensivövervakning med fotboja ska inte beviljas då detta ska bekostas av kriminalvårdsmyndigheten.

Då depositionsavgift krävs för hushåll som beviljats kostnad till fast telefonabonnemang kan det bli nödvändigt att bevilja bistånd till depositionsavgift. Depositionsavgiften betalas direkt till telebolaget och återbetalning ska ske till kommunen.

Utlandsresa och därmed sammanhängande kostnader

Utlandsresa och därmed sammanhängande kostnader kan beviljas vid starka sociala eller medicinska skäl. Möjlighet till bidrag från olika fonder ska beaktas.

Inkomstberäkning för försörjningsstöd

Vid beräkning av behov av försörjningsstöd görs avdrag för alla nettoinkomster. Med nettoinkomster avses inkomster efter avdrag för preliminär skatt.

Inkomster som ska beaktas:

- arbetsinkomst (inkl. semester-, helgersättning m.m.)
- arbetslöshetsunderstöd (A-kassa, ALFA-kassa)
- arvoden
- arv och gåva
- avgångsvederlag
- barnbidrag och flerbarnstillägg
- bostadsbidrag
- dagersättning från försäkringskassa (dagpenning, Rehabpenning etc.)
- etableringsersättning/etableringstillägg
- familjebidrag
- pension (inkl. barnpension och barntillägg)
- familjehemsersättning (arvodesdel)
- föräldrapenning
- hyresinkomst/inneboendehyra
- inkomst av kapital
- inkomst av rörelse
- livränta
- närståendepenning
- omställningsbidrag
- ränteinkomster
- sjukpenning
- sjukbidrag/sjukersättning
- skatteåterbäring
- starta-eget-bidrag
- spelvinster
- studiebidrag/studiemedel/studielån
- tilläggspension eller pension från tidigare arbetsgivare
- traktamente efter avdrag för styrkta kostnader som ersättningen ska täcka
- utländsk pension
- vårdbidrag (ej merkostnadsdelen)
- utbildningsbidrag
- underhållsbidrag

- underhållsstöd
- övriga beskattningsbara inkomster.

Om den enskilde har rätt till socialförsäkringsförmåner hänvisas till dessa för att tillgodose eller bidra till försörjningen.

Undantag bör dock göras i bl.a. följande situationer:

- En arbetslös person bör inte tvingas att utnyttja ersättningsdagarna med föräldrapenning redan före barnets födelse.
- En arbetslös person som har barn bör kunna spara upp till fyra veckors föräldrapenning fram till det år under vilket föräldrapenningen senast kan tas ut.
- Båda föräldrarna, inte bara den eventuellt arbetslöse eller den med lägre lön, bör kunna använda sig av sin möjlighet (halva föräldrapenningstiden) att vara hemma med sitt barn.

Inkomster som inte ska beaktas:

- Handikappersättning
- Extra tillägg till studiebidrag (ej ensamt hushåll)
- Merkostnad av t.ex. vårdbidrag
- Tillfälliga mindre bidrag från fonder och stiftelser
- Ersättning från feriearbete för ungdomar upp till ett prisbasbelopp
- Stipendier och fondmedel som är avsedda för ett visst ändamål t.ex. en resa
- Försäkringsersättningar som kompenserar försäkringstagaren för ekonomiska förluster med anledning av en händelse av ett visst slag och som inte utgör en ersättning för inkomstförlust
- Skadestånd som kompenserar den skadelidande för ekonomiska förluster och som inte utgör en ersättning för inkomstförlust
- Fiktiva inkomster
- Det kan finnas skattebefriade omkostnader som ej skall medräknas.

Handikappersättningen ska täcka de extra utgifter den enskilde har på grund av sjukdom eller handikapp. Viktigt att observera då bedömningen görs av godtagbara kostnader.

Med fiktiva inkomster avses t.ex. skatteåterbäring som omhändertagits av kronofogden, pension som skulle ha betalats ut om förtida uttag inte gjorts, barns inkomster från tillgångar som står under överförmyndarens kontroll.

Sparmedel och andra tillgångar

Allmänt gäller att den som har kontanter, banktillgodohavanden, aktier, obligationer eller andra lätt realiserbara tillgångar ska använda dessa innan rätt till försörjningsstöd föreligger.

Minderåriga barn kan ha sparade medel upp till 15 % av basbeloppet utan att det

påverkar familjens rätt till försörjningsstöd. För barn med sparade medel som har behov av särskilda utgifter utöver vad som ingår i försörjningsstödet, t.ex. dyrare fritidsaktivitet, rekreation eller liknande, ska barnets sparade medel i första hand användas. Vid flytt till egen bostad ska sparade medel användas för inköp av hemutrustning innan bistånd kan erhållas.

Ålderspensionärer kan ha sparade medel upp till ett halvt basbelopp utan att det påverkar rätten till ekonomiskt bistånd.

Fordonsinnehav kan godkännas endast på grund av medicinska, sociala eller arbetsrelaterade skäl. Vid behov av bil bör bilens värde normalt inte överstiga ett basbelopp. Personer som uppbär försörjningsstöd och saknar ovanstående skäl för fordonsinnehav ska avyttra sitt/sina fordon inom en månad samt redovisa försäljningssumman som inkomst.

Har sökanden beviljats bilstöd från försäkringskassan ska det anses att sökanden är i behov av fordonet för att uppnå skälig levnadsnivå. Har bil godtagits på grund av medicinska eller sociala skäl ska även kostnader för skäligt antal mil godtas. Vid ansökan om ekonomiskt bistånd till merkostnader för bil ska beaktas att av försäkringskassan beviljad handikappersättning kan avse merkostnader för bil. Vid den ekonomiska prövningen ska även hänsyn tas till andra tillgångar; egen fastighet och kapitalvaror, dock inte till fiktiva tillgångar.

Med fiktiva tillgångar menas bland annat pensionsförsäkringar som inte kan återköpas, bankmedel som inte går att disponera på grund av villkor i exempelvis gåvobrev samt fast egendom som inte kan överlåtas på grund av bestämmelse i gåvobrev eller testamente.

Olika grupperns rätt till försörjningsstöd

Arbetslösa

Den som kan ska arbeta heltid om det finns heltidsarbete att få. Frågan om ekonomiskt bistånd till arbetslösa måste i första hand lösas genom arbetslöshetsförsäkringen. Om den arbetslösa inte är berättigad till A-kassa eller om ersättningen inte räcker till för försörjningen, kan försörjningsstöd utgå om sökande inte själv kan tillgodose sina behov eller på annat sätt få dem tillgodosedda. Innan bistånd beviljas den hjälpsökande, ska denne kunna styrka att hen är aktualiserad på arbetsförmedlingen.

Söker man bistånd för första gången ska man informeras om kravet på inskrivning på AF och kunna uppvisa vid första besöket att hen är inskriven, har en aktuell handlingsplan och är aktivt arbetssökande.

Den arbetslösa uppmanas också att denne anmäler sig till en erkänd arbetslöshetskassa om man inte redan är medlem i en. För arbetslösa finns Alfa-kassan som man har rätt att bli medlem i även om man är arbetslös. Kontinuerlig

och god kontakt ska hållas med arbetsförmedlingen. Bland annat med trepartssamtal, den enskilde - arbetsförmedlingen – socialtjänsten.

Nämnden får enligt 4 kap. 4 § kräva att den som söker försörjningsstöd under en viss tid ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. Syfte med praktik eller andra kompetenshöjande åtgärder ska vara att förhindra passivisering i ett långvarigt biståndsberoende. Deltagande ska vara ett led i en medveten strategi att närma sig arbetsmarknaden. Viss aktivitet ska föregås av en individuell bedömning av den enskildes behov och förmåga. Insatsen ska vara tidsbegränsad och ska dokumenteras i en arbetsplan.

Nämnden får enligt 4 kap 5 § vägra eller nedsätta fortsatt försörjningsstöd om den enskilde utan godtagbart skäl vägrar delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet. Den som är arbetslös kan inte anses ha rätt till bistånd enligt kap 4 1 § om hans behov kan tillgodoses genom de åtgärder i övrigt som samhället ställer till förfogande för arbetslösa. En person som vägrat ta anvisat lämpligt arbete och därför inte heller får ersättning från a-kassa har inte heller rätt till ekonomiskt bistånd enligt 4 kap § 1.

Om den arbetslöse kan erbjudas arbete på annan ort men vägrar anta detta, ska det tolkas som att hen inte är aktivt arbetssökande och föranleda avslag på ansökan om ekonomiskt bistånd, om det inte visar sig att det av sociala skäl är ofördelaktigt för den enskilde eller hans familj att flytta.

En längre avstängningstid kan tillämpas av arbetslöshetskassan beroende på individens handlingssätt. Den avstängningstid som beslutas av arbetslöshetskassan ska även vara vägledande vid beslut från vilken tidpunkt ekonomiskt bistånd ska beviljas. Matpengar kan dock beviljas efter individuell nödprövning. Om den hjälpsökande av behandlingsmässiga skäl ändå bedöms vara i behov av ekonomiskt bistånd, ska ärendet prövas enligt gällande delegationer. De allmänna reglerna om möjligheten att ställa krav på biståndssökande kan inte i samma utsträckning användas för människor som har allvarliga missbruksproblem eller svår psykisk ohälsa. Dessa personer har oftast behov av andra insatser innan de kan stå till arbetsmarknadens förfogande.

Arbetslösa ungdomar

Föräldrars underhållsskyldighet mot barn fastslås i Föräldrabalkens 7 kapitel. Underhållsskyldighet upphör då barnet fyller 18 år eller vid den senare tidpunkt då barnet slutar gymnasiet, dock senast när den unge fyller 21 år. Detta innebär att föräldrarnas förmåga och vilja att försörja den unge ska utredas. Det kan också bli aktuellt att hjälpa den unge att utkräva underhållsbidrag genom rättslig process.

Nämnden får, enligt 4 kap. 4 §, kräva att den som uppbär försörjningsstöd under viss tid ska delta i anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

Ansöker hemmavarande barn, som inte fyllt 18 år, om ekonomiskt bistånd ska

föräldrarna alltid kontaktas efter samråd med den sökande. Vid bedömning av hjälpbehovet för arbetslösa ungdomar upp till 18 år som bor i föräldrahemmet ska hänsyn tas till föräldrarnas inkomst.

Undantag från ovannämnda regel ska göras för de ungdomar som inte kan bo i hemmet på grund av den sociala situationen eller när ett självständigt boende är lämpligare för den unge av andra skäl. Innan ekonomiskt bistånd beviljas ska social utredning om ungdomens situation göras av handläggare på barn- och familjeenheten. Samverkan ska sedan ske med handläggare från Ekonomi- och vuxenenheten.

Arbetslösa med otillräcklig föräldrapenning

Barnen ska omgående anmälas till barnomsorgskön och bekräftelse på platsansökan ska visa upp. Så snart det är praktiskt möjligt ska den hemmavarande föräldern ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. Detta innebär att så snart barnomsorgsplats erbjuds ska den accepteras. Heltidsarbete ska sökas.

Arbetslösa med otillräcklig A-kassa

Bidragstagare som har ersättning från A-kassa riskerar att förlora denna ersättning om de deltar i kommunal aktivitet. Det är olika regler som gäller beroende på vilken kassa det gäller. Den sökande måste få ett godkännande från sin kassa för att kunna delta i kommunal verksamhet. Konsekvensen av att annars ställa krav på att denna grupp ska delta i aktiviteter är att behovet av försörjningsstöd kan öka.

Arbetslösa med sociala och medicinska problem

För att socialtjänsten ska ställa andra krav än de som ställs på arbetslösa, ska problematiken vara allvarlig och omfattande. Sådana skäl är allvarligt missbruk, svår psykisk ohälsa eller dokumenterad arbetsoförmåga på grund av sjukdom. För att vara berättigad till försörjningsstöd ska den enskilde medverka i planering vars syfte är att den enskilde bli arbetsför eller får annan ersättning ur det generella socialförsäkringssystemet.

Avgift vid sjukhusvård

Patientavgift vid sjukhusvård utgör avgift för kost och logi och ryms delvis inom försörjningsstödet kostnadspost för mat. Patientavgiften reduceras med matpengar för samma antal dagar. Vårdavgiften tas som godtagbar utgift i beräkningen.

Att tänka på

Det bör observeras att anhållna, häktade erhåller fickpengar genom kriminalvårdsstyrelsen.

Brottsoffer

Stor hänsyn ska visas brottsoffer. Brottsoffer kan ha akut behov av ekonomiskt bistånd. Vid misshandel i hemmet kan den misshandlade partnern kanske inte förfoga över gemensamma tillgångar och socialtjänsten ska då kunna ge tillfälligt

ekonomiskt bistånd utan hänsyn till gemensamma tillgångar.

Humanistiska nämnden bör verka för att den som utsatts för brott och dennes anhöriga får stöd och hjälp. Humanistiska nämnden bör härvid särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp i hemmet kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation (5 kap 11 § SoL).

Egenavgift vid vård och behandling

Egenavgift vid placering för vård och behandling av vuxna missbrukare i HVB och familjehem är densamma som vid sjukhusvård. Om individen inte har tillräckliga egna inkomster att betala avgiften med ska avgiften sättas ned eller efterges i samband med placeringsbeslut.

Föräldrars försörjningsskyldighet

Enligt Föräldrabalkens 7 kapitel har föräldrarna underhållsskyldighet tills barnet har fyllt 18 år. Går barnet i skolan efter denna tidpunkt är föräldrarna underhållsskyldiga så länge skolgången pågår dock längst intill dess barnet fyller 21 år. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning.

Föräldrarna kan i vissa fall avstå från förvärvsarbete helt eller delvis för vård av minderåriga barn. Enligt rättspraxis har en förälder inte någon ovillkorlig rätt till försörjningsstöd om den utnyttjar rätten till ledighet för vård av barn och arbetar deltid (RÅ 1987 ref. 167). Vidare har en förälder som avstår från förvärvsarbete för vård av förskolebarn inte ansetts ha rätt till försörjningsstöd eftersom Humanistiska nämnden har fullgjort biståndsskyldighet genom att anvisa förskoleplats (RÅ 85 2:5).

Företagare

Huvudprincipen är att försörjningsstöd inte utgår till att finansiera affärsverksamhet eller till att reglera skulder som uppkommit i sådan verksamhet. Det kan trots detta uppstå behov för företagaren att ha rätt till ekonomiskt bistånd till sin försörjning och livsföring i övrigt i akuta situationer, eller om hen måste få skälig tid att avyttra företaget.

Driver företagaren en rörelse som inte lönar sig och ansöker om bistånd för sin försörjning eller livsföring i övrigt, kan ansökan avslås. Den enskilde ska antingen ta ut avtalsmässig lön eller ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. Med avtalsmässig lön avses inkomst som vid varje tillfälle minst motsvarar lägsta A-kasseersättning.

Att tänka på

Uppgift om registrering/avregistrering kan fås från patent- och registreringsverket alternativt skatteverket.

Om företagare har uppburit aktivitetsstöd från arbetsförmedlingen kan det finnas

skäl att utreda om det finns utsikter att företaget ger inkomster inom snar framtid och bevilja ekonomiskt bistånd under tiden.

Ansökan från sökanden med fria yrken såsom exempelvis konstnärer, författare, artister och frilansarbetare om försörjningsstöd eller annat ekonomiskt bistånd ska prövas på samma sätt som för andra hel- eller deltidsarbetslösa och samma krav på motprestation ska ställas.

Intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV)

Fotboja förekommer som påföljd vid korta straff och dels som ett led i frigivningsförberedelserna. Personer som avtjänar straff med fotboja jämställs med frivårdsklient och har exempelvis rätt att fortsätta uppbära pension eller sjukpenning, dock inte ersättning från A-kassa. Om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt har individen rätt till ekonomiskt bistånd från kommunen till sin försörjning under verkställigheten med fotboja.

Ekonomiskt bistånd till eventuella merkostnader på grund av intensivövervakningen, såsom avgifter, telefoninstallation eller resor till och från aktiviteter, ska inte beviljas då dessa bekostas av kriminalvårdsmyndighet.

Vid IÖV-utsluss är individen fortfarande inskriven i anstalt och har inte rätt till ekonomiskt bistånd för sin försörjning, utan reglerna för inskrivna inom kriminalvården gäller.

Konfliktberörda

Person berörd av arbetsmarknadskonflikt kan erhålla försörjningsstöd om konfliktersättning inte utgår samt om konfliktersättningen är för låg jämfört med gällande normer. Försörjningsstöd kan utgå om konflikten är laglig.

Kontraktsvård

Kontraktsvård är ett alternativ till fängelse som innebär att den dömda får genomgå missbruksbehandling där kriminalvården och socialtjänsten upprättar en gemensam behandlingsplan. Kriminalvården har kostnadsansvar för behandling fram till tänkt dag för villkorlig frigivning.

Vid behandling på institution står kriminalvården för alla kostnader till vårdgivaren i samband med placeringen såsom fickpengar, drogkontroller, sjukvårdskostnader, resor, klädustrustning, fritids- och sportutrustning och hygienartiklar. I dessa fall ska försörjningsstöd/ekonomiskt bistånd inte beviljas.

Om behandlingen sker i öppenvård bekostar kriminalvården enbart den behandling och kontroll som följer av behandlingsplanen.

Kriminal- och/eller rättspsykiatrisk vård

För person som är inskriven inom kriminalvården ska kriminalvårdsmyndigheten svara för alla kostnader under verkställighetstiden med undantag för den enskildes

kostnader i form av hyra och andra kostnader för boende samt uppehålle under frigivningspermission. Vägledande vid prövning ska vara den sökandens hyresförhållande, straffets längd, egen förmåga att betala hyra eller del av hyra samt rehabiliteringsaspekten. Det är viktigt att få veta om den sökande får bo kvar efter frigivning. Vid strafftid högst sex månader kan ekonomiskt bistånd till hyra beviljas om det är olämpligt eller omöjligt att hyra ut lägenheten i andra hand. I fall den sökande hyr andrahandslägenhet eller inneboenderum kan bistånd beviljas om hyresrätten kvarstår efter frigivningen.

Om hyresavtal sägs upp kan det bli aktuellt med bistånd till kostnad för förvaring av bohaget. Denna kostnad bör ses i förhållande till kostnad för nyanskaffning av möbler och husgeråd i kombination med förvaring av en mindre del personliga lösören.

Viktigt att informera den enskilde om vad som gäller.

Personer med psykisk ohälsa

När det gäller personer med svår psykisk ohälsa och beteendemässiga störningar måste socialtjänsten utreda de grundläggande problemen innan socialtjänsten tar ställning till hur socialtjänsten på bästa sätt kan stärka den enskildes framtida försörjningsförmåga. I arbetet med personer med svår psykisk ohälsa är det nödvändigt att efter samtycke från den enskilde samverka med socialpsykiatri och Regionen.

SIP, **samordnad individuell plan** bör i alla dessa ärenden genomföras för att stärka individens möjlighet att påverka sin situation samt för att utreda individens fulla stöd behov.

TRIS, **tidig rehabilitering i samverkan** bör efter samtycke från individen ske för att rätt insats till rätt person vid rätt tillfälle skall kunna säkerställas.

Den psykiska ohälsan kan även utgöra ett hinder att betala sina räkningar. Utifrån att inte försätta individen i bostadslöshet eller med elen avstängd kan det vid behov vara bra att betala hyran och elen direkt till fordringsägarna.

Personer med missbruksproblem

De allmänna reglerna om möjligheten att ställa krav på biståndssökande kan inte i samma utsträckning användas för människor som har allvarliga missbruksproblem. Vägrar dessa personer helt eller i stor utsträckning att medverka i socialtjänstens arbete för att utarbeta en arbetsplan eller att göra en utredning så kan detta dock utgöra grund för att reducera biståndet. Detta för att man då kan anse att individen inte gör vad den kan för att i framtiden kunna bidra till sin egen försörjning och därför inte följer arbetslinjen.

I många fall utgör missbruket ett hinder för den enskilde att försörja sig genom arbete. Humanistiska nämndens främsta uppgift i dessa fall är att komma till rätta med missbruket genom behandlingsinsatser, personligt stöd, hjälp till utbildningar

och andra åtgärder. Det kan i det enskilda fallet innebära att det ställs kompletterande krav till att vara aktivt arbetssökande för att erhålla ekonomiskt bistånd.

I samråd med den enskilde bör det upprättas ett kontrakt/handlingsplan/arbetsplan i vilket det framkommer vilka krav som ställs på respektive part samt vad konsekvenserna av att bryta kontraktet blir.

Missbruket kan även utgöra ett hinder att betala sina räkningar. Utifrån att inte försätta individen i bostadslöshet eller med elen avstängd kan det vid behov vara bra att betala hyran och elen direkt till fordringsägarna.

Krav på deltagande i praktik eller arbetsträning enligt 4 kap 4 § SoL kan tillämpas på personer med lindrigare missbruksproblem men ska inte ersätta vård och behandling för missbruk. Däremot kan deltagande vara förebyggande vid begynnande missbruk eller utgöra komplement till andra insatser mot missbruket. De krav som ställs ska vara relevanta och sakligt grundade på behov av kompetensutveckling. Kravet på deltagande i en viss praktik eller arbetsträning ska alltid föregås av ett övervägande av om den enskildes medverkan vid en denna arbetsplats är lämplig.

Arbetsmetodik gällande personer med missbruksproblem

Handläggare inom försörjningsstöd har kontakt med sina klienter en gång per månad i samband med handläggning av ansökan om försörjningsstöd. Vid behov ska ekonomihandläggare samråda med missbrukshandläggare. Om behov uppstår ska trepartsmöte ordnas.

Vårdplan upprättas av missbrukshandläggare i samråd med den enskilde och gäller en tidsperiod på 3-4 månader. Därefter följs vårdplanen upp och vid behov revideras. Att följa vårdplanen innebär att insatser och delmål ligger på en för klienten rimlig nivå. Om klienten inte fullföljer upprättad vårdplan kan insatsen avslutas och rätten till ekonomiskt bistånd kan ifrågasättas.

När det gäller personer med påvisbart pågående missbruk kan försörjningsstödet avslås eller reduceras om det är uppenbart att biståndet inte används till avsett ändamål.

Samhällstjänst

Samhällstjänst är en dom till skyddstillsyn med föreskrift att utföra oavlönat arbete hos ideella föreningar, organisationer eller kyrkor och är ett alternativ till fängelse. Samhällstjänst ska utföras under den dömdes fritid, t.ex. kvällar eller veckoslut under kontroll av frivårdsmyndigheten. Den dömden kan behålla sitt ordinarie arbete eller studier eller vara aktivt arbetssökande. Det faktum att en bidragssökande person är dömd till samhällstjänst ska inte påverka socialtjänstens krav på den sökande att stå till arbetsmarknadens förfogande på heltid och även delta i praktik.

Sjuka/sjukskrivna

För att arbetsoförmåga vid sjukdom ska godkännas ska en person ha relevant läkarutlåtande som styrker oförmåga att arbeta eller delta i arbetssökaraktiviteter, helt eller delvis. Det är inte sjukdomen i sig som bedöms utan arbetsförmågan. Arbetslösa som är sjuka ska om det utifrån medicinskt utredning bedöms lämpligt erbjudas rehabiliterande insatser. Den enskilde skall medverka i planering vars syfte är att den enskilde blir arbetsför.

Insatser ska erbjudas i form av samverkan med läkare, vårdcentral, psykiatrimottagning och Försäkringskassa. Den som inte kan arbeta på grund av sjukdom ska erbjudas arbetsrehabilitering till lämpligt arbete eller motiveras ansöka om sjukersättning

Studerande

Utgångspunkten är att vuxenstuderande inte står till arbetsmarknadens förfogande och därför inte är berättigade till försörjningsstöd.

Vuxenutbildning ska finansieras genom det statliga studiemedelssystemet. Rätt till bistånd under studietid föreligger inte.

Försörjningsstöd enligt fastställda riktlinjer och normer kan utgå till barn och ungdom som behöver det för att kunna fullfölja grund- och gymnasieskola. För studier på eftergymnasial nivå ska försörjningsstöd normalt inte utgå, om sökanden är arbetsför.

Från huvudregeln kan undantag göras för vissa akuta situationer och då synnerliga skäl föreligger. Här avses exempelvis då studierna har ett rehabiliterande syfte och studiemedel sökts men inte beviljats, personer med partiella studiehinder på grund av sjukdom eller handikapp. Samma regel gäller för studerande där studierna klassas som arbetsmarknadsåtgärd och bidrag från Arbetsförmedlingen eller motsvarande utgår.

Om en person i undantagsfall, efter individuell behovsprövning, beviljas försörjningsstöd av socialtjänsten för vuxenstudier ska denne ändå alltid söka studiemedlets bidragsdel.

Om ekonomiskt bistånd beviljas av socialtjänsten för studier ingår även rimlig kostnad för böcker och annat studiematerial i biståndet. Möjligheten att köpa begagnade läromedel ska undersökas och utgångspunkten ska vara vad studerande i allmänhet har möjlighet att bekosta.

Studerande under studieuppehåll

För att ha rätt till försörjningsstöd ska studerande kunna visa att de i god tid sökt feriearbete då inkomstbortfallet är en förutsägbar situation. Den studerande ska själv under terminen planera för sommaruppehållet, vara aktivt arbetssökande och i god tid anmäla sig till arbetsförmedlingen.

Studiemedlen är avsedda att täcka levnadskostnaderna och studiematerialet för den studerande till och med den dag terminen slutar enligt studiemedelsbeslutet. Först därefter inträder rätt till försörjningsstöd. Högskolestuderande har inget uppehåll mellan höstterminen och vårterminen och ska därför inte beviljas försörjningsstöd för studieuppehåll då. För övriga studerande se studiemedelsbeslut.

För de akuta situationer som kan uppstå under sommarferier då studiemedel inte utgår gäller reglerna i 4 kap 4 § nämnden har rätt att kräva deltagande i praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet för studerande som under studieuppehåll behöver försörjningsstöd. Även denna hjälp är individuellt behovsprövad.

Ungdomar

Studerande i gymnasieskolan (även ungdomar över 18 år) som bor hos föräldrarna räknas in i familjen vid prövning av behov av försörjningsstöd.

Kostnad för eget boende beviljas endast i undantagsfall om särskilda sociala skäl föreligger. Ungdomarna förutsätts bo kvar hos föräldrarna tills de har sådana inkomster att de klarar eget boende.

Ungdomar under 21 år som går i skolan

Föräldrarna har enligt föräldrabalken försörjningsskyldighet för ungdomar som går i skolan till dess den unge fyller tjuguetta år. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning.

Studerande i gymnasieskola, även över 18 år, som bor hos föräldrarna räknas in i familjen vid socialbidragsprövningen. (Se även under punkten Arbetslös ungdom)

Ungdomar som studerar och är berättigade till underhållsstöd har möjlighet att få fortsatt underhållsstöd från 18 år till fyllda 20 år. Viktigt att tänka, att den som är 18 år måste själv ansöka om underhållsstöd. Ett motsvarande särskilt bidrag finns för barn till ensamstående adoptivföräldrar. Ansökan om förlängt underhållsstöd eller särskilt bidrag för barn till ensamstående adoptivföräldrar görs hos Försäkringskassan.

För nyanlända invandrare över 16 år gäller särskilda regler om rätt till grundläggande svenskundervisning för invandrare, SFI-grund enligt regler i SFS 1986:159 och SFS 1986:207.

Värnpliktiga

Som grundregel utgår inte försörjningsstöd till värnpliktiga. Deras behov tillgodoses av andra bidrag. Från grundregeln kan undantag göras för vissa akuta situationer och då synnerliga skäl föreligger. Det ska uppmärksammas att familjebidrag för värnpliktig söks hos Försäkringskassan.

Växelvís boende/delad praktisk vård

I de fall då föräldrar vid en separation har gemensam vårdnad om barnet/barnen bor växelvis hos föräldrarna, kan underhållsstöd utgå till båda eller någon av dem. Barnbidraget kan utgå till en eller båda föräldrarna och räknas då som inkomst.

Vid normberäkning fördelas sedan kostnaden för barnet/barnen utifrån hur lång tid det/de vistas hos de båda föräldrarna.

Äldre

Ålderspensionärer har som regel sin försörjning tryggad genom den allmänna försäkringen. Kompletterande försörjningsstöd kan utgå för att uppnå skälig levnadsnivå för äldre invandrare som ännu inte har fått ålderspension eller äldreförsörjningsstöd, samt ålderspensionär med låg pension.

Den som har fyllt 61 år ska inte tvingas att utnyttja den möjlighet som finns att göra förtida uttag på ålderspensionen.

Den som fyllt 61 år och påbörjat förtida uttag av ålderspensionen ska hänvisas till arbetsförmedlingen och vara aktivt arbetssökande för att rätten till kompletterande försörjningsstöd skall utredas. Detta då personer med förtida uttag av ålderspension inte har rätt till bostadstillägg.

Utländska medborgare från Norden ~~eller Storbritannien~~

Dessa jämställs vid bedömning av rätt till försörjningsstöd med svenska medborgare.

Personer med uppehållstillstånd

Utländska medborgare med uppehålls- och arbetstillstånd i Sverige och som vistas här har samma rätt till bistånd som svenska medborgare. Utländsk medborgare som söker ekonomiskt bistånd ska alltid kunna uppvisa beslut om uppehålls- och arbetstillstånd.

Personer utan uppehållstillstånd

Utländska medborgare som tillfälligt befinner sig i Sverige till exempel turister eller affärsresande har enbart rätt till bistånd i en nödsituation. Det bistånd som eventuellt blir aktuellt är ersättning för en biljett till hemlandets ambassad och bidrag till uppehållet till dess hemresan kan ske. De är således inte berättigade till bistånd till medicinsk vård. I första hand bör sådana sökanden hänvisas till polisen eller till det egna landets ambassad.

Ansöker individen inte om uppehållstillstånd kan det möjligen bli aktuellt med bistånd i avvaktan på avvisning eller utvisning. Ansökan från en person som saknar hemvist i landet prövas av vistelsekommunen.

Asylsökande

Asylsökande ska alltid hänvisas till Migrationsverket som beviljar bistånd i form av dagersättning enligt lag om mottagande av asylsökande. Detta gäller oavsett om den asylsökande vistas på förläggning eller hos släkting i kommunen.

I vissa fall ska kommunen betala ut dagersättningen enligt LMA. Det gäller personer som ansökt om uppehållstillstånd på grund av anknytning och som får vistas i Sverige medan deras ansökan om uppehållstillstånd prövas (1 § 1 stycket 3, 3 § 4 stycket LMA).

Det gäller även personer som beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd och som inte är folkbokförda i Sverige, om de vistas i kommunen. Då ska den kommun där personen bor betala ut dagersättningen i avvaktan på att Migrationsverket kan ta över ansvaret (1 § 1 stycket 2 och 3 a § LMA).

En kommun har rätt att få ersättning från Migrationsverket för det bistånd som kommunen har betalat ut enligt 23 § LMA (se närmare förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.). Det gäller inte bara dagersättningen, utan kan också gälla andra och betydande extraordinära kostnader. Kommunen ansöker hos Migrationsverket om sådan ersättning. Kommunens yttersta ansvar enligt 2 kap. 1 § SoL gäller även personer som omfattas av LMA. Om en person som omfattas av LMA ansöker om bistånd för behov som inte täcks genom LMA, måste kommunen pröva den enskildes ansökan enligt bestämmelserna om rätten till bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL. Begravningskostnader är ett exempel på ett sådant behov.

EU-medborgare

För en EU-medborgare gäller särskilda regler som innebär att kravet på uppehållstillstånd enligt utlänningslagen inte gäller för dem under vissa förutsättningar. Bestämmelser om uppehållsrätt, som reglerar EU-medborgares rätt att vistas i landet, finns i utlänningslagen och utlänningsförordningen. Reglerna om uppehållsrätt omfattar även medborgare från EES-länder, Island, Norge och Liechtenstein.

Reglerna om uppehållsrätt är endast tillämpliga på sådana EU-medborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den de själva är medborgare i och därigenom utnyttjar den fria rörligheten.

Med uppehållsrätt avser en rätt för EU-medborgare och deras familjemedlemmar att vistas i Sverige mer än tre månader utan uppehållstillstånd under vissa förutsättningar.

EU-medborgare har uppehållsrätt om hen:

- Är arbetstagare eller egen företagare i Sverige
- Har kommit till Sverige för att söka arbete och har en verklig möjlighet att få en anställning.

- Är inskriven som studerande vid en erkänd utbildningsanstalt i Sverige och enligt en försäkrans om detta har tillräckliga tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning samt har en heltäckande sjukförsäkring för sig och sina familjemedlemmar som gäller i Sverige

Yrkesverksamma personer: en EU-medborgare som har uppehållsrätt har samma rätt till ekonomiskt bistånd som svenska medborgare. För rätt till bistånd krävs det självklart att övriga krav enligt 4 kap 1 § SoL är uppfyllda. Upphållsrätten finns så länge villkoren är uppfyllda. En EU-medborgare som har vistats lagligt i Sverige utan avbrott under minst fem år har permanent uppehållsrätt.

Arbetslösa personer: EU-medborgare har uppehållsrätt om hen är arbetssökande i Sverige med verklig möjlighet att få anställning. Enligt EG-rättslig praxis har den arbetssökande i regel rätt att vistas sex månader i medlemsstaten för att söka arbete. Vad gäller socialt bistånd till personer som är arbetssökande har dessa enligt EG-rätten ingen rätt till skydd men däremot har de möjlighet att få stöd enligt socialtjänstlagen.

Vistelsebegreppet och socialtjänstens regler om kommunens yttersta ansvar samt den enskildes rätt till bistånd innebär att en individuell prövning måste göras om bistånd ska utgå och i vilken omfattning.

En arbetssökande EU-medborgare har i regel inte rätt till försörjningsstöd. En individuell bedömning måste alltid göras i det enskilda fallet, där hänsyn bl.a. ska tas till vistelsetidens längd och avsikten med vistelsen.

Personer med rätt till arbetslöshetsersättning: För personer med rätt till arbetslöshetsersättning enligt hemlandets regler finns möjlighet att under tre månader ta med sig denna ersättning till det land man tillfälligt vistas. Kommunen måste från fall till fall bedöma om, och i så fall i vilken omfattning bistånd ska utges.

Icke yrkesverksamma personer: vidare har vissa studerande och personer, t.ex. pensionärer, som har tillgångar för sin och sina familjemedlemmars försörjning och en heltäckande sjukförsäkring uppehållsrätt. En EU-medborgare, som lagligen vistas i Sverige vid biståndsbedömningen, ska i princip behandlas på samma sätt som en svensk medborgare under samma förutsättningar.

Tillfällig vistelse: EU-medborgare som tillfälligt vistas i Sverige, t.ex. som turist eller affärsresande och som inte har något arbete i Sverige och inte heller har för avsikt att arbeta i Sverige ska vid ekonomiska problem i första hand hänvisas till det egna landets ambassad eller konsulat. Kommunen är skyldig att pröva biståndsbehovet och i de fall behovet inte kan tillgodoses på annat sett föreligger det i princip rätt till ekonomiskt bistånd. Det yttersta ansvaret skulle i det enskilda fallet kunna ge den enskilde matpengar samt en biljett hem.

Observera att den underrättelseskyldighet till polisen som föreligger enligt 7 kap. 1 § utlänningsförordningen omfattas inte EU-medborgare med uppehålls rätt.

Utländska medborgare i övriga fall

Utländska medborgare som inte är medborgare i EU-land eller Norden och som tillfälligt befinner sig i Sverige har i princip rätt till bistånd i en nödsituation.

Gäststuderande utan deltidsarbetstillstånd har i princip inte rätt till försörjningsstöd.

Undantag är akuta situationer t.ex. oplanerat avbrott i understödet från hemlandet.

Anvisningar för handläggningen

Utbetalning av försörjningsstöd

Försörjningsstöd ska med få undantag betalas kontant. Med kontant utbetalning jämfälls här utbetalningar till bankkonto, bankgiro/postgiro eller på talong. Endast efter noggrann individuell prövning och i speciella situationer kan rekvisition användas.

Försörjningsstödet ska normalt utbetalas direkt till den enskilde. Eventuellt bistånd till skulder (barnomsorg, hyra, el) ska utbetalas direkt till borgenären.

Återkrav av försörjningsstöd

Försörjningsstöd som lämnas med stöd av 4 kap 1 § SoL är den enskilde i princip inte skyldig att betala tillbaka. Men om försörjningsstödet lämnas som förskott på förmån/ersättning eller till person som är indragen i arbetskonflikt har Ekonomi- och vuxenheten rätt att kräva tillbaka bidraget. En förutsättning är att bidraget gäller samma tidsperiod som förmånen.

Återkrav gäller alltså:

- I avvaktan på ersättning från A-kassa (sökanden är självförsörjande efter att ersättning kommer igång)
- Lön från arbete under studieuppehåll; förskott ska beaktas i avvaktan på ersättning från A-kassa (gäller studerande)
- Ekonomiskt bistånd beviljat enligt 4 kap 2 § SoL med villkor om återbetalning.

För framtida ersättningar från Försäkringskassa ska framställan om återbetalning skickas dit enligt SFB.

I de fall återkrav av utgivet försörjningsstöd ska ske enligt 9 kap 2 § SoL ska den sökanden underrättas om detta redan när försörjningsstödet beviljas samt skriva under återkravet.

Krav om återbetalning enligt 9 kap 1 § SoL kan även ske om någon erhållit för

mycket försörjningsstöd genom att lämna felaktiga uppgifter eller underlåtit att lämna uppgifter. Även om denne inte har haft något uppsåt, men borde ha insett att summan var felaktig, kan beloppet återkrävas. Misstanke om bedrägeri ska polisanmälas. Bestämmelsen i 9 kap innebär emellertid inte att återbetalningsskyldigheten alltid kan göras gällande.

Förutom i de situationer som finnas angivna i 9 kap 3 § SoL (talan väcks vid Förvaltningsrätten) kan det bli frågan om att medge eftergift enligt 9 kap 4 § SoL när det kan antas bidra till individens fortsatta rehabilitering eller när återbetalning kan bedömas inverka negativt på ett uppnått behandlingsresultat.

Överskott

Vid ekonomisk beräkning upprättas en beräkning 2 månader bakåt i de fall sökanden inte varit aktuell under en 3-månadersperiod. Om dessa beräkningar bakåt i tiden visar på ett överskott, ska överskottet föregående månad räknas som inkomst innevarande period.

Högre krav på att spara överskott kan göras på individer som haft ekonomiskt bistånd tidigare och bedöms ha vetskap om riktlinjer och krav som ställs från socialkontorets sida.

Individer som haft vetskap att deras inkomst kommer att förändras, minska, kommer att ta slut bör ha kunnat planera sin ekonomi så att behov av ekonomiskt bistånd kunnat undvikas. Så som individer som haft en AVA, studerat, deltagit i Etableringsprogrammet, blir uppsagd från arbetet, haft föräldrapenning, mm.

Om synnerliga skäl föreligger, för sökanden ovanligt höga inkomster, försäljning av fastighet, vinster etc. kan hänsyn tas till överskott som uppkomna tidigare.

Ekonomiskt överskott under pågående försörjningsstöd ska överflyttas till nästa perioder tills överskottet är noll kronor, om inte synnerliga skäl föreligger. Individuell prövning görs.

Nödprövning

Beslut om akut bistånd ska i möjligaste mån föregås av en utredning och prövning.

Även om tiden är knapp bör följande överväganden göras:

- är det en akut nödsituation
- finns barn i familjen
- finns sjukdom eller medicinska problem hos den sökande som skulle förvärras eller hen inte får hjälp
- har den sökanden sociala problem som medför svårigheter att ta eget ansvar för sin situation
- känner den sökande till socialtjänstens normer och beräkningsgrunder och har hen tidigare fått information om dem
- kan den sökande få hjälp av familj eller vänner

- är behovet återkommande trots egen försörjning

Bistånd till personer som regelmässigt har egna inkomster över riksnorm ska prövas restriktivt och endast beviljas för att avvärja en akut nödsituation.

Ibland kan matrekvisition vara lämpligt bistånd. Denna möjlighet ska tillämpas mycket restriktivt. Det kan vara så att man inte hinner få tillgång till biståndet under samma dag och behovet kan inte vänta. Då kan matrekvisition vara lämpligt bistånd. Delegation på att skriva ut matrekvisition enligt norm och riktlinjer har handläggaren.

Förlust av pengar p.g.a. stöld eller tappad plånbok ersätts inte förutom med sådant bistånd som är nödvändigt för att undvika en nödsituation.

För övrigt hänvisas till sökandens hemförsäkring samt möjligheter till avbetalning av uppkomna skulder. Polisanmälan ska uppvisas.

Budget- och skuldrådgivning

Syftet med hushållsekonomisk rådgivning är att stärka hushållens resurser och möjligheter att leva ett självständigt liv.

I arbetsuppgifterna ingår:

- ge råd och stöd i ärenden enligt skuldsaneringslagen
- strukturera ekonomin och ge förslag på hushållsbudget
- se över skuldsituationen
- söka lösningar mellan den skuldsatte och dennes fordringsägare i ärenden där skuldsanering inte är tillämplig
- råd i budget- och skuldfrågor i förebyggande syfte
- ge allmänt utformad information om budgetrådgivning och
- skuldsanering till allmänheten i olika sammanhang.

Referenser

~~Allmänna råd om ekonomiskt bistånd SOSFS 2013:1~~

~~Beaktande av barnperspektiv vid handläggning av ekonomiskt bistånd. En fallstudie av tre socialförvaltningar 2015~~

~~Ekonomiskt bistånd Handbok för socialtjänsten 2013~~

~~Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten 2015~~

~~Instruktion för registrering av ekonomiskt bistånd För handläggare av och ansvariga för ekonomiskt bistånd 2017~~

~~Jobbstimulans inom ekonomiskt bistånd 2016~~

~~Kartläggning av socialtjänstens arbete med ekonomiskt bistånd ur ett jämställdhetsperspektiv 2018~~

13

§ 15

KS 2023/26

Detaljplan för Fagerhult 2:219, Vagnhärads torg, Trosa kommun

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige att anta förslag till ny detaljplan för Fagerhult 2:219, Vagnhärads torg.

Ärendet

Fagerhult 2:219 är centralt belägen vid Vagnhärads torg och inrymmer idag olika typer av handel- och restaurangverksamheter. Hemköp finns etablerade inom fastigheten men behöver expandera. Mot bakgrund av det har planarbete påbörjats i Lånesta för att möjliggöra detta på annan plats. Kommunen har haft en dialog med HSB om en fortsatt etablering inom kommunen samt att möjliggöra en fortsatt utveckling av Vagnhärads torg.

Trosa kommun har sedan flera år tillbaka arbetat med att förädla och vidareutveckla Vagnhärads torg. Genom kommunens förvärv av Fagerhult 2:219 har en omvandling av torget möjliggjorts samtidigt som bostäder byggts runt torget. I och med Hemköps flytt ges nya förutsättningar för utveckling av torgmiljön och att ytterligare stärka området med bostäder. En fortsatt utveckling av Vagnhärads torg har stöd i kommunens översiktsplan. Ett förslag till ny detaljplan har arbetats fram vilket möjliggör ett nytt bostadskvarter med lägenheter i fyra byggnader. Tre av dessa är sammanbyggda och i bottenvåningarna mot Vagnhärads torg möjliggörs lokaler. Primärt förs en diskussion med Region Sörmland om att etablera en vårdcentral invid torget.

Detaljplanen möjliggör för tredimensionell fastighetsbildning för att möjliggöra en uppdelning av ägandet när det gäller kommersiella lokaler och bostäderna.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-02-13.

Samhällsbyggnadsnämnden 2022-12-06, § 83.

Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott 2022-11-22.

Tjänsteskrivelse med bilagor från samhällsbyggnadschef Mats Gustafsson och planchef Linda Axelsson 2022-10-28.

Kopia till:

Kommunfullmäktige

§ 83

SBN 2021/24

Antagande – detaljplan för Fagerhult 2:219, Vagnhärads torg, Trosa kommun

Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden godkänner förslag till granskningsutlåtande.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

2. Kommunfullmäktige att anta förslag till ny detaljplan för Fagerhult 2:219, Vagnhärads torg.

Ärendet

Fagerhult 2:219 är centralt belägen vid Vagnhärads torg och inrymmer idag olika typer av handel- och restaurangverksamheter. Hemköp finns etablerade inom fastigheten men behöver expandera. Mot bakgrund av det har planarbete påbörjats i Lånesta för att möjliggöra detta på annan plats. Kommunen har haft en dialog med HSB om en fortsatt etablering inom kommunen samt att möjliggöra en fortsatt utveckling av Vagnhärads torg.

Bedömning

Trosa kommun har sedan flera år tillbaka arbetat med att förädla och vidareutveckla Vagnhärads torg. Genom kommunens förvärv av Fagerhult 2:219 har en omvandling av torget möjliggjorts samtidigt som bostäder byggts runt torget. I och med Hemköps flytt ges nya förutsättningar för utveckling av torgmiljön och att ytterligare stärka området med bostäder. En fortsatt utveckling av Vagnhärads torg har stöd i kommunens översiktsplan.

Ett förslag till ny detaljplan har arbetats fram vilket möjliggör ett nytt bostadskvarter med lägenheter i fyra byggnader. Tre av dessa är sammanbyggda och i bottenvåningarna mot Vagnhärads torg möjliggörs lokaler. Primärt förs en diskussion med Region Sörmland om att etablera en vårdcentral invid torget. Detaljplanen möjliggör för tredimensionell fastighetsbildning för att möjliggöra en uppdelning av ägandet när det gäller kommersiella lokaler och bostäderna. Utifrån inkomna yttranden har slutliga revideringar gjorts och detaljplanen föreslås nu antagas.

Planen har handlagt med ett standardförfarande.

Ärendets beredning

Samhällsbyggnadsnämnden arbetsutskott 2022-11-22.

Tjänsteskrivelse med bilagor från samhällsbyggnadschef Mats Gustafsson och planchef Linda Axelsson 2022-10-28.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadskontoret

Linda Axelsson

Planchef

0156-520 37

linda.axelsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2022-10-28

Diarienummer

SBN 2021/24

Antagande - detaljplan för Fagerhult 2:219, Vagnhäradstorg, Trosa kommun

Förslag till beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden godkänner förslag till granskningsutlåtande.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

2. Kommunfullmäktige att anta förslag till ny detaljplan för Fagerhult 2:219, Vagnhäradstorg.

Ärendets bakgrund

Fagerhult 2:219 är centralt belägen vid Vagnhäradstorg och inrymmer idag olika typer av handel- och restaurangverksamheter. Hemköp finns etablerade inom fastigheten men behöver expandera. Mot bakgrund av det har planarbete påbörjats i Lånesta för att möjliggöra detta på annan plats. Kommunen har haft en dialog med HSB om en fortsatt etablering inom kommunen samt att möjliggöra en fortsatt utveckling av Vagnhäradstorg.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Trosa kommun har sedan flera år tillbaka arbetat med att förädla och vidareutveckla Vagnhäradstorg. Genom kommunens förvärv av Fagerhult 2:219 har en omvandling av torget möjliggjorts samtidigt som bostäder byggts runt torget. I och med Hemköps flytt ges nya förutsättningar för utveckling av torgmiljön och att ytterligare stärka området med bostäder. En fortsatt utveckling av Vagnhäradstorg har stöd i kommunens översiktsplan.

Ett förslag till ny detaljplan har arbetats fram vilket möjliggör ett nytt bostadskvarter med lägenheter i fyra byggnader. Tre av dessa är sammanbyggda och i bottenvåningarna mot Vagnhäradstorg möjliggörs lokaler. Primärt förs en diskussion med Region Sörmland om att etablera en vårdcentral invid torget. Detaljplanen möjliggör för tredimensionell fastighetsbildning för att möjliggöra en uppdelning av ägandet när det gäller kommersiella lokaler och bostäderna. Utifrån inkomna yttranden har slutliga revideringar gjorts och detaljplanen föreslås nu antagas.

Planen har handlagt med ett standardförfarande.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Linda Axelsson
Planchef

Bilagor

1. Länk till planområdet:

<https://www.google.se/maps/place/58%C2%B056'47.8%22N+17%C2%B029'12.2%22E/@58.9460672,17.4875739,217m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x0:0x0!8m2!3d58.9464719!4d17.4868784>

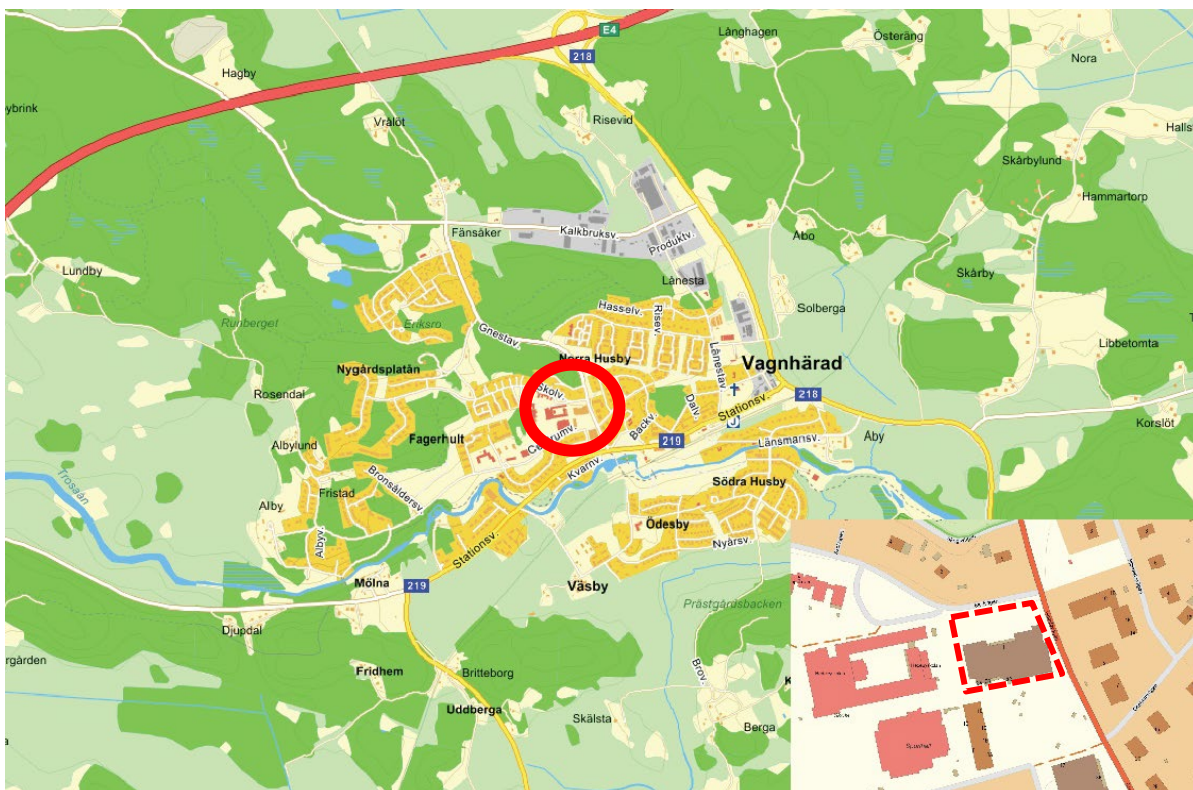
2. Planbeskrivning
3. Plankarta
4. Samrådsredogörelse

PLANBESKRIVNING

Detaljplan för Fagerhult 2:219

Trosa kommun

Upprättad i november 2022

Planområdets lokalisering i Trosa. Planområdesgräns i röstreckad linje.

INLEDNING

Planprocessen enligt Plan- och bygglagen

Detaljplanering regleras av Plan- och bygglagen 2010:900 och består av olika skeden vilka redovisas i nedanstående bild. Mellan planuppdrag och samråd arbetas en planhandling fram. Den samråds sedan med sakägare, myndigheter, föreningar m.fl. Efter samrådet redovisas och bemöts inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse och ett reviderat förslag skickas ut på granskning. Efter granskningen redovisas och bemöts inkomna synpunkter igen och ett slutligt reviderat förslag antas därefter. När detaljplanen vunnit laga kraft kan genomförandet påbörjas och planen gäller till dess att den i framtiden eventuellt ändras eller upphävs. Nedan redovisas var den här detaljplanen befinner sig i planprocessen.

Handlingar

Detaljplaneförslaget omfattar:

- Plankarta med planbestämmelser
- Planbeskrivning (*denna handling*)
- Fastighetsförteckning
- Undersökning av behovet att upprätta en strategisk miljöbedömning, 2021-09-17
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande

Övriga handlingar:

- Dagvattenutredning, Norconsult AB 2022-02-18
- Bullerutredning, Åkerlöf Hallin Akustikkonsult, 2022-03-07
- PM över geoteknisk utredning för tillbyggnad, AB Jacobson & Wimark, 1983-11-30
- Utlåtande Geoteknik, Nora Consulting Engineers, 2022-08-02
- Flyghinderanalys, Luftfartsverket, 2022-07-14

Bakgrund och syfte med detaljplanen

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2021-04-27 (SBN 2021/24) att uppdra åt Samhällsbyggnadskontoret att ta fram en ny detaljplan för Fagerhult 2:219.

Fastigheten Fagerhult 2: 219 ägs av det kommunala bostadsbolaget Trosabygdens bostäder AB och kommer att säljas till HSB Södermanland i samband med att detaljplanen vinner lagakraft. På 1960-talet var fastigheten en del av ett sammanhängande jordbrukslandskap men är sedan mitten på 1970-talet bebyggd med verksamheter. Idag utgörs fastigheten av en livsmedelsbutik där angränsande fastigheter utgörs av torg med parkering, bebyggelse i form av flerbostadshus och villabebyggelse samt skolverksamhet med idrottshall. I översiktsplanen från 2015 ingår Fagerhult 2:219 i området för Vagnhärad torgutveckling där ambitionen är att utveckla Vagnhärad torg med bostäder och verksamheter, där specifikt det norra området som Fagerhult 2:219 utgör ska undersökas för möjligheter till kombination av bostäder och verksamheter. I översiktsplanen som antagits 2021 är ambitionen att fortsätta denna utveckling för att skapa en attraktiv centrummiljö med bättre underlag för handel och service i tätorten.

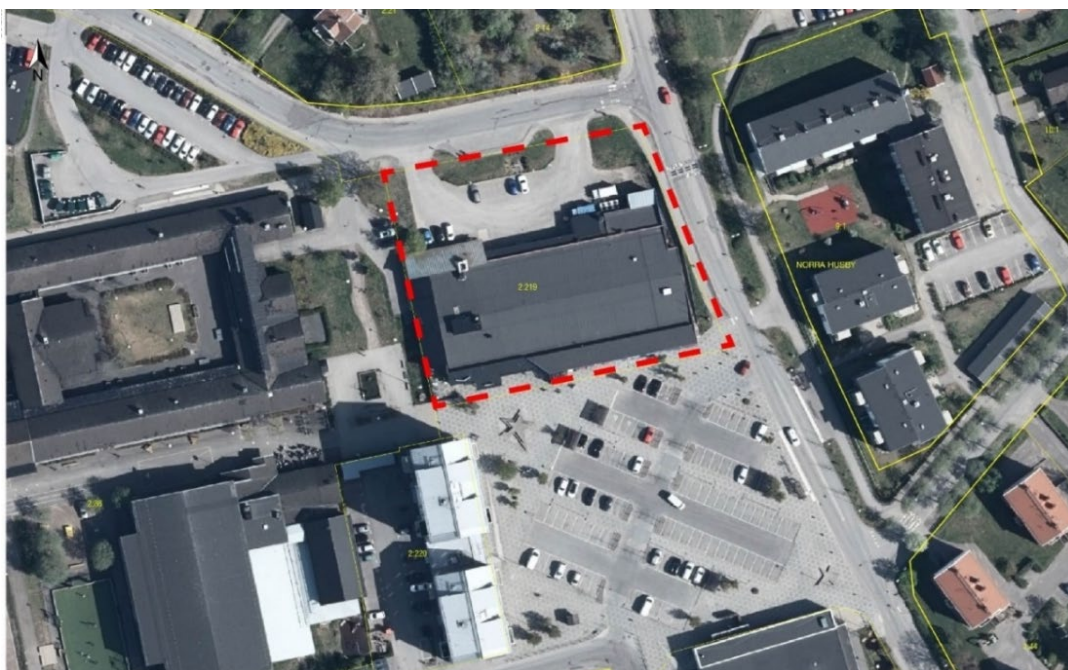
Planen syftar till att möjliggöra för flerbostadshus med lokaler i bottenvåningen i anslutning till Vagnhärad torg. Parallellt med detaljplanearbetet utreds möjligheten att etablera en ny vårdcentral/distriktssköterskemottagning i lokalerna i bottenvåningen. Detta är av högsta betydelse för kommunen i sin helhet då befolkningsunderlaget vuxit kraftigt under 2000-talet och kommunen endast betjänas av en i Trosa stad vilken byggdes under 1970-talet. I takt med att Vagnhärad växer idag samt den förväntade framtida tillväxten kopplad till Ostlänken är en ny vårdcentral samhällsviktig och även om en ny byggs även i Trosa stad bedöms detta inte vara långsiktigt hållbart för kommunen och regionen.

Plandata

Planområdet är beläget i Vagnhärad, en tätort i de mellersta delarna av Trosa kommun, beläget knappt en mil norr om centrala Trosa. Planområdet avgränsas av fastigheten Fagerhult 2:86 med skol- och idrottsverksamheter i väst, Gnestavägen i öst, Skolvägen i norr och fastigheten Fagerhult 2:10 i söder bestående av Vagnhärad torg och parkering.

Planområdet är cirka 4400 kvadratmeter stort.

Figur 1. Planområdet i röd streckad linje. Bildkälla: Lantmäteriet.

Markägoförhållanden

Fastigheten Fagerhult 2:219 ägs av Trosabygdens bostäder AB, Trobo.

Kommunala ställningstaganden

Riksintressen

Planområdet ligger inom den riksintressanta kulturmiljön Trosaåns dalgång (D46) (MB 3 kap 6 §). Detta är ett av länets mest fornlämningstätaste odlingslandskap med tätt förekommande fornlämningar kring Trosaåns dalgång. Något söder om planområdet breder ett omfattande område för riksintresset rörligt friluftsliv ut sig.

Översiktsplan

Detaljplaneförslaget stämmer överens med Trosa kommuns gällande översiktsplan där planområdet är utpekad som ett vidare utvecklingsområde för torg, bostadsbebyggelse och centrumverksamhet.

Gällande detaljplan

För Fagerhult 2:219 gäller den byggnadsplan som vann laga kraft 1971-03-06 för norra delen av Vagnhärads stationssamhälle, fastighet Husby norra 2:47 m.fl. som sedan blev Fagerhult 2:10. Detaljplanen från 1971 omfattar ett större område än vad fastigheten Fagerhult 2:219 utgör idag men användningen för nuvarande planområde är styrt till handels-, kontors-, bibliotek-, post-, bank och samlingsändamål samt mark som ej får bebyggas. Byggnadsplanen ändrades om genom beslut 1996-10-16 (akt 0488-P97/2). Genomförandetiden har gått ut.

Om föreslagen detaljplan antas och får laga kraft upphör tidigare detaljplan att gälla inom planområdet men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella planområdet.

Angränsande detaljplaner

Angränsande till Fagerhult 2:219 finns följande detaljplaner

- Detaljplan för Fagerhult 2:85 samt del av 2:86, möjliggör skola och centrum intill Fagerhult 2:219 samt bostäder och centrum intill Vagnhärad torg.
- Detaljplan för kv Norra Husby 9:1 m fl möjliggör bostäder
- Detaljplan för Fagerhult 2:96 m fl möjliggör handel och centrumfunktioner

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Enligt plan- och bygglagen och miljöbalken ska det till en detaljplan som bedöms medföra en *betydande miljöpåverkan* på miljön, hälsan och hushållningen med mark, vatten och andra resurser genomföra en *strategisk miljöbedömning* genom att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Kommunen gör den sammanvägda bedömningen att detaljplanen inte antas medföra betydande miljöpåverkan som avses i miljöbalkens 6 kap, med beaktande av miljöbedömningsförordningen (2017:955) 2 §. En miljökonsekvensbeskrivning, enligt 4 kap 34§ PBL behöver därför inte upprättas. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Länsstyrelsen framför för vidare planarbete att planområdet ligger inom riksintresse för kulturmiljövården *Trosaåns dalgång* och att påverkan på riksintresset ska utredas inom ramen för detaljplan. Vidare anser Länsstyrelsen att ny bebyggelse ska anpassas till riksintresset och rådande stads- och landskapsbild, platsens kulturvården och intresset av en god helhetsverkan i enlighet med 2 kap 6 § PBL vad gäller skala, placering, gestaltning, material- och kulörval. Detaljplanen bidrar på så vis till att nå det nationella arkitekturpolitiska målet *Gestaltad livsmiljö* samt miljömålet *God bebyggd miljö*. Länsstyrelsen ser positivt på att bostadskvarteren ska ha lokaler i bottenvåningen som bidrar till en förstärkning av Vagnhärad torg som offentligt rum.

FÖRUTSÄTTNINGAR OCH FÖRÄNDRINGAR

Natur och kultur

Mark och vegetation

Planområdet är flackt men har schaktats för att kunna inrymma en större livsmedelsbutik. Vegetationen består av enstaka gräsytor.

Geotekniska förhållanden

Markytan sluttar svagt nedåt mot söder (nivåskillnad ca 0,5 m) i den västra delen av fastigheten där det byggdes en tillbyggnad 1983.

Enligt SGU:s jordartskarta består planområdet av glacial lera (mörkgul) och omgivande mark består av postglacial lera (ljusgul) och sandig morän (ljusblå). Skattat jorddjup till berg är 10–20 meter inom planområdet. Det geotekniska utlåtandet (Nora Consulting Engineers) bekräftar detta. Leran är genomgående fast och kraftigt överkonsoliderad. Moränen är upptill finkornig (siltig, sandig) och fastlagrad.

Grundvattenytan i borrpunkt 4 låg på nivån +4,3 (5 m under markytan).

Figur 2 Utdrag från SGU:s jordartskarta. Källa: SGU. Röd streckad linje är ungefärligt planområde.

När befintlig byggnad byggdes till på 80-talet togs ett geotekniskt PM fram för tillbyggnaden (AB Jacobson & Wimark). Grundläggningen av befintlig byggnad var enligt den uppschaktade inspektionsgropen utförd med en 0,5 m tjock betongplatta lagd på 0,25 m tjock grusfyllning på lera. PM:et föreslog att tillbyggnaden genomgående kunde utföras direkt i mark på tjälfri nivå. Schakter för grund och ledningar kan i fyllning och lera utföras med praktiskt taget vertikal slänt (lutning ca 3:1).

Det har tagits fram ett geotekniskt utlåtande för föreslagen detaljplan (Nora Consulting Engineers) som fastställer att hela den aktuella ytan är exploaterad i omgångar och utgörs av hårdgjorda ytor och befintlig byggnad. Under asfalten och plattorna finns fyllnadsmassor med varierande sammansättning och mäktighet. Under fyllningen ligger lager av torrskorpelera. Över större delen av fastigheten ligger torrskorpan på friktionsjord. I den södra och särskilt den sydvästra delen förekommer lager av lös lera. Fyllningen utgörs troligen av grusig sand men även andra material förekommer som kross och humusaktig torrskorpelera. Fyllnadslager är sammanhängande över området och med relativt liten mäktighet ca 0,3 – 1,3 m. Torrskorpelera finns över hela området och har en mäktighet på ca 1,5 - 2,5 m (3 m). Lös lera underlagrar torrskorpa. Inom fastigheten är lager av lös lera upp till ca 2 m mäktigt. Mäktigheten ökar mot sydväst och är upp till 10 m på grannfastigheten. Den lösa leran är varvig och med enstaka siltskikt. Odränerad okorrigerad skjuvhållfasthet ligger på ca 20 kPa enligt laboratorieanalys vid tidigare undersökningar. Friktionsjorden under leran har inte undersökts men bedöms bestå av siltig sandig morän ovan berg.

För föreslagen bebyggelse anger det geotekniska utlåtandet att med hänsyn till risk för

sättningskador och stabilitetsbrott begränsas uppfyllnadshöjd till ca 2 m över aktuell yta – särskilt delen i sydväst där lös lera förekommer. Högre uppfyllnader kräver särskild utredning. Med hänsyn till risk för stabilitetsbrott begränsas djup för schakt till 2 m under nuvarande markyta. Schaktslänter får inte utföras brantare än 1:1. Djupare schakter kräver särskild utredning och någon form av stödkonstruktion. Med måttliga schakter (max 2 m) och uppfyllnader (max 2 m) bedöms påverkan på grundvattenmagasin liten eller ingen.

Aktuell yta är relativt plan och bedömningen från det geotekniska PM:et är att planområdets totalstabilitet är god och att det inte förekommer någon risk för skred. Bedömning är att planerad byggnation inte äventyrar stabilitet inom planområdet. Framtida bostadsbyggnader och eventuella konstruktioner ska grundläggas på pålar och på fast friktionsjord. Eventuella komplementbyggnader kan grundläggas direkt på marken på tjälfritt djup. När befintliga verksamheter avslutats och byggnaden på Fagerhult 2:219 är riven ska nya geotekniska undersökningar utföras.

Radon

Planområdet ligger inte inom kommunens högriskområde för radon.

Förorenad mark

Det finns inga kända markföroreningar inom planområdet.

Risk och farligt gods

Det finns inga kända risker inom planområdet. Närmaste transportled för farligt gods är belägen mer än 180 m från planområdet och påverkar således inte.

Fornlämningar

Inga kända fornlämningar finns inom planområdet. Strax norr om fastigheten finns ett naturreservat med flera kända fornlämningar, bland annat grav- och boplatsområde, stensättningar, en skärvstenshög, gravfält och fossil åker. Ett genomförande av detaljplanen påverkar inte detta.

Figur 3. Röd streckad linje är ungefärligt planområde. Kända fornlämningar är utmärkta med rött och blått. Källa: RAÄ.

Bebyggelseområden

Befintlig bebyggelse

Fagerhult 2:219 utgör idag en del av Vagnhärad centrum. Den befintliga bebyggelsen inom planområdet består av en livsmedelsbutik i en våning. Angränsande bebyggelse som även angränsar till torg med parkeringsytor utgörs av flerbostadshus i tre till fem våningar i skrivmaterial samt ytterligare en livsmedelsbutik i en våning. Torget är kvadratisk med mönstradstensättning samt asfalterade parkeringsytor. Bebyggelsen i närområdet består framför allt av flerbostadshus i två till tre våningar i sten samt småskalig bostadsbebyggelse i sten, trä och tegel. Angränsade skol- och idrottsverksamheter är uppförda i tegel.

Figur 4. Översikt över Vagnhärad torg 2021-08-25. Fagerhult 2:219 i bakgrunden. Källa: KlarkZenit

Figur 5. Omgivande miljöer vid Vagnhärad torg 2021-08-25. Källa: KlarkZenit

Trosa tätort har en tradition av småskalig bostadsbebyggelse och sammanhängande verksamhetsbebyggelse. Bostadsbebyggelsen är ofta i en till två våningar och är uppförda i trä med olika ljusa kulörer eller i ljust tegel. I anslutning till Vagnhärad torg finns mycket inslag av tegel.

Figur 6. Omgivande miljöer i tegel vid Vagnhärad torg 2021-08-25. Källa: KlarkZenit

Kommersiell och offentlig service

Kommersiell service finns i direkt anslutning till planområdet vid Vagnhärad torg. Inom gångavstånd från planområdet finns flera förskolor, skolor för såväl åk f-6 och åk 7-9 samt stort aktivitetsområde och lekplatser. Även badhuset Safiren med gym och annan friskvård finns in om gångavstånd.

Föreslagen bebyggelse och service

Föreslagen bebyggelse (B) är uppdelad i fyra huskroppar med 4-5 våningar och möjliggör för cirka 56 nya bostadslägenheter i varierande storlekar. Hörnhuset mot Vagnhärad torg utgör den högsta bebyggelsen med vindsvåning. I bottenvåning mot Vagnhärad torg möjliggörs det för lokaler [(C₁), (C₂)], för dessa verksamheter finns en gemensam sockelvåning. Centrumändamål regleras i plankartan med 3D-fastighetsbildning [(C₁)] som säger att lokaler ska uppföras enbart i bottenvåning med krav om att dessa ska överlagras av bostäder samt [(C₂)] som säger att lokaler får finnas i bottenvåning vilka, om de uppförs, ska överlagras med bostäder.

De planerade bostäderna kommer att få god tillgång till butiker och service i och med sitt läge vid Vagnhärad torg och tillskapandet av lokaler i bottenvåning när befintlig handelsverksamhet rivs. Detaljplanen möjliggör också för vårdcentral/distriktssköterskemottagning i lokalerna i bottenvåningen. Vårdcentral regleras i plankartan med 3D-fastighetsbildning [D₁]) som säger att vårdcentral enbart

får finnas i bottenvåning samt att om den uppförs ska denna överlagras av bostäder.

Det nya kvarteret är tillbakadraget mot norr för att omgivande bebyggelse ska ha fortsatt kontakt med Vagnhärad torg. Inom kvarteret finns det två upphöjda gårdar och grönska tillförs på kvarterets gårdssida.

Figur 7. Föreslagen bebyggelse sett från sydöst på Gnestavägen. Källa: KlarkZenit

Figur 8. Föreslagen bebyggelse sett från söder på Vagnhärad torg. Källa: KlarkZenit

Figur 9. Fasadelevationer. Källa: KlarkZenit

Placering, utformning, material, byggnadsteknik

Vagnhärad präglas av en småskalig bostadsbebyggelse ofta uppförd i traditionella färgskalor med ett trämaterial eller tegel. För att tillkommande bebyggelse ska knyta an till Vagnhäradas tätorts tradition och anpassa sig till befintlig bebyggelse på platsen kommer den att uppföras i en blandning av rött tegel och putsade fasader (f₂). Taklandskapet är uppfört i varierande sadeltak (f₁) för att skapa sammanhang med omgivande bebyggelse där vindsvåningar möjliggörs för kvarterets högsta byggnader (v₁). Takutformningen möjliggör för placering av solceller på taken.

Entréer till bostadshusen placeras på gårdssidan i anslutning till föreslagen parkering. Lokaler och verksamheter vänder sig mot torget för att skapa aktivitet och en levande bottenvåning i anslutning till Vagnhärad torg.

För att skapa levande fasader planeras det för balkonger. Dessa får glasas in, med undantag för de fasader som vetter mot Vagnhärad torg. De upphöjda gårdarna kommer att utformas med ett tätt räcke för att skydda de som vistas på gårdarna mot buller från Gnestavägen.

Friytor

Naturmiljö

Inom planområdet finns inga skyddade naturområden eller kända rödlistade arter. Inga kända natur- eller kulturmiljövärden antas påverkas. Drygt 100 meter norr om planområdet ligger det kommunala naturreservatet Lånestaheden. Trosaån, del av riksintresse för kulturmiljö ligger drygt 200 meter söder om planområdet.

Inom planområdet föreslår detaljplanen friytor med grönska genom upphöjda gårdar för de boende samt att gårdsytan närmast bostäderna tillförs med grönska (n₁).

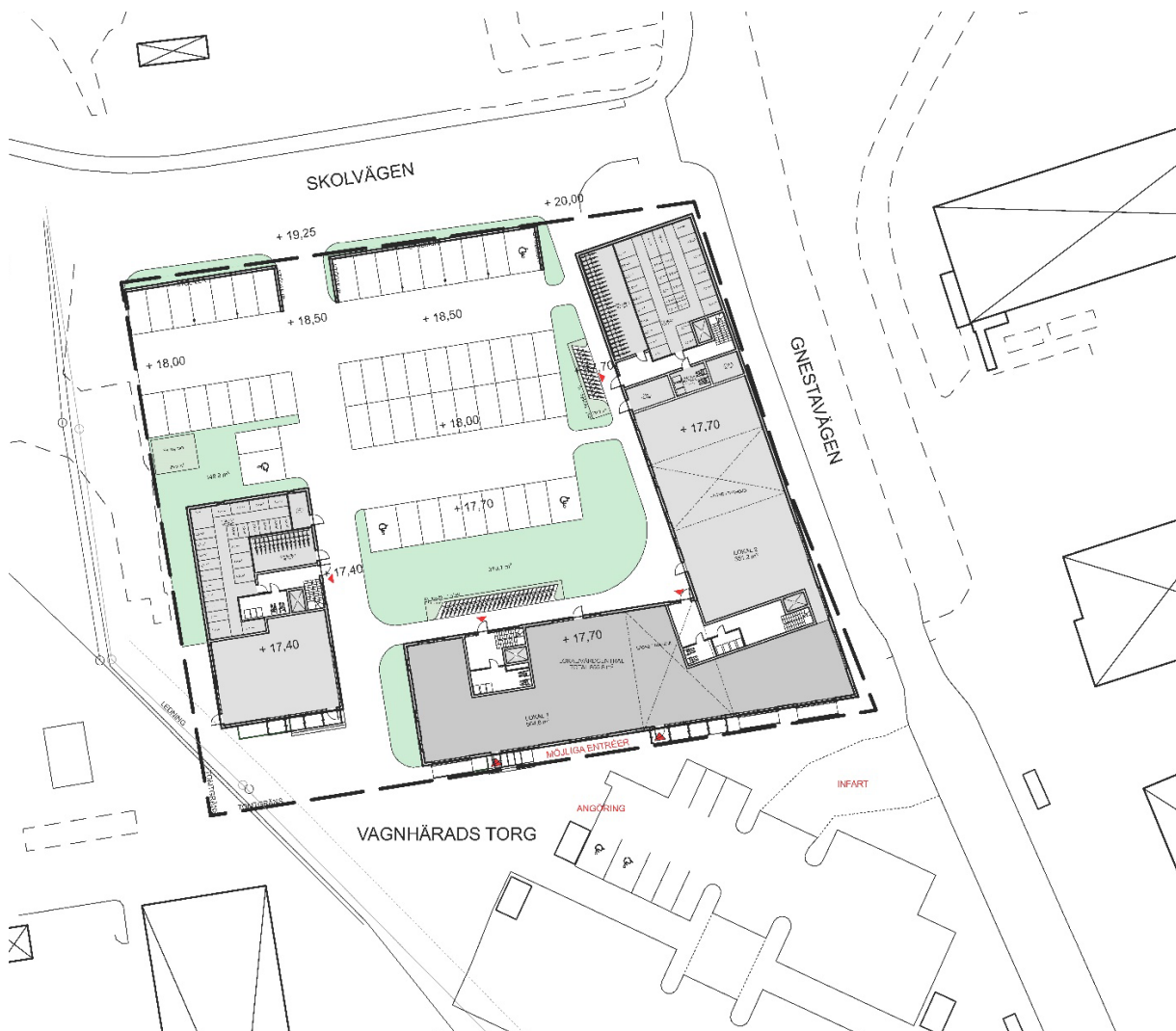
Gator och trafik

Vägar och biltrafik

Området ansluter till befintlig infrastruktur via Skolvägen. Gnestavägen utgör vidare en förbindelse till Stationsvägen och vidare mot Trosa via väg 218 samt till E4. Stationsvägen utgör även förbindelse till resecentrum med järnvägstrafik och buss.

Föreslagen anslutning med bil till och från planområdet sker fortfarande via Skolvägen. Angöring med större fordon för till exempel last- och sopbil föreslås ske från Skolvägen. Specialfordon kan angöra till föreslagen vårdcentral via Vagnhärads torg, dit den föreslagna vårdcentralens entré vetter mot.

Figur 10. Föreslagna entréer med tillhörande infart och parkeringsmöjligheter för specialfordon. Källa: KlarkZenit

Mot Gnestavägen föreslås fortsatt utfartsförbud samt föreslås utfartsförbud delvis västerut för att utfart inte ska kunna uppföras mot Fontänparken.

Gång och cykeltrafik

Längs med Skolvägen och Gnestavägen som ligger i anslutning till planområdet finns gång- och cykelvägar som angör till planområdet. Angränsande till planområdet söderut ligger Vagnhärads torg som främst utgörs av parkering för besökare med bil, men det finns även viktiga stråk för gående såväl i nord-sydlig som öst-västlig riktning.

I föreslagen detaljplan kommer Vagnhärad's torg få en tydlig ställning till föreslagen bebyggelse då lokaler planeras för i bottenvåningar som vetter mot torget. Det kommer vara möjligt för gående att korsa planområdet i nord-sydlig riktning mellan Skolvägen och Vagnhärad's torg då bebyggelsen medger släpp mellan huskropparna. Siktlinjer mellan Skolvägen och söderut kommer alltså att säkerställas.

Parkering

Befintlig parkering är lokaliserad bakom livsmedelsverksamhet som även utgör plats för lastning. Precis söder om planområdet finns Vagnhärad's torg med parkering för främst personbilar.

I föreslagen detaljplan sker parkering för bostäderna i de norra delarna av planområdet med angoring från Skolvägen (n₂). Parkering kommer delvis utgöras av carports vilka kan bebyggas för en yta om max 250 kvadratmeter (e₂) med en nockhöjd om max 4,5 meter (kryssmark). Inom planområdet föreslås parkering för cykel både utomhus och inomhus där detaljplanen medger väderskyddad cykelparkering (e₁ eller e₂)

Figur 11. Carports sett från nordväst på Skolvägen. Källa: KlarkZenit

Figur 12. Carports sett från sydväst. Källa: KlarkZenit

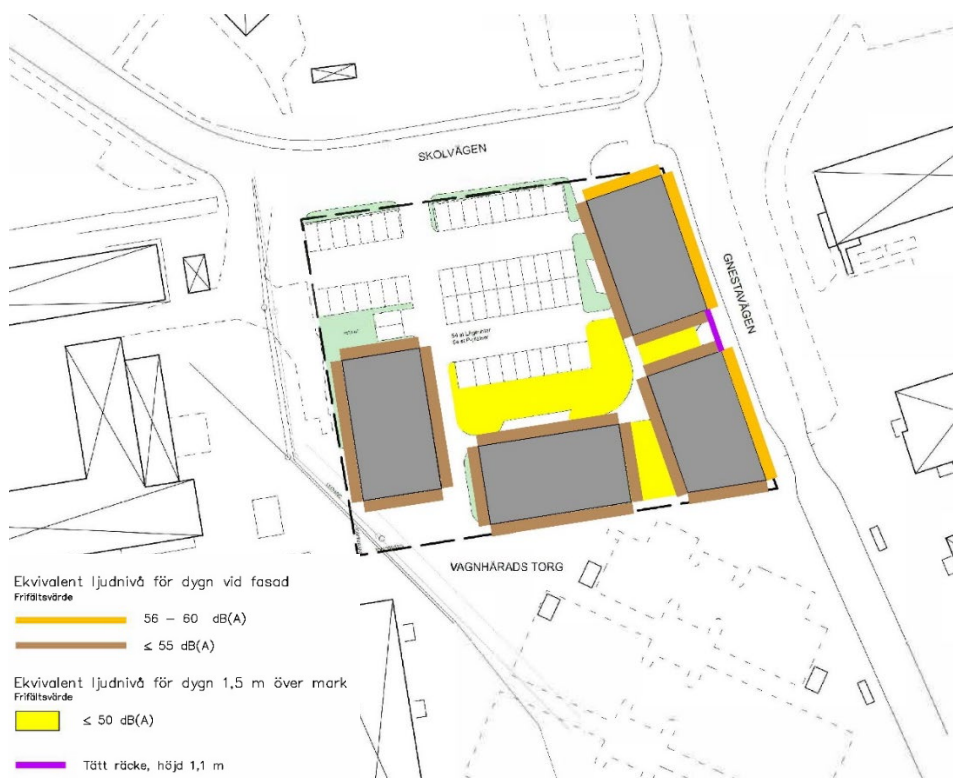
Figur 13. Carports sett från nordöst på Gnestavägen. Källa: KlarkZenit

Störningar

Buller

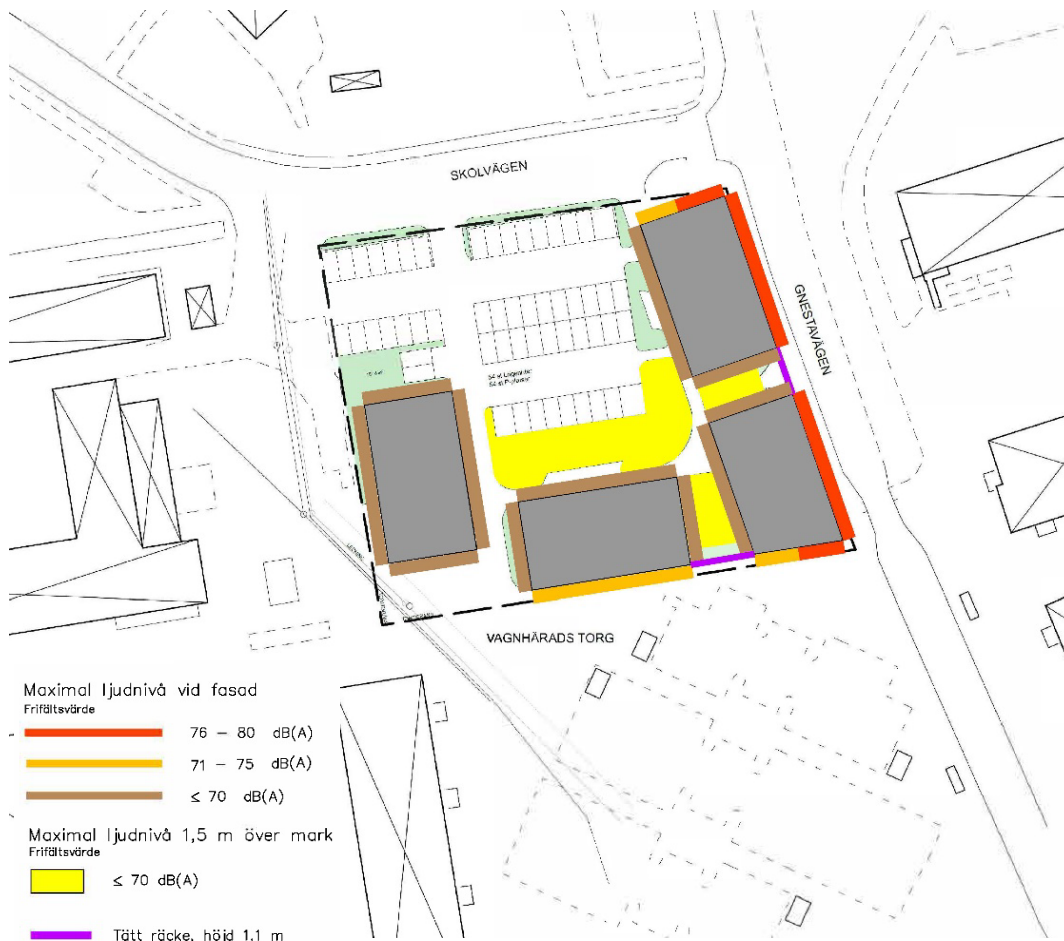
I nuläget finns det ljudkällor som berör planområdet i form av buller från Gnestavägen och Skolvägen samt ljud från lekande barn.

Enligt den bullerutredning som tagits fram för detaljplanen kommer de planerade bostadshusen utsäts för buller från trafiken på Gnestavägen och Skolvägen samt ljud från lekande barn etc. Vid fasaderna mot vägarna blir ekvivalentnivån upp mot 60 dB(A). Hänsyn har tagits till trafikbullret vid utformningen av byggnaderna och med skisserad lägenhetsutformning kan bostäder med god ljudkvalitet byggas.

Figur 14. Ekvivalentnivåer. Åkerlöf Hallin Akustikkonsult.

Cirka 65 % av lägenheterna får högst 55 dB(A) ekvivalentnivå utanför alla bostadsrum. Fyra lägenheter om högst 35 m² får 60 dB(A) ekvivalentnivå vid fasad. Övriga lägenheter får högst 55 dB(A) ekvivalentnivå och 70 dB(A) maximalnivå utanför minst hälften av bostadsrummen.

Figur 15. Maximalnivåer. Åkerlöf Hallin Akustikkonsult.

Alla lägenheter kan få tillgång till gemensam uteplats med högst 70 dB(A) maximal och 50 dB(A) ekvivalent ljudnivå.

Ljudet från ventilationsanläggningar på och i angränsande skol- och handelsbyggnad kommer att, vid behov, dämpas så att aktuella riktvärden för industribuller klaras.

Ljudkvalitetsindex för projektet kan om förstärkt trafikbullerisolering väljs bli 1,8. Index är högre än minimikravet 1,0 och bostäder med god ljudkvalitet kan byggas. Väljs trafikbullerisolering motsvarande minimikraven enligt BBR blir Ljudkvalitetsindex 0,9.

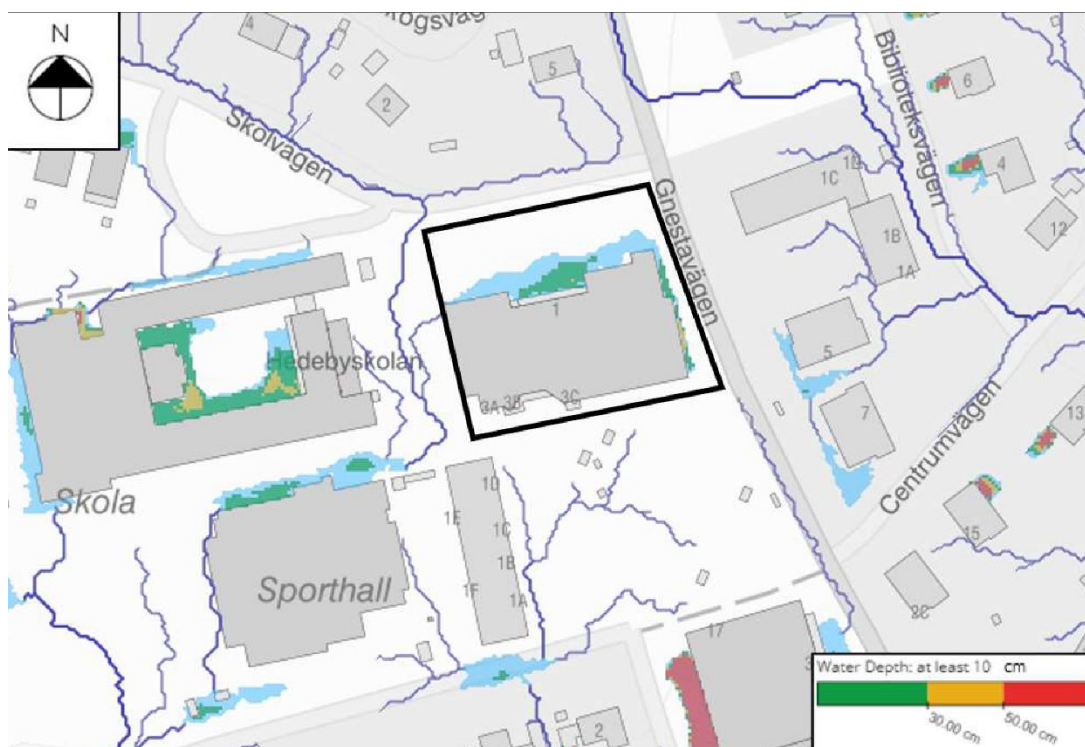
Föreslagen detaljplan reglerar så att fasad och fönster ska förses med extra ljudisolering mot Gnestavägen. (m₂), samt att täta räcken med höjd av 1,1 meter ska uppföras över anslutande marknivå för de upphöjda gårdsytorna (m₁).

Översvämning

Enligt Länsstyrelsens underlag *Riskbild 2 Södermanland – Skyfall, lokala avrinningsförhållanden och extrema vattenstånd*, riskerar ett område inom fastigheten att översvämmas vid skyfall. Länsstyrelsen anser att den fortsatta planprocessen behöver belysa risken för översvämning och behov av eventuella skyddsåtgärder för ny/befintlig bebyggelse.

Även i den dagvattenutredning som gjorts för detaljplanen framgår det att det finns områden inom detaljplanen som riskerar att översvämmas vid ett 50 mm regn i befintlig situation. Vid ett skyfall på 50 mm ansamlas vatten med ett vattendjup större än 10 cm. Det bedöms bero på den befintliga byggnadens placering som i dagsläget blockerar en flödesväg söderut och i stället ger en avrinningsväg väster om byggnaden där det sedan avrinner söderut.

Figur 16. Områden som riskerar att översvämmas vid befintlig situation vid 50 mm regn. Norconsult AB.

Skred och erosion

Aktuell yta är relativt plan och bedömningen är att planområdets totalstabilitet är god och att det inte förekommer någon risk för skred. Bedömning är att planerad byggnation inte äventyrar stabilitet inom planområdet.

Figur 17. Utsnitt från Länsstyrelsens kartunderlag som visar låga områden och SGI:s aktsamhetsområde.

Flyghinder

Vid byggnader och byggnadsverk med en nockhöjd över 20 meter (ej nollplan) ska Luftfartsverket ges möjlighet att yttra sig. Planförslaget möjliggör för bebyggelse med en nockhöjd på upp till 23 meter och därmed har det tagits fram en flyghinderanalys. Planförslaget ligger inte inom skyddsavstånd för CNS-utrustning och utgör således inget hinder enligt flyghinderanalysen. Berörda flygplatser har gällande detaljplanens påverkan på luftrum, civila in- och utflygningsprocedurer, CNS-utrustning och hinderbegränsade områden inget att anmärka på.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Inom planområdet i det sydvästra hörnet går en VA-ledning. Ledningen ägs av Trosa kommun. Denna skyddas med en administrativ bestämmelse (u₁). Ny bebyggelse föreslås ingå i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp och anslutning föreslås ske vid av kommunen anvisad punkt.

Dagvatten

Planområdet består till stor del av den befintliga Hemköps-byggnaden med ett generellt platt tak. Norr om byggnaden finns en parkering och lastplats med en svag lutning söderut mot byggnaden som skapar ett instängt område för dagvattnet. Skolvägen norr om planområdet är belägen på en nivå drygt 2 meter högre än parkeringen. Dagvattenutredningar som gjorts för detaljplanen visar att dagvatten som inte avrinner till dagvattenbrunnar i Skolvägen rinner in på planområdet via de två infarterna till parkeringen/lastplatsen. Dagvatten från planområdet leds idag via markavrinning och dagvattenbrunnar till dagvattenledningsnätet

Figur 18. Blåa pilar visar befintlig yttlig avrinning inom och angränsande till planområdet. Norconsult AB.

I den dagvattenutredning som gjorts för detaljplanen har fördröjnings- och reningsbehov beräknats för att flödet vid ett framtida 10-årsregn inte ska öka jämfört med ett befintligt 10-årsflöde samt att ca 90 procent av årsnederbörden ska kunna omhändertas. Det dimensionerande ytbehovet beräknades till 149 kvadratmeter. Nedsänkta regnbäddar föreslås som dagvattenåtgärd för rening och fördröjning. Med en nedsänkning på 10 cm erhålls då en yttlig fördröjningsvolym på 15 kubikmeter. Ytbehovet har räknats ut för att erhålla en tillräckligt god rening och att utifrån antagen nedsänkning om 10 cm fås då en fördröjningsvolym på 15 m³ som överstiger erforderlig fördröjningsvolym om 2 m³. Regnbäddarna föreslås primärt placeras i nära anslutning till parkeringsytorna då dessa bedöms vara mest förorenade.

Vid korrekt utförd höjdsättning vid genomförandet möjliggörs att dagvatten kan avrinna söderut bedöms risken för stående vatten och skador på byggnader vid skyfall som låg. För att säkerställa att avrinning sker läggs en generell planbestämmelse i plankartan som säger att byggnader ska placeras så att en kontinuerlig avrinning kan säkerställas. Föreslagen detaljplan reglerar att dagvatten ska fördröjas inom planområdet och avledas i enlighet med kommunens tekniska kontors anvisningar och med ledning av den dagvattenutredning som tagits fram inom ramen av detaljplan (n₃).

Miljö kvalitetsnormer

Recipienten Trosaån (WA24889316) omfattas av miljö kvalitetsnormer (MKN) och kategoriseras som vattendrag med naturlig härkomst. Enligt VISS är Trosaåns nuvarande MKN *God ekologisk status 2027* samt *God kemisk ytvattenstatus*. Den föreslagna MKN för nästa förvaltningsperiod är *God ekologisk status 2033* och *God kemisk ytvattenstatus*, enligt förslag 2021-03-01. Dess nuvarande ekologiska status anges som *Måttlig* på grund av övergödning och fysisk påverkan i vattendraget. Trosaåns nuvarande kemiska status är *Uppnår ej god* vilket beror på höga halter kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE), vilka överskrider i samtliga

vattenförekomster i Sverige enligt VISS. Föroreningskoncentrationer och föroreningsmängder har beräknats för befintlig och planerad situation innan samt efter rening. Beräkningarna har gjorts i StormTac och visar att varken föroreningskoncentrationerna eller föroreningsmängderna i dagvattnet beräknas öka om föreslagna regnbäddar tillämpas.

Värme

Byggnader ska vara utformade så att energiförbrukning minimeras. För att underlätta konvertering till alternativa värmekällor ska byggnaderna förses med lämpligt värmesystem, exempelvis ett vattenburet system. Fjärrvärmeledning ansluter till planområdet.

El, tele och bredband

El-, tele- och fiberledning ansluter till eller strax intill planområdet.

För att möjliggöra planens genomförande kan ledningar i planområdet behöva flyttas. En flytt av ledningar bekostas av fastighetsägaren och initiativtagaren till åtgärden.

Avfall

Avfallshanteringen följer Trosa kommuns avfallsplan vad gäller fastighetsnära avfallshandling. Avfallshandling för de nya bostäderna sker i en separat servicebyggnad centralt i kvarteret (e₁ eller e₂), alternativt att detta tillskapas i byggnaderna. Avfallet kan tömmas via den planlagda markparkeringen som även fungerar som angöring vid in och utflyttning. Tillräckliga ytor för passage för renhållningsfordon finns för en fortsatt handtering av detta inom fastigheten.

Inverkan på miljön

Mark och vegetation

Marken inom planområdet är idag planlagt som handel- och centrumändamål med en verksamhetsbyggnad, område med vegetation och asfalterad markparkering. Ny föreslagen bebyggelse föreslås på mark som redan är ianspråktagen. Vegetationsområdet består utav gräs och yngre träd. Det finns inga kända naturvärden i planområdet. Planförslaget anses inte innebära några betydande negativa konsekvenser för naturvärden eller vegetation på platsen.

Riksintressen

Detaljplanen ligger inom riksintresse för kulturmiljö för Trosaåns dalgång (D46) (MB 3 kap 6 §).

I Länsstyrelsens kunskapsunderlag till riksintresset framhålls att målen vid planering, för att kunna tillgodose riksintresset, bland annat bör fokusera på att:

- de rika fornlämningsmiljöerna och sambanden mellan dessa ska kunna förstås och upplevas,
- tydliga och pedagogiska fornlämningar ska tillgängliggöras, vårdas och skyltas,
- utblickarna från fornlämningarna, över det öppna landskapet och ner mot Trosaåns dalgång ska bestå m.m.

Detta innebär bland annat att de fornlämningar och deras fornlämningsområde som har tydlig anknytning till Trosaån ska bevaras, och att ny bebyggelse inte ska anläggas i exponerade lägen.

Fastigheten Fagerhult 2:219 är bebyggd idag och ingår i ett område med befintlig bebyggelse. Fastigheten ligger utanför markerade fornlämningsområden. Stadsbyggnadskontorets bedömning är därför att detaljplanen inte kommer därför att medföra någon negativ påverkan på riksintresset.

Strax norr om planområdet är ett naturreservat om cirka 30 hektar beläget och något söder om planområdet breder ett omfattande område för riksintresset rörligt friluftsliv ut sig. Detaljplanen bedöms inte påverka vare sig naturreservatet eller riksintresset negativt.

Vidare anser Länsstyrelsen att ny bebyggelse ska anpassas till riksintresset och rådande stads- och landskapsbild, platsens kulturvärden och intresset av en god helhetsverkan i enlighet med 2 kap 6 § PBL vad gäller skala, placering, gestaltning, material- och kulörval. Detaljplanen bidrar på så vis till att nå det nationella arkitekturpolitiska målet *Gestaltad livsmiljö* samt miljömålet *God bebyggd miljö*.

Landskapsbild

I anslutning till planområdet och Vagnhärad torg finns befintliga flerbostadshus. Den tillkommande bebyggelsen kommer medverka till att stärka den befintliga stadsbilden och rama in Vagnhärad torg för att uppnå en mer stadsmässig karaktär. Tillkommande bostäder och verksamhetslokaler lämpar sig väl på platsen eftersom den nya bebyggelsen kopplar ihop med intilliggande hus vad gäller höjd och skala. Vagnhärad präglas av en bostadsbebyggelse som ofta uppförs i traditionella färgskalor med ett trämaterial eller tegel. Den tillkommande bebyggelsen kommer att knyta an till Vagnhärad traditionella färgskala vad gäller material- och kulörval vilket gör att området kommer upplevas som sammanhållet och väl anpassat för platsen.

Strandskydd

Planområdet omfattas inte av strandskydd.

Markföroreningar

Detaljplanen förväntas inte tillföra mark-, luft- eller vattenföroreningar. Det finns heller inte några markföroreningar inom planområdet.

Buller

Fordon från Skolvägen och Gnestavägen ger upphov till trafikbuller. Trafikbullerutredningen visar att de ekvivalenta ljudnivåerna blir som högst 60 dBA vid fasaderna och uppfyller således riktvärdet 60 dBA vid bostadsfasader.

REDOVISNING AV PLANENS GENOMFÖRANDE

ORGANISATORISKA FRÅGOR

Genomförandetid

Genomförandetiden är fem (5) år efter att detaljplanen vunnit laga kraft.

Genomförandetiden innebär att om detaljplanen ändras eller upphävs före genomförandetidens utgång har fastighetsägaren rätt till ersättning för den skada denne åsamkas. Efter att genomförandetiden har gått ut fortsätter detaljplanen att gälla med dess byggrätter, men ändras eller upphävs planen finns det ingen rätt till ersättning för byggrätter som går förlorade.

Tidplan

Planarbetet bedrivs med standardförfarande PBL (2010:900) med dess lydelse från 2015-01-02. Tidplanen är preliminär och kan komma att justeras under arbetets gång.

Kvartal 2 2022	Beslut om samråd
Kvartal 2 2022	Samråd
Kvartal 4 2022	Granskning
Kvartal 4 2022	Godkännande i SBN
Kvartal 1 2023	Antagande i KF
Kvartal 2 2023	Laga kraft

Ansvarsfördelning

Planområdet utgörs endast av kvartersmark. Fastighetsägaren är ansvarig för åtgärder på kvartersmark.

Vatten- och avlopp

Planområdet kommer att ingå i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Frågor som rör utbyggnad av vatten- och avloppsnetet handläggs av Tekniska enheten vid Trosa kommun. Anslutning sker vid av kommunen anvisad punkt och utbyggnaden bekostas av exploatören.

El, tele, fjärrvärme och fiber

Vattenfall Eldistribution AB ansvarar för elnätet. Skanova Access AB ansvarar för telenätet. Trofi ansvarar för fibernätet. Statkraft Värme AB ansvarar för fjärrvärme.

Bebyggelse på kvartersmark

Exploatören ansvarar för anläggande, upprustning samt drift och underhåll av samtliga anläggningar och bebyggelse inom kvartersmark.

Exploatören ansvarar för och bekostar eventuell flyttning av dagvatten-, vatten-, avlopps-, fjärrvärme- och elledning samt tele/bredbandsledningar inom kvartersmark. Exploatörerna ska samråda med ansvarigt bolag inom Trosa kommun eller annan ledningsägare som berörs.

Nybyggnadskarta beställs hos Metria, Katrineholm, eller den som för tillfället är kommunens mät- och kartentreprenör.

Dagvatten

Dagvatten ska fördröjas inom planområdet och avledas i enlighet med kommunens tekniska kontors anvisningar och med ledning av den dagvattenutredning som tagits fram inom ramen av detaljplanen. Exploatör ska ombesörja och bekosta anläggandet av dagvattenlösning inom kvartersmark. Enligt kommunens dagvattenpolicy ska dagvatten i första hand fördröjas och omhändertas lokalt.

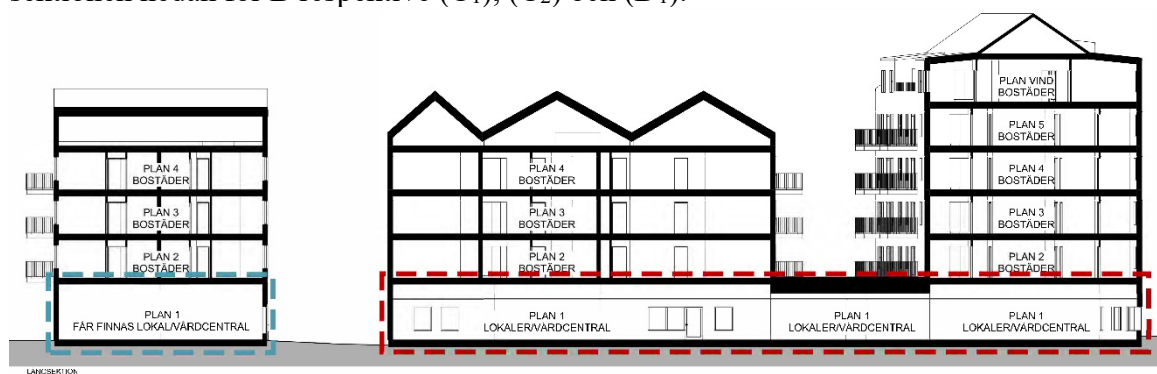
FASTIGHETSÄTTSLIGA FRÅGOR

Lantmäteri-förändringar föranledda av aktuell detaljplan hanteras av Lantmäteriet. Fastighetsägare inom planområdet ansöker om och bekostar nödvändiga fastighetsbildningar.

Fastighetsbildning och fastighetsregleringar

Ansökan om fastighetsbildning med mera ställs till Lantmäteriet. Detaljplanen möjliggör för 3D-fastighetsbildning för centrumändamål och vårdcentral. Förutsättningar för att bilda 3D-fastighet finns. Detta innebär att berörd bebyggelse mot Vagnhärads torg kan bestå av en registerfastighet som omfattar centrumändamål och/eller vårdcentral och en registerfastighet som omfattar bostäder. Konstruktionen av centrumändamål och/eller vårdcentral måste medge bostadsvistelse ovan centrumändamålets och/eller vårdcentralens anläggning.

Lokaler som ska uppföras som 3D-fastighet får enbart uppföras i bottenvåning/plan 1. Lokaler som får uppföras som 3D-fastighet får enbart uppföras i bottenvåning/plan 1. Vårdcentral som får uppföras som 3D-fastighet får enbart uppföras i bottenvåning/plan 1. Fastighetsindelningen i höjddled illustreras i sektionen nedan för B respektive (C₁), (C₂) och (D₁).

Figur 19. Röd streckad och blå streckad linje illustrerar användningsgräns för (C₁), (C₂) och (D₁).

Källa: KlarkZenit

Figur 20. Röda och blåa ytor illustrerar användningsgräns för (C₁), (C₂) och (D₁). Källa: KlarkZenit

Servitut

Ett servitut ger en fastighet rätt att utnyttja annan fastighet på ett visst sätt. Inga befintliga servitut finns inom planområdet. Beroende på hur berörda fastighetsägare väljer att utforma 3D-fastighet för centrumändamål och/eller vårdcentral kan markåtkomst för bostäder lösas med servitut.

Ledningsrätt

Det finns en ledningsrätt inom planområdet för el vilken tillhör Vattenfall Eldistribution samt två ledningsrätter för telefiber vilka tillhör Skanova och Telenor. Det finns en ledningsrätt inom planområdet för fjärrvärme vilken tillhör Statkraft Värme AB. Det finns en ledningsrätt för en VA-ledning vilken tillhör Trosa kommun.

EKONOMISKA FRÅGOR

Plankostnad

Uppförandet av ny detaljplan bekostas av exploitören och planavgift vid bygglovsansökan tas därför inte ut.

Bygglov

Kostnad för bygglov med mera debiteras enligt gällande taxa.

Vatten och avlopp

Enskilda ledningar på kvartersmark anläggs och bekostas av fastighetsägaren.

Fastighetsbildning

Exploitören bekostar eventuella fastighetsbildningar föranledda av detaljplanen.

Avtal

Ett avtal om markköp kommer att tecknas mellan exploitören och Trobo efter att detaljplanen har vunnit laga kraft.

El, tele, fjärrvärme och fiber

El-, tele-, fjärrvärme- och fiberledningar finns inom eller angränsande till

fastigheten.

Skanova önskar att så långt som möjligt att behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Exploatören ansvarar för och bekostar eventuell flyttning av dagvatten-, vatten-, avlopps-, fjärrvärme- och elledningar samt tele/bredbandsledningar inom kvartersmark.

MEDVERKANDE

Medverkande tjänstemän

Linda Axelsson, planchef
Mats Gustafsson, samhällsbyggnadschef

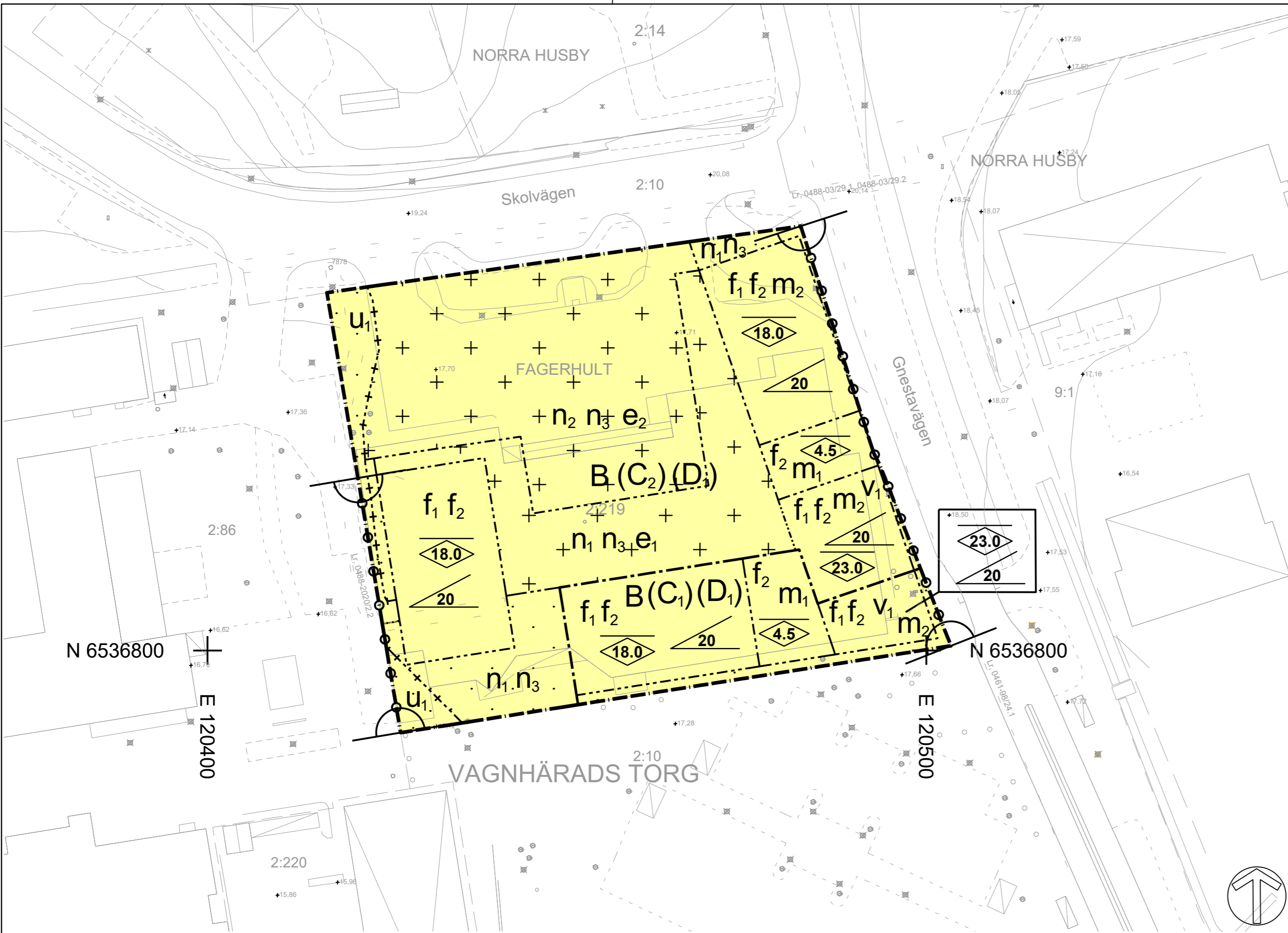
Medverkande konsulter

Karolina Ehrén, Norconsult AB
Anna Lagerquist Sergel, Norconsult AB

Trosa kommun
Samhällsbyggnadskontoret

Linda Axelsson
Planchef

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Administrativ och egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Kvartersmark. 4 kap. 5 § 1 st 3 p.

- B Bostäder.
- (C) Lokaler ska uppföras i bottenvåning. Lokaler skall överlagras av bostäder ovanför bottenvåning.
- (C₂) Lokaler får finnas i bottenvåning. Om lokaler uppförs ska lokaler överlagras av bostäder ovanför bottenvåning.
- (D) Vårdcentral. Vårdcentral får finnas i bottenvåning. Om vårdcentral uppförs ska vårdcentral överlagras av bostäder ovanför bottenvåning.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Bebyggandets omfattning. 4 kap. 11 § 1 st 1 p.

- e₁ Servicebyggnad och skärmtak får uppgå till 50 kvadratmeter.
- e₂ Carport, servicebyggnad och skärmtak får uppgå till 250 kvadratmeter.
- 0.0 Högsta nockhöjd i meter
- 20 Minsta takvinkel i grader

Utformning. 4 kap. 16 § 1 st 1 p.

- f₁ Byggnader ska uppföras med sadeltak.
  - f₂ Fasad ska utformas i tegel eller puts med inslag av trä.
- Byggnader ska uppföras med ledning av illustrationer i planbeskrivningen. Balkong som inte vetter mot Vagnhärads torg får glasas in.
- Mark får inte förses med byggnad
  - Endast komplementbyggnad får placeras. Högsta nockhöjd för komplementbyggnader är 4,5 meter

Lägenhetsfördelning och storlek på lägenheter. 4 kap. 11 § 1 st 3 p.

- v₁ Vind får inredas

Markens anordnande och vegetation. 4 kap. 13 § 1 st 1 p.

- n₁ Parkering får ej anordnas
- n₂ Parkering får anordnas
- n₃ Dagvatten ska fördröjas inom planområdet och avledas i enlighet med kommunens tekniska kontors anvisningar och med ledning av den dagvattenutredning som tagits fram inom ramen av detaljplanen.

Byggnader ska anläggas så att en kontinuerlig avrinning säkerställs.

Stängsel och utfart. 4 kap. 9 §

- p o d Utfartsförbud

Skydd mot störningar. 4 kap. 12 § 1 st 1 p.

- m₁ Tätt räcke med höjd av 1.1 meter ska uppföras över anslutande marknivå för de upphöjda gårdstorna.
- m₂ Fasad och fönster ska förses med extra ljudisolering mot Gnestavägen.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetid. 4 kap. 21 §

Genomförandetiden är 5 år efter att planen har fått laga kraft

Markreservat. 4 kap. 6 §

- u₁ Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar

Kartbeteckningar, ett urval

- Traktgräns
- Fastighetsgräns
- LÖVÅSEN 3:1 Fastighetsbeteckning
- Bostad, husliv/ takliv
- Komplementbyggnad, husliv/ takliv
- Skärmtak, byggnadsliv stolpe eller liknande/ takliv
- Körbana, GC-bana, ej kantsten/ kantsten
- Staket eller plank/ Stödmur
- Höjdkurva
- Belysningstolpe/ Elskåp
- Lövträd/ Barträd
- Ledningsrättsområde
- Servitut, rättighet, gemensamhetsanläggning

Koordinatsystem i plan: SWEREF 99 18 00
Koordinatsystem i höjd: RH2000

Beteckningsbeskrivning enligt HMK-Ka.
Grundkartan upprättad genom revidering och komplettering av fotogrammetriskt framställd primärkarta, 2021-09-16
Fastighetsredovisningen hänför sig till 2021-09-06

Upprättad 2021-09-17 av Metria AB i Katrineholm

E-post: katrineholm@metria.se
Telefon: 010-121 87 80

Till planen hör:	Behovsbedömning	Plankarta med bestämmelser
Planbeskrivning	Fastighetsförteckning Samrådsredogörelse	Utlåtande efter granskning
Detaljplan för		Antagandehandling
Fagerhult 2:219		Beslutsdatum
		Instans
Trosa kommun, Samhällsbyggnadskontoret, Planavdelningen		2022-04-26
Upprättad 2022-11-01		2022-08-30
Karolina Ehrén, Norconsult AB Planarkitekt		Linda Axelsson Planchef
		Godkännande
		Antagande
		Laga kraft

Detaljplan för Fagerhult 2:219, Vagnhärads

torg, Trosa kommun

Granskningsutlåtande

2022-10-03

Detaljplan för Fagerhult 2:219, Vagnhärads torg, Trosa kommun, dnr 2021/24

Granskningsutlåtande

Upprättat av Samhällsbyggnadskontoret, Trosa kommun.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade 2022-08-30 § 58, att uppdra till Samhällsbyggnadskontoret att skicka ut förslag till detaljplan för Fagerhult 2:219, Vagnhärads torg på granskning.

Detaljplanehandlingar sändes ut till berörda enligt fastighetsförteckning daterad 2022-04-20. Handlingarna har även funnits tillgängliga på biblioteken i Trosa och Vagnhärad, samt på Trosa kommuns hemsida.

Granskning har skett från 2022-09-19 t o m 2022-10-10.

Under granskningen har följande skrivelser inkommit:

Nr	Datum	Remissinstans/fastighetsägare	Synpunkter
1	2022-09-28	Trafikverket	Ingen erinran
2	2022-09-30	Region Sörmland	Ingen erinran
3	2022-10-05	Sörmlandskustens Räddningstjänst	Synpunkter
4	2022-10-10	Länsstyrelsen Södermanland	Synpunkter
5	2022-10-10	Naturskyddsföreningen Trosabygden	Synpunkter

Synpunkter

3. Sörmlandskustens Räddningstjänst

Sörmlandskustens räddningstjänst lämnar följande kommentarer:

- Utrymning från byggnader som byggs inom fastigheten behöver anordnas utan hjälp av räddningstjänstens stegutrustning. Räddningstjänstens insattid till den aktuella fastigheten överskrider 10 minuter. Den FIP-enhet som finns i Vagnhärad når fastigheten inom 10 minuter, men har inte kapacitet eller utrustning att hantera stegutrymning.
- Närmaste transportled för farligt gods är enligt planbeskrivningen belägen mer än 180 m från planområdet, vilket överskrider länsstyrelsens rekommenderade skyddsavstånd.
- Det finns tillgång till två brandposter inom ett avstånd av 75 m från planområdet och tillgången till brandvatten anses därför vara tillfredsställande.

Bemötande

Räddningstjänstens yttrande vidarebefordras till exploatör samt Tekniska enheten inför kommande projektering. Även kommunens Bygglovsenhet informeras om kommentaren rörande utrymning från byggnader.

4. Länsstyrelsen Södermanland

Länsstyrelsens synpunkter - ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Granskningsförslaget har beaktat de synpunkter som framförts i Länsstyrelsens samrådsyttrande daterat 2022-05-30. Länsstyrelsen har inget att tillägga i frågan om hur granskningsförslaget tillgodoser statliga eller andra allmänna intressen. Länsstyrelsen bedömer därför, med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden, att ett antagande av detaljplanen inte kommer att prövas.

Övrigt

Redaktionella synpunkter

Planbestämmelse om skydd mot störningar (m₁)

Länsstyrelsen uppmanar kommunen att se över lydelsen av planbestämmelsen "m₁ - Tätt räcke med höjd av 1,1 meter ska uppföras över anslutande marknivå" på plankartan. I planbeskrivningen under rubriken "Buller" har kommunen återgivit planbestämmelsen m₁ enligt följande: "/.../ samt att täta räcken med höjd av 1,1 meter ska uppföras över anslutande marknivå för de upphöjda gårdsytorna".

Planbestämmelsen bör förtydligas avseende att det är marknivåerna för de upphöjda gårdsytorna som avses och inte den befintliga marknivån som kommer att ligga ett våningsplan lägre än gårdsytorna. Inför antagandet bör detta ses över.

Vertikal avgränsning av markanvändning

Länsstyrelsen uppmärksammar kommunen på att meningen "Detaljplanen möjliggör för 3D-fastighetsbildning för centrumändamål" under rubriken "Fastighetsbildning och fastighetsregleringar" i planbeskrivningen är missvisande och bör ändras till "Detaljplanen möjliggör för 3D-fastighetsbildning för centrumändamål och vårdcentral". Inför antagandet bör detta ses över.

Länsstyrelsen anser att markanvändningarna [(C₁)], [(C₂)] och [(D₁)] som avser vertikal avgränsning på plankartan bör kompletteras med planbestämmelser som reglerar höjdden av de olika användningarna. Om syftet med den vertikala avgränsningen är att reglera att centrumverksamheter och vårdcentral endast uppförs i markplan/bottenvåningen av byggnaderna bör detta förtydligas på plankartan. Se Boverkets planbestämmelsekatalog för exempel.

Bemötande

Planhandlingen ses över så utifrån de redaktionella synpunkterna.

5. Naturskyddsföreningen Trosabygden

Trosabygdens Naturskyddsförening ser positivt på att de hårdgjorda ytorna minskar och delvis ersätts av upphöjda trädgårdar, där dagvatten ska fördröjas och renas, enligt svar i samrådsredogörelsen. För att också erbjuda ekosystemtjänster förespråkar vi att även öppna dagvattenlösningar föreslås, som en del av dagvattenlösningen.

Utifrån Länsstyrelsens synpunkter angående Miljökvalitetsnormer anser vi också att detta redovisas tydligare och att det uppfyller de krav som gäller.

Vi bedömer även att den framtagna dagvattenutredningen bör utgöra underlag för samråd för att få mer bakgrund och insikt i vad som utretts och föreslås.

När det gäller tillskapandet av grönstruktur vid Vagnhärads torg så anser vi fortsatt att mer kan göras enligt tidigare framförda synpunkter:

Miljön runt Vagnhärads Torg, är redan idag mycket urban, med en stor andel hårdgjord yta med få grönytor och andra gröna element, som träd och buskar. Vi föreslår därför att byggnaderna partiellt förses med s.k. gröna tak och gröna väggar, vilket skapar mer resilienta bostäder, minskad energiförbrukning, minskad belastning på dagvattensystemet vid kraftiga skyfall, samt ökad biologisk mångfald, vilket både berikar hela den omgivande boendemiljön, och pollinerande insekter.

Med tanke på det stora behovet av elektisk kraft i regionen förordar vi utbyggnad med solceller på de tak som kan vara lämpliga härför. Lämpligen kan detta föreskrivas i exploateringsavtalet med exploitören.

Bemötande:

Dagvatten kommer att hanteras med ledning av den framtagna dagvattenutredningen samt enligt Tekniska enhetens anvisningar.

Underliggande utredningar utgör underlag till plankartan och planbeskrivningen som utgör de formella planhandlingarna. Slutsatserna från dessa redovisas i planbeskrivningen och påverkar även utformningen av planområdet och dess bestämmelser i plankartan. Dagvattenutredningar granskas och godkänns alltid av Miljökontoret som är tillsynsmyndighet samt av Tekniska enheten utöver tjänstemän på Samhällsbyggnadskontoret. Inom ramen för en detaljplan tas olika typer av utredningar fram som underlag t ex grundkartor, fastighetsförteckningar, dagvattenutredningar, bullerutredningar, kulturmiljöanalyser, arkeologiska utredningar och naturvärdesinventeringar för att nämna några. Dessa är dock inte per definition planhandlingar utan utgör underlagen till de avvägningar som görs och som sedan resulterar i en plankarta och en planbeskrivning som sedan samråds.

Genom planförslaget ges möjlighet att föra in mer grönt i miljön kring Vagnhärad's torg jämfört med idag. Det ger bättre förutsättningar för biologisk mångfald, bidrar till hantering av dagvatten samt, precis som svaret skriver, berikar för hela miljön. Det är möjligt att etablera solceller på taken utifrån föreslagen detaljplan. Aktuell exploatör har generellt varit positiv till att etablera solceller på andra platser. Frågan kan väckas i kommande diskussion rörande exploateringsavtalet.

14

§ 2

KF 2022/27

Val av styrelserepresentant och ersättare till Energikontoret i Mälardalen AB från ordinarie stämma 2023 till och med ordinarie stämma 2027

Beslut

Valberedningens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige upphäver beslutet 2022-11-29 § 103, Val av ledamot och ersättare till Energikontoret i Mälardalen AB för mandatperioden 2023-2026.
2. Följande styrelserepresentant och ersättare väljs till Energikontoret i Mälardalen AB från ordinarie stämma 2023 till och med ordinarie stämma 2027:

Styrelserepresentant: Thomas Jansson (C)

Ersättare: Magnus Johansson (S)

Ärendet

Kanslienheten har inhämtat partiernas nomineringar och sammanställt enligt förslaget ovan. Kommunfullmäktige beslutade 2022-11-29 § 103 om ledamot och ersättare till Energikontoret i Mälardalen. En rättelse behöver göras i beslutet då det ska stå styrelserepresentant istället för ledamot. Detta medför att kommunfullmäktige behöver upphäva det tidigare beslutet och ta ett nytt beslut med rätt benämning. Det är samma personer som är nominerade.

Ärendets beredning

Tjänsteskrivelse från kanslichef Helena Edenborg och nämndsekreterare Sandra Berwing, 2023-02-17.

Kommunfullmäktige 2022-11-29 § 103.

Kopia till:

Kommunfullmäktige

16

Kommunstyrelsen
Daniel Portnoff (M)
Kommunstyrelsens ordförande
0156-520 62
daniel.portnoff@trosa.se

Datum
2023-03-06
Diarienummer
KF 2023/8

Svar på interpellation om skolbussar för fler

Gitte Jutvik Guterstam (V) har i en interpellation ställt frågan om att låta allmänheten resa med skolskjutsbussar i mån av plats. Frågan handlar dels om att låta kompisar följa med skolskjutsberättigade elever hem, och dels om att låta kommuninvånare som bor utanför tätorterna resa med skolskjutsen i mån av plats.

Kommunen har en egen upphandlad skolskjutstrafik, avtalad fram till juni 2024 med en möjlighet till förlängning på 2 år. Skolskjutstrafiken transporterar dagligen cirka 300 elever i ett antal fasta turer och beviljas enligt kommunens skolskjutsregler för elever i förskoleklass till årskurs nio med två resor per skoldag.

Enligt kommunens skolskjutsreglemente ska endast skolskjuts elever följa med i skolskjutsen. Icke skolskjutsberättigade elever kan dock ansöka om "tomplatser". Det innebär att de, om det inte innebär kostnadsökning eller annan nackdel för skolskjutsorganisationen, gratis får medfölja i skolskjutsfordonen. Ansökan om "tomplatser" görs läsårsvis och beslutas om för ett läsår i taget.

Möjligheten att öppna upp skolskjutsarna för fler är idag begränsad utifrån hur avtalet med upphandlad transportör är utformat. Viktigt i sammanhanget är att beakta trygghetsaspekten, att veta vilka som reser med skolskjutsen är betydelsefullt för planeringen och säkerheten. Av den anledningen är ett system där resenärer i förväg måste boka sin plats på skolskjutsen att föredra. Samtidigt skulle det innebära ökade administrativa kostnader. Det samma gäller vid införandet av en ny biljettprodukt, alla former av busskort innebär dels kostnader och administration, men även någon form av kontroll i bussen. Dessa kostnader behöver ställas mot nyttan.

Sammantaget är bedömningen att det inom ramarna för nuvarande skolskjutsavtal samt -reglemente inte finns möjlighet att öppna upp för allmänheten att resa med skolskjutsen i mån av plats. I samband med att nytt skolskjutsavtal ska upphandlas kan möjligheten belysas och beaktas.

Daniel Portnoff (M)
Kommunstyrelsens ordförande

TROSA KOMMUN

2023 -02- 21

Aktbilaga: KF 2023/8
Dnr: .....

Skolbussar för fler

Interpellation ställd till Daniel Portnoff

Upprinnelsen till denna interpellation bygger på påstötningar från personer utanför kommunens tätorter.

Vänsterpartiet har ett förslag som nästan utan kostnad underlättar för enskilda och samtidigt bidrar till att klimatarbetet knuffas framåt. I valet ansåg sig många partier värna landsbygdens befolkning. Det nationella klimatmålet är att utsläppen av växthusgaser från transporter ska minska med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010. I en liten kommun bör det vara lätt att tänka utanför boxen, samordna och samarbeta. Hur kan de offentligt betalda skolskjutsarna nyttjas mer flexibelt? Möjligheterna finns. Bra kan bli bättre!

- Låt kompisar följa med skolskjutsarna i mån av plats
- Låt resenärer som inte är elever använda skolskjutsen i mån av plats

Vi vet att skolskjutsar är en lagstadgad samhällsservice som bekostas via skattsedeln. Under skoldagar organiseras skolskjutsar med tidtabell och hållplatser precis som en vanlig busslinje. Lagnö, Stensund, Tofsö, Källvik, Sund är några av områden där skolbussen varje skoldag under terminerna hämtar och lämnar barn. Vissa bussturer är välfyllda men ibland finns tomma säten speciellt på eftermiddagarna när bussarna lämnat barnen. Självklart måste säkerhetsfrågan beaktas. Ett busskort för "Trosabygden" skulle kunna kvitteras av dem som vill nyttja tjänsten.

Vänsterpartiets viljeinriktning är klar men vi behöver veta hur du ställer dig till förslaget och viken viljeinriktning ni i Alliansen har.

Trosa den 20 februari 2023

Gitte Jutvik Guterstam

Vänsterpartiet i Trosa kommun

1

7

§ 16

KS 2023/18

Svar på motion om att ta bort kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige bifaller motionen.
2. Kommunfullmäktige anför följande:

Det ska vara enkelt att vara aktiv som politiker i Trosa kommun och goda idéer som underlättar uppdraget ska vi ta tillvara på. Att ta bort kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor är en åtgärd som förenklar, det är lättare att mejla in en handling än att lämna in den fysiskt eller skicka med post.

Att ta bort kravet på egenhändigt undertecknande blir också en naturlig följd av att vi arbetar alltmer digitaliserat. Det finns inte heller något lagkrav på att motioner, interpellationer och frågor ska vara egenhändigt undertecknade.

Ärendet

Tommy Fogelberg (V) har 2022-03-16 anmält en motion till kommunfullmäktige i Trosa kommun. Motionen har remitterats till kommunstyrelsen. I motionen föreslås det att kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor tas bort i fullmäktiges arbetsordning.

Ärendets beredning

Beslutsförslag från kommunstyrelsens ordförande Daniel Portnoff (M) 2023-02-14.
Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-02-13.

Tjänsteskrivelse från kanslichef Helena Edenberg 2023-02-07.

Motion att ta bort kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor.

Kopia till:

Kommunfullmäktige

Svar på motion om att ta bort kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige bifaller motionen.
2. Kommunfullmäktige anför följande:

Det ska vara enkelt att vara aktiv som politiker i Trosa kommun och goda idéer som underlättar uppdraget ska vi ta tillvara på. Att ta bort kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor är en åtgärd som förenklar, det är lättare att mejla in en handling än att lämna in den fysiskt eller skicka med post.

Att ta bort kravet på egenhändigt undertecknande blir också en naturlig följd av att vi arbetar alltmer digitaliserat. Det finns inte heller något lagkrav på att motioner, interpellationer och frågor ska vara egenhändigt undertecknade.

Ärendet

Tommy Fogelberg (V) har 2022-03-16 anmält en motion till kommunfullmäktige i Trosa kommun. Motionen har remitterats till kommunstyrelsen. I motionen föreslås det att kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor tas bort i fullmäktiges arbetsordning.

Skäl för det föreslagna beslutet

Kommunfullmäktiges presidium har haft frågan uppe för diskussion i samband med den översyn av fullmäktiges arbetsordning som sker i början av varje ny mandatperiod. I förslaget till reviderad arbetsordning föreslås det att lydelsen *egenhändigt undertecknad* ersätts med *vara ställd av*. Formuleringen skiljer sig från motionärens förslag till formulering men innebörden är densamma.

Daniel Portnoff (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunkontoret
Helena Edenborg
Kanslichef
0156-520 06
helena.edenborg@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2023-02-07
Diarienummer
KS 2023/18

Svar på motion om att ta bort kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige bifaller motionen.

Ärendet

Tommy Fogelberg (V) har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2022-03-16 inlämnat en motion om att i fullmäktiges arbetsordning ta bort kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor.

Yttrande

Kanslienheten anser att det är ett bra förslag att ta bort kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer och frågor. Det blir en naturlig följd av att vi arbetar alltmer digitaliserat. Det finns inte heller något lagkrav på att motioner, interpellationer och frågor ska vara egenhändigt undertecknade.

Kommunfullmäktiges presidium har haft frågan uppe för diskussion i samband med den översyn av fullmäktiges arbetsordning som sker i början av varje ny mandatperiod. I förslaget till reviderad arbetsordning föreslås det att lydelsen *egenhändigt undertecknad* ersätts med *vara ställd av*. Formuleringen skiljer sig från motionärens förslag till formulering men innebörden är densamma.

Helena Edenborg
Kanslichef

Bilagor

Motion från Tommy Fogelberg (V), 2022-02-19.

Motion om att ta bort kravet på egenhändigt undertecknade motioner, interpellationer & frågor

I arbetsordningen för kommunfullmäktige så anges att motioner, interpellationer och frågor – i fortsättningen benämns som *Handling* - ska vara egenhändigt undertecknade. Texten är närmast likalydande för alla tre formerna

"Handlingen ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter."

Vi har digitaliserat i princip all pappershantering i samband med politiska sammanträden i kommunen, vilket är lovvärt. Analogt med det så anser jag att politiken bör vara mogen för att ta bort kravet på egenhändigt undertecknande. Det borde räcka med att det i handlingen framgår namn på den/de som lämnar in den. Det underlättar för framför allt fritidspolitiker, som inte måste postsända, alternativt åka in till kommunkansliet för inlämnande av dessa handlingar.

Denna ordning är just införd i t.ex. Region Sörmland, och borde kunna tillämpas även i Trosa kommun.

Mot bakgrund av ovan föreslås kommunfullmäktige besluta

att i Arbetsordningen för kommunfullmäktige ändras §§ 30, 32 och 33 avseende handlingars undertecknande

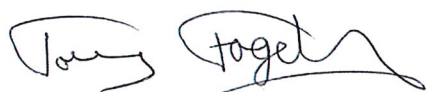
att nuvarande formulering ersätts med texten:

"Ska vara skriftlig och xxxxxxxx* namn ska framgå."

Kansliet får genomföra vederbörliga kontroller för att tillse att en handling kommer från rätt person eller personer för det fall att det behövs."

(* xxxxxx ersätts i dokumentet med motionären/motionärernas, interpellantens, frågeställarens)

Trosa 22-02-19

Tommy Fogelberg (V)

19

Socialkontoret
Lisbeth Lampinen
Socialchef
0156-523 49
Lisbeth.lampinen@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2023-01-09
Diarienummer
HN 2022/4

Till kommunfullmäktige

Statistik över ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4, 2022

Enligt Socialtjänstlagen (SoL 16 kap. 6h §) ska ansvarig nämnd lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt SoL 4 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Rapportering till fullmäktige ska ske en gång per kvartal.

Statistikrapport Socialtjänstlagen (SoL)

Antal gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut: **0 stycken**.

Typ av bistånd	Tid som har förflutit från dagen för beslut

Antal gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § som inte har verkställts *på nytt* inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts: **0 stycken**.

Typ av bistånd	Tid som har förflutit från dagen för beslut

Lisbeth Lampinen
Socialchef

Till kommunfullmäktige

Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS, kvartal 4, 2022

Enligt Socialtjänstlagen (SoL 16 kap. 6h §) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS 28h §) ska ansvarig nämnd lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt SoL 4 kap. 1 § och LSS 9 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Rapportering till fullmäktige ska ske en gång per kvartal.

Statistikrapport Socialtjänstlagen (SoL)

Antal gynnande beslut enligt 4 kap 1§ som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut per 22-12-31: **6 st.**

Tidpunkt för beslut/ avbrott i verkställigheten	Typ av bistånd	Skälen för dröjsmålet
22-03-29	Särskilt boende	Den enskilde har erbjudits verkställighet vid två tillfällen: 22-09-05 och 22-10-26 men tackat nej pga missnöje.
22-05-25	Särskilt boende	Den enskilde har erbjudits verkställighet vid två tillfällen: 22-09-01 och 22-11-02 men tackat nej pga missnöje.
22-07-22	Särskilt boende	Saknar plats. Önskemål om specifikt särskilt boende. Bor på särskilt boende i annan kommun.

22-07-28	Särskilt boende	Saknar plats. Den enskilde har haft kompenserande insats i form av korttidsplats i hemkommunen i avvaktan på erbjudande om särskilt boende i Trosa kommun. Verkställt 23-01-16
22-09-12	Särskilt boende	Saknar plats. Kompenserande insats i form av korttidsplats i väntan på erbjudande om plats på särskilt boende.
22-09-27	Boendestöd	Mycket specifika önskemål kring tider för insats. Första insats verkställd 23-01-10

Statistikrapport Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

Antal gynnande beslut enligt 9 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut per 22-12-31: **4 st.**

Tidpunkt för beslut/ avbrott i verkställigheten	Typ av bistånd	Skälen för dröjsmålet
21-06-09	Bostad för vuxna i form av servicebostad	Saknar plats. 23-01-17 har IVO, med anledning av dröjsmålet av verkställigheten, begärt yttrande och handlingar i aktuellt ärende. Detta sker senast 23-02-24. Delvis verkställt: 22-09-16. Verkställt: 22-12-01
22-05-06	Korttidsvistelse i form av stödfamilj	Svårighet att hitta lämplig utförare. Erbjuden kompenserande insatser men tackat nej.

22-06-10	Bostad för vuxna i form av gruppbofastad.	Saknar plats. Erbjudits kompenserande insatser men ej ansökt.
22-06-16	Kontaktperson	Lämplig kontaktperson har saknats. Verkställt: 22-11-10

Mirna Basic
Myndighetschef VO

20

Kommunkontoret
Sandra Berwing
Nämndsekreterare
0156-522 78
Sandra.berwing@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2023-03-03
Diarienummer
KF 2023/2

Anmälningssärenden

Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård

– Verksamhetsberättelse december 2022.

Gemensamma patientnämnden

– Verksamhetsberättelse december 2022.

Revisionen

– Revisionens rapport Granskning av internkontroll i hantering av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar 2022-11-10.

Sandra Berwing
Nämndsekreterare